

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ДУХОВНО-ПРОСВІТНИЦЬКИЙ ЧАСОПИС

3/2014 www.slovovchitelyu.org

Слово ВЧИТЕЛЮ

**ЧУДО
НА КАВУНОВОМУ
ПОЛІ**

**WHAT WOULD
JESUS DO?**

**НЕЗАБУТНІЙ
БАТЬКІВСЬКИЙ
УРОК**

МУДРЕ РІШЕННЯ

ІСУС ХРИСТОС — ІДЕАЛ ДЛЯ НАСЛІДУВАННЯ

УКРАЇНІ ТА УКРАЇНЦЯМ

Наше кредо:

«Нести Слово Боже — ось наша мета,
щоб кожний учитель був учнем Христа!»

Головний редактор	Тарас Приступа
Редакційна колегія:	Тетяна Артерчук Олег Блощук Олександр Бондарчук Руслана Ковальчук Євген Никонюк Ольга Новікова
Літературний редактор	Світлана Филипчук
Дизайн і верстка	Альона Біла
Коректор	Оксана Сірооченко
Менеджер з розповсюдження	Артем Приступа
Відповідальна за випуск	Надія Доля

Засновник і видавець —
Міжнародна громадська організація
«Надія — людям»

Адреса: а/с 116, м. Рівне, 33028, Україна.
Телефон: (0362) 63-79-76
Факс: (0362) 62-05-12
e-mail: slovo@hopetopeople.org
www.hopetopeople.org

Видається за сприяння «Культурно-просвітницького центру
сприяння розвитку християнської культури та освіти».

Часопис зареєстровано в Міністерстві юстиції України.
Свідоцтво про державну реєстрацію: серія КВ
№ 12846-1730Р від 27 червня 2007 р.

Передплатний індекс — 99864.

Пожертви на видання часопису просимо надсилати
поштовим переказом на адресу МГО «Надія — людям»
з позначкою: «Пожертви на часопис „Слово вчителю”»,
або на рахунок: МГО «Надія — людям»,
р/р 26005213038700, АТ Укрсиббанк м. Харків,
МФО 351005, ЄДРПОУ 21081735 з позначкою:
«Пожертви на часопис „Слово вчителю».

За умови передруку матеріалів посилання
на часопис «Слово вчителю» обов'язкове.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Редакція залишає за собою право редагувати і,
за необхідності, скорочувати матеріали.

Посилання на Біблію або цитування окремих біблійних
текстів позначаються умовними скороченнями.
Список скорочень назв книг зазвичай подається
у виданнях Біблії. Посилання зазначаються з
дотриманням принципу «книга-розділ-вірш» і
розділяються знаками пунктуації. Наприклад:
Ів. 19:6–11, 13–20, 25–28; 1 Кор. 1:18–24.
Фрагменти з одного розділу розділяються комою (,),
а різні книги або розділи відокремлюються
крапкою з комою (;).
Якщо в тексті не зазначено інше, усі біблійні посилання
взято з Біблії в перекладі проф. Івана Огієнка.

Фото на обкладинці з архіву Лабораторії християнської
етики, психології та педагогіки НаУ «Острозька академія»

Надруковано: ТОВ фірма «Принт Хауз»,
33024, вул. Старицького, 50а, м. Рівне, тел. (0362) 62-34-68.
Наклад 1500 прим.

© «Слово вчителю» © МГО «Надія — людям»

Коли прийшов в Ніневію пророк,
Упокорившись перед Богом,
Ходив по місту, зважуючи крок,
І говорив розмірено та строго:

«Ще сорок днів й Ніневія впаде,
Ущент вона розбита буде —
Бог бачить зло! Не дінетесь ніде!..»
І чули люди. Й каюлися люди!!!

І навіть цар поспішно з трону встав,
І зняв із себе вишукані шати,
І сів у попелі, і написав устав,
Що мають всі до Господа взивати!

Бог знає все. Бог бачив, що вони
Не напоказ, в молитві та без їжі —
У покайні... Лиха не вчинив,
Бо любить Бог, і милує, і тішить!!!

О Боже! Чи прийшли Твої суди?!
Вогнем війни обпалена дорога...
Ти, Україно, в попелі сиди,
Щоб розкривалось милосердя Бога!

Ти не дивись, як чинить твій сусід,
І не суди владик, вельмож діяння...
Лиш за своє дамо ми Богу звіт:
Чи є плоди, достойні покайня?

Бог терпеливий, мудрий і благий!
Достойний Він хвали, і слави, й честі!
Любов'ю нас бажає досягти,
Звільнити від гріха, пільми, безчестя.

О, скільки гніву, зла та нарікань...
Слова проклять над рідною землею...
Ти, Україно, на коліна стань,
Щоб Бог підняв десницею Своєю!!!

Галина Левицька,
м. Ізяслав

Зміст

ПОГЛЯД ФАХІВЦЯ

- 4** Послідовники Ісуса Христа
Надія Доля, Світлана Филипчук

АКТУАЛЬНА ТЕМА

- 7** Чи є Божественність Христа біблійною істиною?
- 8** Наслідування Христа у святості
Любомир Турчак
- 10** WWJD
Олег Блощук
- 12** Хто вподібниться Тобі?
Володимир Кондор
- 13** Мій Христос
Вікторія Ригуліч

СТУДІЇ БІБЛІЇ

- 14** Пам'ятка для християн, які опинились у складних суспільно-політичних обставинах
Олександр В'ялов

ЗНАЙОМСТВО

- 16** Мама Люда, або Чудо на кавуновому полі
Надія Доля

ПОДІЇ

- 19** Незабутній духовний досвід
Ірала Мойсеєнко
- 20** Новий запис у Книзі рекордів України
Світлана Филипчук
- 21** Про що радилась Громадська рада
Світлана Власова

МЕТОДИКА І ДОСВІД

- 22** Необхідність викладання християнської етики
Андрій Мурзін
- 25** Наставники в житті дитини
Леся Оберван
- 28** Ісус і діти. Наслідування Христа в особистому житті
Оксана Лопотич
- 30** Світло для світу
Марія Ониськів
- 34** Молода людина і навколишній світ
Ірина Семків
- 37** Божественність і людська сутність Ісуса Христа
- 42** Ісус Христос — учора, сьогодні, назавжди
Оксана Косік
- 44** Що посієш, те й пожнеш
Ірина Курченко

с. 10

ХРИСТІАНСТВО І МИСТЕЦТВО

- 48** Христос, утілений у мистецтві
Олег Блощук

СПРАВИ СІМЕЙНІ

- 50** Незабутній батьківський урок
Ольга Новікова

АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я

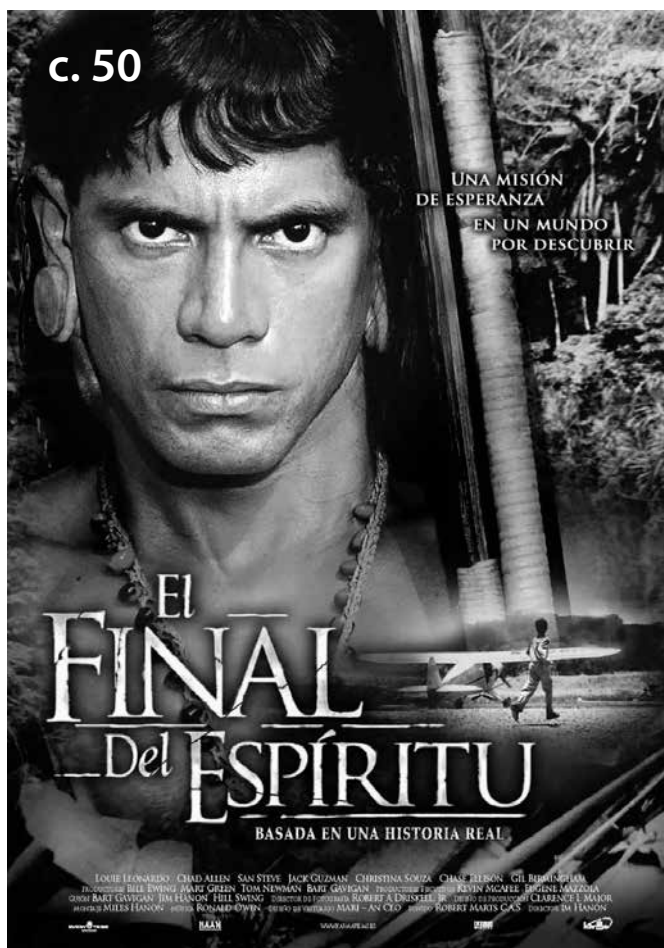
- 52** Їжа-убивця, або Як харчуватися правильно?
Тетяна Мідник

РОЗДУМИ ДУШІ

- 54** Мудре рішення
Галина Левицька
- 56** Поезія
Тетяна Зінько

ТВОРЧА СТОРІНКА

- 58** Друге життя речей
Сніжана Дужук

Послідовники Ісуса Христа

«Будьте наслідувачами мене, як і я Христа» (1 Кор. 11:1)

Бути вчителем у всі часи було важко, почесно і відповідально. Навчати сучасних закомп'ютеризованих, часто некерованих дітей, яким або все байдуже, або які вже все знають, — у кілька разів важче, почесніше й відповідальніше. По-справжньому зацікавити учнів своїм предметом може лише професіонал і ентузіаст, той, хто знає і любить свою справу. Сьогодні ми запросили до розмови вчителів, які викладають у різних навчальних закладах предмет християнської етики — ще досить новий в українській школі, часто факультативний, але вкрай важливий і потрібний. Тож познайомимось.

Іван Степанович Мазурик

Народився 1987 р. на Житомирщині в сім'ї православного священика. Нині мешкає на Тернопільщині. У 2010 р. закінчив Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, філософсько-теологічний факультет. Викладає християнську етику в школі. Одружений. Разом із дружиною Олександрою виховують дочку Юлію.

жину Олександрою виховують дочку Юлію.

Ірина Ігорівна Сукач

1970 р. н. Учитель вищої категорії з більш як 20-річним педагогічним стажем. Закінчила Чортківське педагогічне училище (1989 р.) та Кам'янець-Подільський державний педагогічний інститут ім. В.П. Затонського (1993 р.), спеціальність: викладання в початкових класах загальноосвітньої

школи. Працює в загальноосвітній школі І-ІІІ ст. смт Гусятин Тернопільської області.

Світлана Василівна Полозенко

1963 р. н. У 1984 р. закінчила філологічний факультет Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. Учитель-методист, викладає російську мову та світову літературу, а також українську мову та літературу. Працює в Черкаській гімназії № 9 ім. О. М. Луценка, класний

керівник 5-го класу. Одружена, має двох дорослих синів.

Йосип Степанович Шарко

Священик, працює вчителем у Кузнецовській загальноосвітній школі І-ІІІ ст. №3 Рівненської обл. Разом із дружиною виховують сина і доньку. Депутат Кузнецовської міської ради.

— Шановні колеги, у чому ви вбачаєте своє покликання і сенс свого життя?

Іван Мазурик (далі І. М.). Своє покликання, як і сенс свого життя, я вбачаю в служінні Богові та людям. До усвідомлення цього я прийшов не відразу, Господь посилав життєві та духовні випробування, допоки я не зрозумів, що саме служіння Богові через проповідання Його Слова зробить мене по-справжньому щасливим та принесе довгоочікуваний духовний спокій.

Нині в мене є чудова нагода навчати дітей Слова Божого, яке є дороговказом до вічного життя для кожної людини на землі. Дуже важливо прищеплювати християнські цінності молодому поколінню ще з раннього дитинства, оскільки

молодь, зростаючи та виховуючись у світлі християнської науки, з часом починає мислити і жити по-християнськи. А отже, виховується духовно і морально здорове суспільство Української держави.

Світлана Полозенко (далі С. П.). Я — християнка, і я — учитель, тож сенс свого життя вбачаю у тому, щоб нести Слово Боже всім, хто його потребує: чи то на уроках християнської етики, чи світової літератури, чи то в повсякденному житті й спілкуванні з ближніми. Але в тому то й річ, що навчити може тільки той, хто сам знає, і не тільки знає, а щиро вірить в істинність свого знання, бо діти швидко розпізнають лукавство й відвернуться від тебе, і Слово не проросте в їхніх серцях.

Йосип Шарко (далі **Й. Ш.**). Запитання дуже складне і багатогранне. Напевно, потрібно розділити всі сфери своєї життєвої діяльності на частини і в кожній з них ставити певні завдання й визначати сенс і мету своєї діяльності.

Оскільки ви звертаєтесь до мене як до вчителя, то я спробую визначити своє покликання на освітянському полі. Ніколи не ставив собі за мету змінити поведінку всіх дітей класу, тому що розумів, що це неможливо. Ісус Христос є ідеалом Учителя, але багато Його сучасників не сприймали Божої науки та Його слів. Завжди радію, коли мої учні розповідають мені, що знання про Бога допомогли їм змінити свою поведінку в якомусь конкретному випадку. Дякую Богові, якщо урок, бесіда чи розповідь здолає хоча б один гріх, припинить хоч одну ворожнечу чи непорозуміння. Усвідомлюю високий статус, велику відповідальність учителя, адже до Ісуса також Його учні звертались «Учителю».

Якщо спробувати виразити все, що думаю, у коротких словах, то це буде звучати як служіння заради навчання Істини.

Ірина Сукач (далі **І. С.**). Допомогати людям долати нелегкі життєві стежини, знаходити в пітьмі труднощів промінчик надії, відчувати в усьому Божу любов і опіку — це те, заради чого варто жити. Моє покликання — вчительська праця. Я дуже люблю дітей і мрію, щоб усі українські діти виростили справжніми християнами і патріотами.

*Людина Богом послана на землю,
Щоб з Богом жити і добро творити.
Він кожному із нас дав дар,
Без дару жодного не зміг Він залишити.
У вчителя він особливий, знаю,
Тому свою роботу я шаную і люблю,
Велике задоволення від праці цієї маю:
Найбільшу цінність людства — діточок —
Я мудрості і людськості навчаю.
А в вільний від роботи час
Пишу вірші, пісні складаю,
Щоби любові вогник не погас
До отчого прославленого краю, —
Його в серцях дитячих я плекаю.
Свою любов, уміння, часточку душі
Нащадкам на папері я лишаю.*

— **Що для вас означають слова Ісуса Христа: «Я — дорога, і правда, і життя»?**

І. М. Кожна людина прагне до вічної слави, у якій перебуває Отець Небесний, а Христос і є тією дорогою, що веде до цієї високої мети. Іти шляхом Христа — означає у всьому наслідувати Його, бути «взірцем у слові, в житті, в любові, в дусі, у вірі та чистоті» (1 Тим 4:12). Водночас потрібно пам'ятати, що дорога, якою Спаситель іде Сам і якою обіцяє провести Своїх учнів, — це дорога страждань. Називаючи Себе дорогою, Ісус указує, що тільки через наслідування Його страждань, через несення Його хреста можна успадкувати Царство Боже. Таким чином, кожна людина має свій життєвий хрест, який може виявлятися як у тілесних, так і в духовних стражданнях. І той, хто без докорів, але з вірою та любов'ю іде дорогою Христа, обов'язково прийде до Бога.

Відомо, що Бог є абсолютно досконалий та безгрішний, і не має у Ньому ніякого лукавства, а це означає, що Він є джерелом усякої правди. «Бо Господь справедливий. Любить Він правду...» (Пс. 10:7). А Ісус Христос чітко засвідчив: «Я і Отець — Єдине» (Ін. 10:30). Слова Ісуса Христа — то є слова Божі, Він є Об'явленням Отця, втіленням правди. Усе, чого Христос навчає та що чинить, є правдою. Кожен, хто дотримується Його слова і наслідує у вчинках, успадкує Царство Боже.

Біблія навчає, що Бог є джерелом життя. «Бо як має Отець життя Сам у Собі, так і Синови дав життя мати в Самому Собі» (Ів. 5:26). Найяскравішим прикладом цього є Воскресіння Ісуса Христа із мертвих. Не хтось воскресив Його, а Він Сам повернувся до життя силою Свого Божества. Звідси бачимо, що Ісус має владу над життям і смертю. Спаситель говорить: «Я є воскресіння і життя: віруючий в Мене, коли і помре, живе. І

кожен, хто живе і вірує в Мене, не помре повік» (Ів. 11:25-26). Христос засвідчив, що Він є життям і кожен, хто з вірою приходить до Нього, успадкує життя вічне.

Отже, Ісус Христос є дорогою, яка веде до вічної слави. Ця дорога є правдивою, бо дороговказом є сам Бог. І той, хто іде цією дорогою, приходить до життя вічного, яке в Христі Ісусі.

С. П. Своїм життям Ісус Христос дав нам приклад для наслідування. Лише той шлях, яким пройшов Він, є шляхом спасіння нашої душі. Його вчення — єдине істинне вчення про світ і людину. Сповідуючи його, ми отримуємо життя вічне, відрікаючись від нього, ми приречені на смерть. Вірте в Христа всім своїм єством, живіть просто, як діти, без лукавої хитрості, учіться від Нього терпіння, смирення, жертвовності.

Й. Ш. На мою думку, це — вказівка на життя для Його послідовників, ідеал, до якого потрібно тягнутися все життя.

І. С. Цю біблійну цитату я написала на стенді з вишитою іконою Ісуса Христа у кабінеті християнської етики. Ісус — дорога, бо вся Його наука — то шлях до раю; правда, бо в Ньому немає і краплі брехні; життя — бо через смерть і воскресіння Ісуса люди одержали прощення гріхів і життя вічне.

— **Які християнські чесноти особливо важливі для педагога?**

І. М. Найперше потрібно згадати, що Божі чесноти — то є віра, надія і любов. Звичайно, кожна з цих чеснот є надзвичайно важливою для вчителя, і найбільшу користь вони приносять, коли діють разом.

Однак найважливішою для педагога є любов. Будь-який педагог повинен усім серцем любити дітей та свою справу. Кожен урок потрібно проводити з любов'ю, яка довготерпить, аж поки дитяче серце повністю не розкриється для добра, яким є Бог. Якщо вчитель, який намагається донести Слово Боже до дитячих душ, найперше буде керуватися любов'ю, то його праця неодмінно принесе добрі плоди.

С. П. Свого часу один із моїх випускників написав у творчій роботі: «Чужих дітей не буває». Так от, педагог має ставитися до своїх учнів так, як Бог ставиться до всіх нас, — любити кожного, як рідну дитину.

Й. Ш. Найголовніше — це самовідданість улюбленій справі. Бажання вчитися і вдосконалюватись. Терпіння, тому що плодів своєї праці ми не завжди можемо побачити. Як сказано в Біблії, один сіє, а інший жне. Потрібно виділити також такі чесноти як доброта, мудрість і справедливість — це найперше, що хочуть бачити учні в своєму вчителі.

І. С. На це питання відповім словами Святого Письма: «А найбільша між нами — любов!»

— **Як дитина може наслідувати Христа і яким чином її до цього заохотити?**

І. М. У 5 класі є дуже гарна тема: «Ісус Христос — Спаситель душі і тіла». На цьому уроці діти мають нагоду дізнатися про величні діла та чудеса, які творив Ісус на землі. Усе земне життя Спасителя наповнене добрими справами, які мали благодатний вплив не тільки на тіло, але й на душу людини. Звісно, не можливо наслідувати Ісуса в тих справах, які чинив Він. Однак, для того щоб бути послідовником Христа, не обов'язково творити чудеса. Кожна дитина може щодня наслідувати Спасителя в доброті, тобто роблячи добрі справи. Вони можуть здаватися незначними та непомітними для дитини, а отже, не дуже важливими. Тому слід добре роз'яснити кожному маленькому послідовнику Ісуса, що будь-яка добра справа, яку ми робимо від щирого серця, є великою в очах Господніх. Так само, як великий шлях складається з маленьких кроків, так і дорога до Царства Божого складається з маленьких добрих учинків. «Хто вірний в найменшому, — і в великому вірний; і хто несправедливий в найменшому, — і в

великому несправедливий» (Лк.16:10). Саме тому дуже важливо, щоб дитина засвоїла просту істину: роблячи навіть буденні маленькі добрі справи, ми йдемо дорогою добра, яка веде до Бога та вічного блаженного життя.

С. П. Зазвичай діти з віруючих родин є прикладом не тільки блискучого знання Біблії, а й уміння практично застосовувати у своєму житті Заповіді Божі. А як же бути з тими, хто вперше на уроках християнської етики зустрівся з Книгою книг? Думаю, найкращим прикладом наслідування Христа є допомога ближньому. Нехай це буде турбота про стареньких людей, які живуть у сусідньому будинку, про однокласника, що захворів. Нехай невеличким подарунком для малечі з дитячого будинку стануть іграшки, створені власними руками. Бо все велике починається з малого, як могутні й повноводні ріки беруть свій початок із ледь помітного струмочка. Але пам'ятайте, у всіх починаннях ви маєте бути разом з учнями: підтримувати, наставляти, допомагати.

Й. Ш. Дитина, як і будь який дорослий, наслідуючи Христа, має поводитися так, як жив і навчав Ісус. Для учня в житті є не менше викликів, ніж для дорослого. Дуже багато спокус, які пропонує сьогоднішній світ. Що ж конкретно робити? Допомогти друзям, однокласникам, прощати, говорити правду, слухатись батьків, поважати вчителів тощо. Найпершим кроком до заохочення до правдивого життя є ознайомлення дитини з життям Ісуса. Знайти можливість порівняти ті проблеми, з якими стикались біблійні герої і стикаються нині вони. Показати на прикладі історії, чому високоморальний учинок приносить більше користі, ніж гріх. Також дуже важливо самому вчителю бути моральним зразком для наслідування. На власному прикладі показувати, чому добро корисніше від зла.

І. С. Щоб заохотити дітей наслідувати Христа, треба щоб вони усвідомили, якою великою за це буде нагорода — вічне життя у раю. Кажуть, що ми любимо те, що знаємо, тому необхідно, щоб діти якнайшвидше читали і слухали про життя Ісуса, Його науку і хресну жертву. Щоденно вчитель повинен виховувати лагідність, терпеливість, поступливість, милосердя, прощення. Знання Біблії — ключ до успіху.

— У чому вам найважче наслідувати Христа?

І. М. Наслідувати Ісуса Христа взагалі у всьому дуже важко. Адже Ісус — Син Божий, абсолютно безгрішний та досконалий. А я — звичайна грішна людина, яка постійно намагається боротися зі своїми недоліками та гріхами.

Найважче мені дається наслідувати Христа, напевно, у терпінні без нарікань. Адже природно хочеться все робити швидко й добре, та не завжди так виходить. І нерідко через поспіх доводиться, нарікаючи на себе та свою нетерплячість, робити все спочатку. Але навіть після успішно закінченої праці потрібен час, щоб вона принесла свої плоди: так влаштоване це життя, усьому свій час і на все воля Божа. Потрібно лише набратися терпіння і наполегливо йти до своєї мети. Прикладом у цьому, звичайно, є Ісус Христос, який терпляче навчав людей Слова Божого, смиренно відповідав на лукаві запитання книжників та фарисеїв, і чекав, допоки Його слово пробудить у серцях небайдужих людей віру та любов до Бога. А заради спасіння людей переніс важкі страждання, усе зносячи без нарікань.

Звичайно, у моєму житті бувають різні ситуації, нерідко падаю, однак не здаюся. При цьому завжди пригадую повчальну історію, яку почув ще навчаючись в університеті.

Один монах запитав у преподобного:

— Авво, що мені робити? Я упав (тобто згрішив).

— Встань, — відповів старець.

— Я встав і знову впав, — сказав монах.

— Знову встань, — відповів Авва.

— До яких же пір мені падати і вставати? — запитав ще раз монах.

— До самої смерті твоєї.

Саме тому, як би нам важко не було, які б випробування Господь не посилав, потрібно терпляче та без нарікань йти до високої мети, беручи приклад з Ісуса Христа.

С. П. Як на мене, то найперше — терпіння, бо нам дуже хочеться якомога швидше побачити результати своєї праці. Та іноді мають пройти роки, щоб ваш учень усвідомив і осмислив те, що ви намагаєтеся йому донести сьогодні.

Й. Ш. Межі досконалості немає, досконалий один Бог. Своїх гріхів і пороків бачимо багато. Чим більше виправляюсь, тим більше бачу гріхів, з якими потрібно боротись. Якщо буду оцінювати своє милосердя, то воно потребує вдосконалення. Віра не ідеальна. Молитва... також є над чим працювати. І так усі аспекти життя.

І. С. Мені найважливіше наслідувати Ісуса у лагідності. Іноді я буваю занадто сувора.

Робота вчителя воістину від Бога,
Бо сам Христос був вчителем для всіх.
І хоч трудна й терниста ця дорога,
Й не кожен йти по ній би зміг,
Та скільки радості зароджується в серці,
Коли дитячі оченьки-озерця
Вдивляються у вчительки лице
І ловлять кожне сказане словце.
Коли у них читаєш вдячність і любов,
То починаєш вірити ти знов,
Що ти потрібний їм, отим малятам,
Щоби вершини знань разом дістати.
Святе покликання оце — для дітей жити,
Добру навчати і добро творити.

— Хто з людей для вас є прикладом побожного життя в наслідуванні Христа?

І. М. Думаю, що цілком справедливо можу назвати прикладом для наслідування у поширенні Слова Божого Василя Миколайовича Жуковського, доктора педагогічних наук, професора, декана гуманітарного факультету НаУ «Острозька академія». Людина здійснює священницьке служіння і поряд з цим самовіддано займається розвитком християнської етики в Україні. Він є тим першопрохідцем, який закладає у цій галузі фундамент для майбутніх поколінь, а починати завжди надзвичайно важко, особливо в несприятливих умовах. Нехай Всемиловитий Господь дарує йому міцне здоров'я та натхнення у цій нелегкій справі.

С. П. Таких постатей багато, але особливе місце займає лікар і священик Войно-Ясенецький — цілитель тіла і душі.

Й. Ш. Не один раз задумувався над тим. Є багато святих, праведних людей, які в чеснотах досягли висот. За моїми спостереженнями, буває так, що навіть п'яниця чи наркоман має певні добрі якості характеру. Це може бути прощення, незлобивість чи простота. Тобто кожна людина як образ Божий є носієм моральних чеснот, можливо, хоча б одної, чи навіть найменшої. Захоплююсь сміливістю княгині Ольги, що не побоялася стати християнкою. Знайшла мужність і розум виховати свого внука Володимира в християнській вірі. Вражаюся самопожертвою хлопців Небесної сотні, що сміливо з дерев'яними щитами йшли під кулі...

І. С. Моральними авторитетами для мене є Андрей Шептицький, Йосип Сліпий, В'ячеслав Чорновіл, Руслана Лижичко, Ольга Богомолець, герої Небесної сотні — усі ті, чию життєву позицію можна описати словами папи Пія XII: «Любов до Бога і Батьківщини — це дві найбільші любові кожної благородної душі».

*Матеріал підготували
Надія Доля, Світлана Филипчук*

Чи є Божественність Христа Біблійною істиною?

Свідчення учнів

Окрім конкретних тверджень Христа про Самого Себе, у Біблії наведено визнання Його Божественності Його учнями. Вони проголошували, що Ісус мав право прощати гріхи — що лише Бог може робити, оскільки саме Він ображений гріхом (Дії 5:31; Кол. 3:13; порівняйте: Пс. 130:4; Єр. 31:34). У зв'язку з цим останнім твердженням також написано, що Ісус «...має судити живих і мертвих» (2 Тим. 4:1). Хома вигукнув до Ісуса: «Господь мій і Бог мій!» (Ів. 20:28). Павло називає Ісуса: «Великий Бог і Спаситель» (Тит. 2:13) і зазначає, що перед Своім утіленням Ісус мав Божу природу (Флп. 2:5-8). У Посланні до євреїв процитовано слова Бога Отця стосовно Ісуса: «Боже, Твій престол на віки віків...» (Євр. 1:8). Іван зазначає: «На початку було Слово, і Слово було у Бога, і Слово було Бог» (Ів. 1:1). У Святому Письмі є безліч текстів, що свідчать про Божественність Христа (див. Об. 1:17; 2:8; 22:13; 1 Кор. 10:4; 1 Петр. 2:6-8; порівняйте: Пс. 18:2; 95:1; 1 Петр. 5:4; Євр. 13:20), але навіть одного з них достатньо, щоб засвідчити, що послідовники Христа вважали Його Богом.

Божественні імена

Ісусові також давали імена, що відповідають Яхве (формальному імені Бога) у Старому Завіті. Старозавітний титул «Викупитель» (Пс. 130:7; Ос. 13:14) застосовують до Ісуса в Новому Завіті (Тит. 2:13; Об. 5:9). Ісуса називають Еммануїл («Бог з нами») у 1-му розділі Євангелія від Матвія. У книзі пророка Захарія 12:10 Яхве говорить: «І будуть дивитись на Мене, Кого прокололи». Але в Новому Завіті цей вираз застосовують до розп'ятого Ісуса (Ів. 19:37; Об. 1:7). Якщо Яхве був проколений і на Нього дивилися, й Ісус також був проколений і на Нього дивилися, то Ісус є Яхве. У Посланні до филип'ян 2:10-11 Павло розтлумачує, що текст Іс. 45:22-23 стосується Ісуса. Ім'я Ісуса використовують разом з іменем Яхве в молитві: «Благодать і мир вам від Бога Отця нашого і від Господа Ісуса Христа» (Гал. 1:3; Еф. 1:2). Це було би богохульством, якби Христос не був Богом. Ім'я Ісуса використовується разом з іменем Яхве у наказі Ісуса хреститися «в Ім'я [однина] Отця, і Сина, і Святого Духа» (Мт. 28:19; див. також 2 Кор. 13:14). В Об'явленні Іван

пише, що кожне творіння славить Христа (Агнца) — отже, Ісус не був частиною творіння (5:13).

Божественні дії та якості

Дії, можливі лише для Бога, здійснює Ісус. Він не тільки воскрес із мертвих (Ів. 5:21; 11:38-44) і прощав гріхи (Дії 5:31; 13:38), але й створив Усесвіт (Ів. 1:2; Кол. 1:16-17)! Це твердження набирає ще більшого значення, коли взяти до уваги, що Яхве сказав, що Він був Сам при творінні (Іс. 44:24). Крім того, Христос володіє якостями, які притаманні лише Богові: вічністю (Ів. 8:58), всюдиприсутністю (Мт. 18:20; 28:20), всезнанням (Мт. 16:21), всемогутністю (Ів. 11:38-44).

Чудотворення

Тим не менше, одна річ — проголошувати про власну Божественність, чи навіть комусь віру в це, а зовсім інше — на ділі довести, що це так. Христос засвідчував Своє твердження багатьма чудесами. Це перетворення води на вино (Ів. 2:7), ходіння по воді (Мт. 14:25), збільшення кількості фізичних об'єктів (Ів. 6:11), зцілення сліпого (Ів. 9:7), паралізованого (Мк. 2:3), інших хворих (Мт. 9:35; Мк. 1:40-42) і навіть воскресіння людей із мертвих (Ів. 11:43-44; Лк. 7:11-15; Мк. 5:35). Понад те, Христос Сам воскрес із мертвих. Це зовсім не схоже на так званих умираючих і воскресаючих богів язичницької міфології; нічого подібного на це воскресіння немає в доктринах жодних інших релігій; і ні одне з подібних тверджень не має так багато небіблійних доказів. Згідно зі спостереженнями др. Гері Хабермаса, є щонайменше дванадцять історичних фактів, які визнають навіть нехристиянські, критично налаштовані вчені.

Незаперечні факти, пов'язані зі смертю та воскресінням Христа

1. Ісус помер, будучи розп'ятим.
2. Він був похований.
3. Його смерть викликала в учнів розпач.
4. Стверджують, що Ісусова могила була знайдена пустою через декілька днів.
5. Учні вірили, що бачили воскреслого Ісуса.

6. Після цього сумніви учнів перетворилися на тверду впевненість.
7. Ця вістка була центром проповіді в ранній Церкві.
8. Цю вістку проповідували в Єрусалимі.
9. У результаті цієї проповіді утворилася Церква, що невпинно зростала.
10. День воскресіння, неділя, змінив суботу як важливий день поклоніння.
11. Хома — скептик — був навернений, коли також, як він вірив, побачив воскреслого Ісуса.
12. Павло — ворог християн — був навернений, як він вірив, з'явленням воскреслого Ісуса.

Якби навіть хтось збирався запевняти окремі пункти цього списку, лише кількох із них достатньо, щоб довести воскресіння і підтвердити Благі Вістки: Ісусову смерть, поховання, воскресіння та з'явлення (1 Кор. 15:1-5). Незважаючи на те, що можуть існувати деякі теорії для пояснення одного чи двох з вищевказаних фактів, лише воскресіння пояснює їх усіх. Критики визнають — учні стверджували, що бачили воскреслого Христа. Ні обман, ні галюцинації не могли би змінити людей таким чином, як це зробило воскресіння. По-перше, що вони би мали з обману? Християнство не було популярним і це, однозначно, не принесло би їм жодної користі. По-друге, неправдомовці не стають мучениками. Немає кращого за воскресіння пояснення готовності учнів помирятися жахливими смертями за свою віру. Так, багато людей помирає за обман, який вони вважають правдою, але ніхто не вмирає за те, що, точно знає, є неправдою.

Висновок

Христос проголошував Себе Яхве, Він був Богом, Його послідовники вірили в Нього і вважали Його таким. Христос довів Свою Божественність чудесами, включаючи воскресіння, яке змінило світ. Жодні інші гіпотези не можуть пояснити ці факти. 🕊

<http://www.gotquestions.org/Ukrainian/Ukrainian-deity-Christ.html>

Наслідування Христа у святості

**Кожна людина, яка живе на земній кулі,
хоче бути на когось подібною. Ми всі когось
копіюємо. А тепер запитайте себе: «Чому саме
цю людину копіюємо й чи немає достойнішого
прикладу?»**

Ісус Христос — найвидатніша Особистість Всесвіту. Про Нього написано найбільше книжок, знято найбільше фільмів, навколо Його Особи найбільше дискусій і суперечок. І кожного разу, коли розпочинається новий рік, ми говоримо: «2014 рік від Різдва Христового».

Чому нам потрібно наслідувати саме Ісуса, зокрема, у Його святості, і яку користь ми від цього отримуємо?

Ми створені на образ Божий

«І Бог на Свій образ людину створив, на образ Божий її Він створив...» (Бут. 1:27).

Бог нічого не робить просто так. Усе, що Він чинить, передбачає певну ціль. Створивши людину, Бог сказав: «Створи людину за образом нашим, за подобою Нашою». Бог створив людину, аби вона відображала і представляла Його на землі. Однак хитрий змії, диявол, обманув її. Внаслідок чого вона пішла проти Творця і зробила заборонене Ним — гріх, який і розлучив її із Всевишнім. Гріх не просто розлучив людину з Богом, а й почав спотворювати Божу подобу в ній. Таким чином, людина стала більше вподібнюватися до диявола (вбити, вкрати і погубити), ніж до Бога (добро, приємність і досконалість). І чим більше людина живе в гріху, тим більше він спотворює Божу подобу в ній. Як наслідок ми, дивлячись на алкоголіків або наркоманів, не бачимо в них нічого святого.

Небесний Батько вирішив цю проблему в Ісусі Христі, пославши Його на хрест Голгофи, щоб примирити людину з Собою. Коли ми схилиємося перед Ісусом у молитві покаяння (визнаємо свою гріховність, бунт проти Бога) і віддаємо в Його руки свої бажання і рішення, взамін отримуємо прощення і примирення з Господом. Тоді Божий мир наповняє наші серця. Біблія говорить, що ми стаємо на шлях святості. І зразу виникає запитання: якої святості потрібно досягнути?

Ісус — досконалий приклад святості

«Як слухняні, не застосовуйтеся до попередніх пожадли-
востей вашого невідання, але за Святим, що покликав вас,
будьте й самі святі в усім вашим поведженні, бо написано:
"Будьте святі, Я-бо святий!"» (1 Петр. 1:14-16).

Божий Син прийшов на цю землю, щоб показати нам, як треба слухатися Небесного Батька. Він був прикладом усього, а тим більше святості. Святий — чистий, відділений від гріха, вибраний Божий. Найвищою планкою святості може бути тільки Бог (Ісус), який не мав нічого спільного з гріхом (1 Петр. 2:21-22): «Бо на це ви покликані. Бо й Христос постраждав за нас, і залишив нам приклад, щоб пішли ми слідами Його. Не вчинив Він гріха, і не знайшлося в устах Його підступу!»

Читаючи Слово Боже, ми бачимо благочестивий характер Ісуса Христа, тобто Його святість:

- **у покорі земним батькам** (Лк. 2:51-52): «І пішов Він із ними, і прибув у Назарет, і був їм слухняний. А мати Його зберігала оці всі слова в своїм серці. А Ісус зростав мудрістю, і віком та благодаттю, у Бога й людей»;
- **у покорі Небесному Батькові** (Ів. 5:19): «Відповів же Ісус і сказав їм: "Поправді, поправді кажу вам: Син нічого робити

не може Сам від Себе, тільки те, що Він бачить, що робить Отець; бо що робить Він, те так само й Син робить"»;

- **у стосунках із людьми** (Мк. 10:45): «Бо Син Людський прийшов не на те, щоб служили Йому, але щоб послужити, і душу Свою дати на викуп за багатьох»;
- **у бажаннях** (Мк. 14:36): «І благав Він: "Авва-Отче, — Тобі все можливе: пронеси мимо Мене цю чашу!... А проте, — не чого хочу Я, але чого Ти"»;
- **у пріоритетах** (Лк. 5:32): «Не прийшов Я, щоб праведних кликати до покаяння, а грішних»;
- **у навчанні людей** (Мт. 7:28-29): «І ото, як Ісус закінчив ці слова, то народ дивувався з науки Його. Бо навчав Він їх, як можновладний, а не як ті книжники їхні»;
- **у поведінці** (Флп. 2:6-8): «Він, будучи в Божій подобі, не вважав за захват бути Богові рівним, але Він умалив Самого Себе, прийнявши вигляд раба, ставши подібним до людини; і подобою ставши, як людина, Він упокорив Себе, будучи слухняний аж до смерті, і то смерті хресної...»

І це далеко не всі аспекти святості Ісуса Христа. Це лише декілька головних.

Кроки для наслідування святості Христа

«Тому докладіть до цього всю пильність, і покажіть у вашій вірі чесноту, а в чесноту — пізнання, а в пізнанні — стримання, а в стриманні — терпеливість, а в терпеливості — благочестя, а в благочесті — братерство, а в братерстві — любов. Бо коли це в вас є та примножується, то воно зробить вас нелінивими, ані безплідними для пізнання Господа нашого Ісуса Христа. А хто цього не має, той сліпий, короткозорий, він забув про очищення з своїх давніх гріхів. Тому, браття, тим більше дбайте чинити міцним своє покликання та вибрання, бо, роблячи так, ви ніколи не спіткнетесь. Бо щедро відкриється вам вхід до вічного Царства Господа нашого й Спасителя Ісуса Христа» (2 Петр. 1:5-11).

Якщо ми хочемо бути людьми, яким Бог щедро відкриє вхід у Царство Небесне, і представляти Його на землі, нам необхідно освячуватися. Урешті-решт, ми носимо Його ім'я — «християнин», а це означає, що маємо бути подібні до Його Сина Ісуса Христа.

У зацитованому тексті апостол Петро говорить про чесноти святості. Свою мову він розпочинає з надзвичайно цінних слів: «...докладіть... всю пильність». Це свідчить про те, що людині, яка прагне змінюватися в образ Христа, необхідно докладати всіх зусиль. І ці зусилля треба акумулювати протягом усього земного життя, тому що Бог визначив для нас рівень святості (Рим. 8:29): «Бо кого Він передбачив, тих і призначив, щоб були подібні до образу Сина Його, щоб Він був перворідним поміж багатьма братами».

У чому необхідно докладати зусиль, щоб набувати чеснот святості, які були в Ісуса і які в нас спотворив гріх?

- **Перший крок — очиститися від пожадливостей**
Народившись згори й отримавши нову природу, людина, проте, бере з собою в нове життя старі звички, які Писання називає «діла плоті» (Гал. 5:19-21). Якщо вони не будуть

викоренені з життя, то можуть спричинити трагічну втрату душі людини й стати причиною її падіння.

Апостол Павло пропонує рецепт, який забезпечує перемогу християнина над ділами плоті: *«І кажу: ходіть за духом, і не вчините пожадливості тіла...»* (Гал. 5:16). Чи легко весь час жити за духом, розпинати тіло із пристрастями та бажаннями? Звичайно ж, ні! Але Писання закликає нас жити за духом! (Гал. 5:25).

Як же підпорядкувати тіло духові? Відповідь дає саме Слово. Однак спочатку скажіть: «Молячись про те, щоб Господь дав вам перемогу над тілом, що ви просите в Нього натомість?» Мабуть, любові. Якщо так, то не дивуюся, що у вас виникають проблеми з цією чеснотою святості. Оскільки любов — це плід Духа. А плід не з'являється сам собою, з нічого. Часто, аби пояснити духовне, Господь наводив приклади з буденного життя. Подібно і я пропоную вам для наочності процес вирощування дерева. Починається він із садіння в землю насіння (саджанця), яке поливають і терпляче чекають, коли з'явиться стовбур. Потім чекають появи гілочок, листя, бруньок, цвіту і, нарешті, самих плодів. Якщо для того, щоб на дереві з'явилися плоди, потрібні роки копіткої праці садівника, то тим більше це потрібно для виховання благочестивих чеснот.

Першим найважчим кроком є перемога над своїми пожадливостями. Таких пожадливість є три: пожадливість плоті, пожадливість очей і гордість життєва (1 Ів. 2:16). Сатана знає їхню силу, адже через гордість сам упав у гріх непокори Богові. Саме через ці три пожадливості диявол, спокусивши, увів у гріх перших людей. Цими трьома приманками він атакував Ісуса в пустелі, ними він спокушає і мене, і вас. Не здобувши перемоги над цими трьома спокусами, християнин не матиме успіху в духовному зростанні. Тільки звільнившись від недобрих звичок, він може почати розвивати в собі чесноти святості, притаманні Ісусові.

На жаль, багато хто недооцінює силу диявольських спокус і недбало ставиться до викорінювання пожадливість, не розуміючи, що доти, поки вони не боролися з перерахованими пожадливостями, сатана був спокійний. Але тільки людина вирішує серйозно розвивати в собі якості характеру Ісуса й залишити все лихе, диявол негайно вдається до атак. Це підтвердить кожен, хто, працюючи над своїми чеснотами, боровся з «ділами плоті».

Можу вас утішити: незважаючи на те, що спокуси, які чекають на вас, будуть сильні, проявивши наполегливість, терпіння і повну довіру обіцянкам Господа, *«Який не попустить, щоб ви випробовувалися більше, ніж можете, але при спробі й полегшення дасть, щоб знести могли ви йі»* (1 Кор. 10:13), ви витримаєте їх і з Божою допомогою вийдете переможцями.

Тільки не кидайте початого. Апостол Яків пише: *«Блаженна людина, що витримає пробу, бо, бувши випробувана, дістане вінець життя, якого Господь обіцяв тим, хто любить Його»*. Лише тоді, коли відчуєте, що виграли битву з пожадливістю, сміло приступайте до виховання чеснот святості, про які пише Петро: *«Тому докладіть до цього всю пильність, і покажіть у вашій вірі чесноту, а в чесноті пізнання...»*

• Другий крок — щодня молитесь за набуття чеснот святості

Усе в житті християнина має розпочинатися з молитви. Ісус розпочинав свій день із молитви, своє служіння з посту й молитви. Ми також маємо розпочинати всі справи з молитви.

Щоранку необхідно просити Бога, щоб Він допомагав нам, даючи сил, зробити те, що Він бажає, аби ми зробили відповідно до наших чеснот святості. Ісус учив учнів молитися й у тих словах заклав цю ідею (Мт. 6:13): *«І не введи нас у випробовування, але визволи нас від лукавого. Бо Твоє є царство, і сила, і слава навіки. Амінь»*.

Він — наш Небесний Батько, тому, коли ми просимо Його те, що відповідає Його волі, Він обов'язково нам це дає (Ів. 16:24): *«Не просили ви досі нічого в Ім'я Моє. Просіть і отримаєте, щоб повна була ваша радість»*.

• Третій крок — набувайте одну чесноту в місяць

Дуже часто нам хочеться всього й одразу. Один бізнесмен часто зазнавав невдачі у своїй діяльності. Інший, на відміну від нього, завжди мав хороші прибутки. Перший жив то у віллі, то в квартирі, то їздив на мерседесі, то на жигулях. А другий, розпочавши з квартири і жигулів, постійно збагачував свій маєток. Якось перший не витримав та й запитав свого конкурента, що дає йому такий успіх. На диво, відповідь була дуже простою: *«Ти живеш за принципом: усе сьогодні й одразу. А я живу за принципом: сьогодні гривня, завтра гривня і, дасть Бог, так продовжуватиметься щодня»*.

Згідно з цим принципом, ми не можемо змінюватися відразу в усьому. Для того щоб розпочалося набування чеснот святості, необхідно розпочати з однієї якості характеру й працювати над нею, приміром, упродовж одного місяця. Згодом над іншою, і так над усіма 45 чеснотами підряд.¹ Коли пропрацюєте всі, то починайте все спочатку і продовжуйте до приходу нашого Господа Ісуса Христа.

• Четвертий крок — проводьте аналіз своїх досягнень

«Я проходив край поля людини лівової, та край винограду не додумкуватого, — і ось все воно позаростало терням, будьяками покрита поверхня його, камінний же мур його був поруїнований... І бачив я те, і увагу звернув, і взяв я поуку собі: "Ще трохи поспати, подрімати ще трохи, руки трохи зложити, щоб полежати, — і приходить, немов мандрівник, незможність твоя, і нужда твоя, як озброєний муж!"» (Пр. 24:30-34).

Іноді ми думаємо, що час, який приділяємо аналізу та оцінці свого серця, не є ефективним. Але це велика неправда. Навпаки, коли ми не аналізуємо те, що робимо, то гальмуємо наше зростання.

До того, як приїхати в Рівне, я вважав себе правильним, так думали і ті, хто мене знав. Однак у Рівному я зустрівся з ще правильнішим хлопцем, ніж я. Коли почав спостерігати за його життям і пізніше порівнювати зі своїм, побачив, що він набагато кращий. Оцінка й аналіз змусили мене замислитися над власним життям і привели до кардинальних змін.

Через брак аналізу та оцінки ми часто чинимо неправильно або неякісно. Коли Бог створив світ, то все проаналізував і поставив оцінку (Бут. 1:31): *«І побачив Бог усе, що вчинив. І ото, — вельми добре воно! І був вечір, і був ранок, — день шостий»*.

Щовечора, перед тим як лягти спати, проведіть аналіз і поставте оцінку прожитого дня, упродовж якого ви працювали над конкретною звичкою вибраної якості характеру. Ви можете це зробити за будь-якою шкалою (10-бальною, 100-відсотковою тощо). Тому буде дуже добре, якщо ви оціните себе після кожного тижня праці над конкретною чеснотою святості, а також у кінці місяця рівень напрацювання всієї чесноти в цілому. Таким чином ви зможете визначити свої сильні та слабкі сторони, побачите, до чого треба докладати ще більше старань, аби змінитися. Буде дуже добре, якщо ви залучите людину, яка зможе разом із вами працювати над цією чеснотою й давати вам свою оцінку вашим результатам. Тоді, порівнявши оцінки, ви побачите реальну картину власних досягнень.

Зусилля, зусилля і ще раз зусилля — це те, що допоможе нам наслідувати святість Христа, а під лежачий камінь, як каже українське прислів'я, вода не тече.

Бог вибрав нас, щоб ми виявляли Його образ святості всім людям. Тому я бажаю кожному з нас показувати Бога якомога краще.

Любомир Турчак

¹ Турчак Л. Буті: преображення в образ Христа. — Луцьк: РТМКФ «Християнське життя», 2012. — 160 с.

Не так давно серед молодих християн була мода носити браслети з чотирма англійськими буквами «WWJD». Це так звані «фенечки», тобто аксесуари, які свідчать про погляди людини. (Ця мода з'явилась ще з часів руху хіпі, та зміст її не змінився й до сьогодні.) Ці чотири букви — акронім від англійської фрази «What would Jesus do?» (українською: «Що зробив би Ісус?»).

WWJD

Ідея цього запитання полягає в тому, щоб, стоячи перед необхідністю приймати різні рішення в житті, керуватися тим, як Сам Ісус Христос міг би вчинити, якби перебував на місці того, хто вагається¹. Це була добра ідея, щоби стимулювати молодих людей вивчати Слово Боже й життя Ісуса Христа й застосовувати принципи Біблії в повсякденному житті. Адже сама Біблія заохочує християн до подібного наслідування: «Отже, будьте наслідувачами Богові, як улюблені діти» (Еф. 5:1).

Проте в реальному житті ми стикаємось із проблемою того, що ніяк не можемо до кінця втілити це веління. Щось завжди стоїть нам на заваді. Здається, і бажання є, і засоби Бог дав, проте настає момент, коли ми розуміємо, що все одно щось іде не так. У чому ж річ? Що ми робимо не так і що йде не так у нашому житті, якщо ті речі, які ми насправді хочемо робити, не виходять?

Потрібно зазначити, що проблема не лише в тому, що в нас щось не виходить, а в тому, що ми не розуміємо, чому в нас це не виходить. Осмислюючи особистість Ісуса Христа, ми помічаємо, що Син Божий не «входить» у жодні наші «рамки» чи шаблони. Він просто туди не поміщається. Адже ми, живучи у світі форми та шаблону, звикли, що все міряємо по тому, що вже дізнались чи пізнали. Кажучи «автомобіль», ми розуміємо під цим визначенням якийсь транспортний засіб. І хоча в уяві кожного з нас виникнуть різні образи різних автовок, проте всі вони матимуть спільні риси, за якими їх можна ідентифікувати.

Те ж стосується й усіх інших сфер нашого життя — опису емоцій, розумових здібностей, фізіологічних потреб, духовних процесів. Але саме в питанні духовних процесів і наслідування Божих принципів, зразком яких для нас слугує життя й учення Ісуса Христа, у нас відбувається збій.

Рамки

Першою завадою на шляху усвідомлення вчення Христа стають для нас релігійні «рамки». Звісно, вони були визначені й прописані для того, щоби привнести в життя вірян порядок і розуміння меж, у яких люди можуть вільно почувати себе. Проте з плином часу ці «рамки» починають набувати вигляду «залізної завіси».

Із цим стикався в земному житті Ісус Христос, і з цим Він боровся протягом усього Свого короткого пророчого служіння. Наприклад, коли Він побачив недужого, який у суботу сидів у синагозі, то тієї ж миті зцілив його. Це викликало ремствування присутніх. Чому? Чому така реакція на добре діло? Саме тому, що у свідомості євреїв міцно засіла одна думка: субота — це день Божого спокою. І це справді так, це ті рамки, які Бог Сам окреслив для Свого народу. Але Ісус пе-

ред зціленням цього чоловіка поставив важливе запитання: «У суботу годиться робити добре, чи робити лихе, життя зберегти, чи погубити?» (Мк. 3:4). Очевидна відповідь пояснювала все.

Слухачі в синагозі промовчали, бо вони знали відповідь, адже Сам Бог, давши «рамки» суботи, пояснив те, що Він мав на думці, через уста пророка Ісаї: «Якщо ради суботи ти стримаєш ногу свою, щоб не чинити своїх забаганок у день Мій святий, і будеш звати суботу приємністю, днем Господнім святим та шанованим, і її пошануєш, — не підеш своїми дорогами, діла свого не шукатимеш та не будеш казати даремні слова, — тоді в Господі розкошувати ти будеш, і Він посадовить тебе на висотах землі, та зробить, що будеш ти споживати спадщину Якова, батька твого, — бо уста Господні сказали оце!» (Іс. 58:13-14).

Присутні ж бо знали, що головною ідеєю Божого дня було не просто припинення роботи й сидіння в зібранні праведних людей, а можливість відділити себе від повсякденних справ, утілюючи Його закони добра.

Ті «рамки», які були на добро, люди перетворили на «мури», які не давали можливості їм побачити великий Божий задум. І саме це викликало гнів Спасителя: «І споглянув Він із гнівом на них, засмучений закам'янілістю їхніх сердець...» (Мк. 3:5). І саме це руйнування «рамок» і стереотипів викликало небувалу реакцію свідків Божого чуда: «Фарисеї ж негайно пішли та з іродіанами раду зробили на Нього, — як Його погубити» (Мк. 3:6).

Нам хочеться впорядкованого життя, яке би мало чіткі «рамки» й межі. І коли щось виходить за ці «рамки», то викликає в нас украй негативну реакцію. Це ж стосується й питань духовного характеру. Адже ми хочемо, щоби ті «рамки» й межі, які ми бачимо в Слові, були природно інтегровані в наше життя. І це добре, я не закликаю не робити цього. Проте з часом ці «рамки» перетворюються на перепони вільно жити й змушують нас не приймати інших проявів Божої дії в земній історії.

Зрештою це не дає нам можливості повністю наслідувати Христа. Бо він виходив за ці межі, вказуючи на їхню закостенілість і недолугість. І чи це питання суботи, чи спілкування та споживання їжі з грішниками, чи прощення гріхів повії, чи розгін продавців у храмі — усе ламало прийняті в тому суспільстві стереотипи й «рамки».

Адже для Христа були важливі стосунки з Богом, а не ті умовності й обряди, у які люди ці стосунки хотіли зодягнути. Для Нього важливішими були люди та їхні душі, ніж ті суспільні догми й «рамки», які диктували, з ким можна говорити, а з ким — ні.

Бог указує на гріх релігійності, який поступово починає пронизувати нас. Ми знаємо Слово, ми знаємо, як правильно чинити, говорити й думати — і це стає тими «рамками», які не дають нам побачити Бога в заплаканих очах бомжа, у душевному зриві алкоголіка, у революційних метаннях і довгих «патлах» підлітка...

¹ <http://uk.wikipedia.org/wiki/WWJD>.

А той Ісус, який жив на землі, — Він і зараз живий і не хоче входити в ті «рамки», які ми бажаємо Йому нав'язати. Тому й не виходить у нас іти за Ним, коли прагнемо робити це так, як нам до вподоби. Утім, є й другий ворог, це — формальність.

Формальність

Формальність є підступним і «м'яким» ворогом будь-яких живих стосунків, учинків, бажань. Вона базується на впевненості людини в тому, що виконання якихось дій апріорі гарантує нам певний результат, що у світі є багато таких учинків чи речей, які можна виконувати автоматично й це дасть свої плоди. Проте в духовному світі це не так.

Ілюстрацією може слугувати одна ситуація, описана в 7-му розділі Євангелія від Марка. У Спасителя виникла суперечка з релігійною елітою того часу — фарисеями, — про ритуальне омивання. Усі євреї перед їжею мили руки (і це добре). Вони боялись, що під час подорожі містом чи селом ненароком можуть торкнутись чогось нечистого й таким чином занечистити їжу. Виходячи із такого переконання, вони дорікнули Христові та Його учням, що ті не вмивають руки, на що Ісус досить емоційно відповів: *«Послухайте Мене всі, і зрозумійте! Немає нічого назовні людини, що, увиходячи в неї, могло б опоганити її; що ж із неї виходить, — те людину опоганює»* (14-15 вірші). Так Він звернув увагу людей на те, що формальне виконання Божих заповідей не гарантує їм чистоти перед Богом. Бо пізніше Він сказав: *«Чи ж і ви розуміння не маєте? Хіба ж не розумієте ви, що все те, що входить іззовні в людину, — не може опоганити її? Бо не входить до серця йому, але до живота, і виходить назовні, очищуючи всяку їжу»*. А далі сказав Він: *«Що з людини виходить, — те людину опоганює. Бо зсередини, із людського серця виходять лихі думки, розпуста, крадіж, душоугубства, перелюби, здириства, лукавства, підступ, безстыдства, завидющее око, богозневага, гордоші, безум. Усе зле це виходить зсередини, — і людину опоганює!»* (18-23 вірші).

Формальне виконання Божих слів ніколи не приведе до автоматичного втілення благословень. Не можна схопити Бога за бороду, використовуючи Його ж Слово. Ні ходіння в храм, ні читання Слова, ні багато молитов, ні пожертви, — ніщо не дасть наблизитись до Бога, якщо все це робити, аби лиш робити. Хоча не так! Читання Слова принесе користь: людина знатиме Божі повеління й матиме певне уявлення про характер і волю Божу. Але пізнати це до кінця, зробити частиною життя, яке хотілося б проживати й відчувати від того насолоду, — так не можна. Адже не можна дізнатися, що таке любов, маючи гріховні позашлюбні стосунки...

До того ж, формальне виконання заповідей призводить до непотрібної дрібязковості. Христос сказав фарисеям: *«Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, що даєте десятину із м'яти, і ганусу й кмину, але найважливіше в Законі покинули: суд, милосердя та віру; це треба робити, і того не кидати»* (Мт. 23:23). Вони ретельно відділяли десятину від усіх билинко, які збирали зі свого городу, проте якщо (!) забули про суд (тобто справедливість), милосердя та віру.

І ось, ми живемо в час, коли формальне дотримання чи виконання якихось дій піднесено до найвищих висот. Наприклад, якщо ти будеш старанно вчитися, то з тебе вийдуть люди (пишу як батько, що часто ловить себе на тому, що й сам хоче щось подібне сказати синові). Але це не так. Адже хороша людина стає не тому, що добре вчиться, а тому що в неї добрі серце та характер. А «в люди» вибиваються переважно ті, хто якраз і не дуже добре вчився, але зрозумів, як і кому в цьому світі потрібно підлестити, щоби пробитись нагору.

А в питанні духовного життя формальний підхід — це однозначна смерть живим стосункам із Богом. Про це мало не кричав Христос, коли жив на землі. І, власне, через це й стався Його конфлікт із тими, хто мав би першим вітати такого великого Вчителя, — фарисеями.

Ось ця формальність і завадить нам наслідувати Христа. Адже у своїх стосунках із Богом ми настільки звикаємо до якихось речей, що перестаємо помічати й відчувати за-

доволення, яке мають приносити подібні взаємини. Часто церква для нас перетворюється в щонедільний обов'язок, а роздуми над чимось вічним і нетлінним сприймаються як тяжка повинність. Ми виконуємо все це «на автоматі», свято вірячи, що Господь зарахує нам сам факт виконання.

Дивно, нам самим не подобається, коли до нас ставляться з неприхованим формалізмом. Проте самі ми досить легко перетворюємо багато речей у формальне виконання обов'язків. І це таке видиме протиріччя базується на ще одному ворогові, що не дає нам правильно наслідувати Христа. Цей ворог — гріх.

Гріх

Гріх не тому грішний, що змушує нас грішити (пробачте за тавтологію). Адже гріх — це бажання зробити щось не по-Божому, а на власний розсуд. Гріх базується на тому, що ми хочемо робити лише так, як нам буде добре. І саме це не дає нам можливості наслідувати Бога.

Адже слідування за Богом має свою ціну. Ціну життя. Цього комфортного життя на землі, яке підпорядковане тому, щоби моєму «єго» було добре. Усі Божі заповіді, усі кроки за Христом базуються на аксіомі: Бог є Царем і послух Йому є головним у моєму житті. Тобто Його воля, Його Слово, Його повеління є визначальними в прийнятті рішень. Рішень, які змушують мене жертвувати своїм і собою заради Бога.

Нам тяжко йти проти своїх бажань комфорту та спокою. Нам легше виконати Божу заповідь так, як нам буде краще, а не так, як каже Бог. Але Його воля — безкомпромісна: *«Коли хоче хто йти вслід за Мною, — хай зречеться самого себе, і хай візьме свого хреста, та й іде вслід за Мною»* (Мт. 16:24). І ця безкомпромісність не просто лякає нас, а змушує шукати шляхи відступу чи, як ми думаємо, іншого прочитання Божих заповідей.

Гріх, увійшовши у світ, породив егоїзм і живиться цим егоїзмом. Його підґрунтя — наші пожадливі, які не дають змоги правильно зрозуміти Божий шлях. Бажаючи йти за Христом, наслідувати Його, ми стикаємось із тим, що нам тяжко робити кроки за межі своєї зони комфорту. Як сказав хтось із великих: *«На шляху слідування за Христом наше «єго» залишає криваві сліди...»* Проте без цих кривавих слідів і постійної боротьби із собою ми не зможемо побачити й очиститись від того, що не дає наслідувати Христа. А без очищення постійно зазнаватимемо поразок на шляху до Божого Царства...

«Невже все так погано?!» — вигукне хтось, прочитавши все написане вище. Не знаю... Я просто дивлюсь у своє серце. Але розумію одне — не знаючи своїх ворогів, я не зможу боротись із ними; і моє бажання слідувати за Христом залишиться самим лише бажанням. А браслет із літерами «WWJD» так і залишиться «фенечкою», яка ні на йоту не наблизить мене до Христа та Його чудового Царства. Тоді моє християнство перетвориться на мертву релігію, яку мало хто зможе зрозуміти й мало хто захоче наслідувати.

Проте коли я знаю, що Бог хоче очистити мене для того, щоб я мав живі й повноцінні стосунки з Небесним Батьком і міг виявляти Його красу в будь-якому місці, — я пильнуватиму, щоб ніщо не затмарило цих стосунків і щоб кожен день я міг крок у крок іти за Тим, Хто віддав Своє життя за спасіння моєї душі. 🙏

Олег Блощук

Хто вподібниться Тобі?

Особистість Христа завжди привертала до себе увагу. Ним цікавилися, захоплювалися, дивувалися, прагнули побачити й почути, доторкнутись і поспілкуватися. Багаті і бідні, знатні і прості, прихильники й опоненти визнавали глибину Його науки, силу слова, велич учинків. І не лише в період Його життя на землі, але ось уже понад дві тисячі років. Чому до особистості Христа прикута така увага? У чому Його унікальність?

Унікальний — це надзвичайний у якомусь відношенні; рідкісний, винятковий, неповторний, неперевершений, небачений, нечуваний. Ось слова-синоніми, які допоможуть нам краще зрозуміти це слово. Саме такі прикметники якнайкраще відображають якості Ісуса Христа.

Унікальність Христа полягала в тому, що Він водночас був Богом і Людиною.

Біблія частково відкриває нам таємницю Боговтілення, але до кінця зрозуміти Христа як Боголюдину наш обмежений розум, звичайно, неспроможний. Очевидно, це прерогатива вічності. Безперечно одне: жоден із мешканців землі не може навіть наблизитися до унікальності Христа. У чому ж вона проявляється?

Унікальність Христа в Його народженні

Думаю, що немає такої людини в Україні, яка б не чула історію Різдва. Ми вже звикли до цього свята, та саме воно вказує нам на особливість Христа. Його народження відбувалося не так, як у всіх інших. Христос не мав земного батька. Його народження було проголошено особливим чином через ангела Гавриїла. Він народився від Діви. Це — велика таємниця. Таке народження незрозуміле людям, лише віра може осягнути його.

Але найбільша унікальність Його народження полягала в іншому. Коли народжується людина на світ, зазвичай рідні бажають і мріють, що вона у своєму житті чогось досягне, приміром, матиме кращу долю за своїх батьків. Потім сама людина починає про це мріяти. З Христом було все навпаки. Він мав усе, без жодної вади, жодної потреби чи обмежень, бо є Богом. Але, прийнявши людське тіло, обмежив Себе, прийшов у гірші умови, зрікся особливого статусу. Те, чого людина намагається уникнути, Христос прийняв. Чи знаєте ви багатьох людей, які готові добро-

вільно залишити кращі умови заради гірших? Таких людей небагато. І переважно це ті, у кого прикладом для наслідування був Ісус Христос. Це апостол Павло, Григорій Сковорода, мати Тереза та інші християнські місіонери й подвижники.

Унікальність Христа в Його ставленні до людей

Нас оточують різні люди. І ми ставимся до них по-різному. У нас є кохані, друзі, приятелі, неприятели, вороги. Далеко не всім людям ми спроможні робити добро, бо від того, як ми до них ставимся, і формується наша діяльність.

Стосовно Христа в людей, що Його оточували, також були різні настрої та дії. Але Христос не поділяв людей за соціальним становищем, освіченістю, фізичними можливостями. Він бачив душі, які потребують спасіння. Він сприймав усіх людей та відгукувався на їхні потреби. Христос бував у домівках фарисеїв та митників, а це дві групи людей, які не сприймали одна одну. Він дав доторкнутися до Себе жінці, яка була грішницею і яку всі засуджували. Він без упередження докоряв людям та вказував на їхні помилки. Особливо дивує ставлення Христа до Юди, учня, який згодом зрадив Учителя. Знаючи наперед, що Юда Його продасть, Христос обмивав йому ноги й називав другом. Він просить у Свого Небесного Отця не помсти, а прощення для тих людей, які завдавали Йому нестерпного болю та страждань. Після відречення Петра Христос не відвертається від нього, а першим заводить розмову й допомагає Петрові піднятися й обновити своє посвячення.

Читаючи Євангеліє, не можна не захоплюватися тим, як Христос ставився до людей, але ще більше вражає Його жертвне служіння.

Усе, заради чого Христос залишив славу неба й зійшов на землю, — це люди. Він прийшов, щоб служити нам. «Бо Син Людський прийшов не на те, щоб служили Йому, але щоб послужити, і душу Свою дати на викуп за багатьох» (Мк. 10:45).

Не будь людини, яка б прийшла до Христа з потребою і Він би не відповів їй. Він звершив багато чудес, давши людям нові можливості. Але найбільшим ділом, яке Христос зробив для людства, були Його страждання та смерть. На Голгофській горі Він проявив повноту Своєї любові до людства, узявши на Себе наші гріхи й прибивши їх на дереві хреста. Хто готовий віддати своє життя заради інших людей? Апостол Павло відповідає: «Бо навряд чи помре хто за праведника, ще-бо за доброго може хто й відважиться вмерти. А Бог доводить Свою любов до нас тим, що Христос умер за нас, коли ми були ще грішниками» (Рим. 5:7-8).

Тільки смерть Святого й Безгрішного могла задовольнити Божу справедливість і відвернути заслужене покарання від занепалих і грішних людей. Жодна інша людина не могла зробити для людства те, що зробив Христос, — примирити нас із Небесним Отцем.

Важливо пам'ятати, що те, що зробив Христос завдяки Своїй смерті, стосується не лише всього людства, але й кожної людини зокрема. Його смерть дала можливість мені й тобі, дорогий читачу, уникнути Божого покарання й досягнути вічне життя.

Унікальність Христа в плеканні родинних цінностей

Ми живемо в суспільстві, де поступово руйнуються сімейні цінності. Шанування батьків стає непопулярним. Громадянський шлюб стає нормою. Проблема поколінь загострюється. Чи ж не через те, що занехаяні Божі принципи формування сім'ї та приклад Христа в дотриманні сімейних цінностей і ставленні до родини?

У Євангелії про дитячі роки Христа написано небагато. Але подія, яка трапилася з дванадцятирічним Ісусом, уражає. Він ходив разом із батьками на богопоклоніння в Єрусалим. Це окрема історія. Та коли вони повернулися до свого дому, Христові дана особлива характеристика: «І пішов Він із ними, і прибув у Назарет, і був їм слухняний... Ісус зростав мудрістю, і віком та благодаттю, у Бога й людей» (Лк. 2:51-52). Був слухняним не лише Богові, але й людям!

Він ніколи не ігнорував свою родину та близьких Йому людей. У Кані Галілейській саме на прохання Своєї матері Христос зробив Своє перше чудо. Найбільший прояв родинної турботи ми бачимо, коли Христос уже висів на Голгофському хресті. «Під хрестом же Ісуса стояли — Його мати, і сестра Його матері, Марія Клеопова, і Марія Магдалина. Як побачив Ісус матір та учня, що стояв тут, якого любив, то каже до матері: «Оце, жоно, твій син!» Потім каже до учня: «Оце мати твоя!» І з тієї години той учень узав її до себе» (Ів. 19:25-27). У найважчу хвилину турбуватися про Свою матір — це Христос, унікальний у Своїх діях!

Унікальність Христа в навчанні відвічних істин

Навчаючи людей, а це було одним із головних завдань Ісуса, Він суттєво відрізнявся від інших учителів, яких називали книжниками і яких чимало було серед ізраїльського народу. Його слово містило не лише букви й фонети, воно містило Дух життя. Люди, які слухали Христа, були вражені Його навчанням. Євангеліст Матвій зазначає, що, коли Христос закінчив проповідь на горі, народ був у захопленні: «Бо навчав Він їх, як можновладний, а не як ті книжники їхні» (Мт. 7:29). Навчання тогочасних учителів було пов'язано з дотриманням обрядів, виконанням традицій, стосувалося зовнішності та поведінки, але мало зачіпало внутрішній стан людини. Потужне вчення Христа змінювало серця людей, їхнє ставлення до Бога й одне до одного. До сьогодні не було й ніколи не буде кращого Вчителя на землі, слово якого мало б силу впливати на різних людей у різний час у різних суспільно-політичних умовах. Секрет у тому, що вчення Христа завжди було пов'язане з Царством Божим, а це єдине, чого насправді потребує людина — бути в Божій присутності та Його Царстві.

Говорячи про унікальність Христа, неможливо охопити всі її аспекти, як написав апостол Іван: «Багато є й іншого, що Ісус учинив. Але думаю, що коли б написати про все те зокрема про кожне, то й сам світ не вмістив би написаних книг! Амінь» (Ів. 21:25).

Дізнавайтеся про Христа більше, читаючи Євангеліє. Захоплюйтеся Христом кожного дня. Наслідуйте Христа у своєму житті, щоб через прояв Христа в нашому житті люди захоплювалися Ним і ставали Його послідовниками й учнями. 🙏

Володимир Кондор

Мій Христос

На цю тему так багато сказано й написано, що, мабуть, нічого нового я написати не зможу. Отож, просто поділюсь з вами тим, якого Бога я знаю і в якого вірю.

Я студентка біблійного інституту, і нас учать, досліджуючи біблійний текст, робити інтерв'ю уривку, який вивчаємо. Ми ставимо до тексту шість запитань: хто? що? де? коли? чому? як?

Я спробую проаналізувати моє життя з Христом саме в такому ракурсі.

Хто для мене Христос?

Є такі правильні, гарні християнські фрази, на зразок: Ісус Христос — це сенс життя, це Той заради Кого потрібно вставати й йти вперед, це Той, Хто мотивує Собою, Хто дарує повноту земного життя. Мабуть, я не буду оригінальною і повторюсь — так, я згідна з цими думками про Христа, я можу сказати тверде, впевнене «Амінь» біля кожного з цих висловлювань. Він — Господь мого життя, і я, одного разу довіривши Йому своє життя, ще ні разу про це не пошкодувала.

Так, Ісус для мене — це ціль і натхнення, це мрія і сподівання, це спосіб мого життя, це Той, без Кого моє життя було б неповноцінне.

Що робить Христос у моєму серці?

Він уривається в моє життя як повноправний Хазяїн. Він забирає всю мене, всю мою сутність у полон і дарує мені найдорогоцінніший подарунок — Самого Себе. Він постійно ставить мені незручні, непривабливі запитання і чекає чесних відповідей.

Він заглядає в мою душу й робить надзвичайно делікатну й важливу операцію на моєму серці. Він працює там як дуже ніжний і дбайливий хірург, який часто наносить біль і страждання, але це завжди мені на благо.

Він ніколи не залишає мене в спокої, незважаючи на те, що іноді я просто благаю Його про це. Він краще знає, що мені потрібно, і дбає про мене як люблячий і турботливий Татко.

Де, в яких сферах діє Христос?

Христос усюди зі мною. Він у моїй сім'ї, яку Він мені дарував, Він у церкві, у друзях, у наставниках, у тих, кого я люблю, і в тих, хто любить мене. Водночас Христос у тих, з ким у мене конфлікти й не вирішені проблеми. Христос ночує зі мною в наметі на березі моря і Той Самий Христос зі мною на вершині гори, до якої я дісталася, до річч, теж із Ним. Він поряд зі мною, коли я стрибаю у воду, і Він уже там, коли я все ж роблю цей крок у блакитно-небесну безодню. Він усюди, де я про Нього думаю і де потребую Його. Немає місця, де немає Христа, усе залежить лише від мене: чи беру я Христа з собою у найпотаємніші куточки моєї душі.

Коли Христос поруч?

Тоді, коли мені важко щось прийняти від Нього, якісь важкі обставини, коли я не вірю, що Він міг допустити щось подібне, коли я не розумію Божої волі, коли розгублена й слабка, переможена, коли сумна і втомлена. Христос поряд зі мною, коли я отримую якусь перемогу, коли маю успіх у якійсь справі, коли

стається якась приємна подія, коли я щаслива й радісна. Христос поряд завжди, Він не дивиться лише на мої сильні сторони, навпаки, Він підтримує мої слабкі сторони та покриває немочі. Він, як справжній Друг, знає мене різну і справжню, незважаючи на зовнішні обставини Він працює з моїм внутрішнім світом.

Чому Христос діє саме так?

Тому що Христос любить — це єдина відповідь на це запитання. Сутність характеру Христа — це любов. І хай це звучить занадто душевно, а не супердуховно, хай це не мій винахід і я повторю думку моїх братів та сестер і залишусь неоригінальною, але в моєму житті я впевнена лише в одному — в любові Христа до мене особисто і до всього людства загалом. Його любов дієва, вона доведена на хресті Голгофи. Цієї любові достатньо для життя — справжнього та красивого — разом із Ним, у Ньому і для Нього.

Як Христос працює зі мною?

Є таке поняття — особистісно-індивідуальний підхід. Я добре знаю Автора цього методу виховання та навчання. Так, ви не помиляєтесь, це — Христос.

Він, як ніхто інший, знає, як наблизитись та проникнути в моє серце. Він — Бог мого життя і працює зі мною по-різному. Ніжно й м'яко, а інколи твердо й суворо, наполегливо й усепроникаюче. Він ставить переді мною цілі й допомагає їх досягати. Він найбільше зацікавлений у мені й робить усе для мого блага.

Христос — неосяжний і незбагнений для мене, Він — Бог, який прийшов на землю і помер за мої гріхи. Водночас Христос близький, рідний, теплий і випромінює любов. Я щаслива, що Його неможливо пояснити і зрозуміти, неможна розкласти по полицях, неможливо логічно обґрунтувати. Для цього нам не вистачить цілої вічності.

Є така фраза «Якби не Бог, то не дай Бог». Іноді я уявляю, що було б, якби я не познайомилася з Христом? Якби Він пройшов повз мене? Якби моє серце не відгукнулося на Його ніжний, тихий і лагідний шепіт? Важко уявити... Мене б тоді не було... Ось такої, яка я є зараз...

Дякую Тобі, Ісусе Христе, за Тебе.

Дякую.
Твоя донька.

Вікторія Ригуліч

Пам'ятки які опинились у складі

1. Як Бог ставиться до війни?

- Бог панує над усім (Пс. 32:9-11; Іс. 14:24, 46:10-11; Дан. 2:21, 4:32; Мт. 28:18; Рим. 11:36).
- Він допускає зло війни для здійснення Свого суду за гріхи людей (Лев. 26:14-39; Повт. Зак. 28:15-25; Суд. 5:8; Пл. Єр. 3:37-42; Об. 6:4).
- Насамперед Бог очищає гріхи Свого народу (Іс. 42:23-25; Єр. 18:11; Єз. 9:6; Лк. 12:47-48; 1 Петр. 4:17-19; Євр. 12:1-14).
- Покаяння та послух Богові — умова для відвернення Божого суду (Лев. 26:3-8; Повт. Зак. 28:1-14; 1 Цар. 21:27-29; Пс. 80:14-15; 2 Петр. 3:9; 1 Ів. 3:4-10).
- Уникнення війни — виняткова милість Бога (2 Хр. 20:15; Пс. 45; Мих. 4:1-5, 7:18).
- Бог не завжди рятує Своїх дітей від війни, але закликає до вірності та стійкості за будь-яких умов (Дан. 11:35, 12:10; Ав. 3:16-19; Мт. 24:4-14; 1 Сол. 5:18).

2. Що християни не повинні робити в цей час?

- Бути безпечними й легковажними (Єр. 7:1-8; Лк. 6:24-26, 21:34).
- Відчувати, розпалювати й виявляти ненависть і мстивість до ворогів — у розмовах, соцмережах (Вих. 23:5; Пр. 25:21-22; Мт. 5:44-48; Рим. 12:14-21; 1 Кор. 13:4-8, 4:12-13; 1 Петр. 3:9-12; Лк. 23:34; Дії 7:60).
- Ухилятися від своїх громадянських обов'язків (Рим. 13:1-7; 1 Петр. 2:13-17; Тит 3:1).
- Піддаватися злості та паніці й поширювати її серед інших (Пс. 26:1-3; Пр. 29:25; Як. 3:13-18).
- Нехтувати істиною Біблії заради теле-, радіо- та інтернетно-вин (Еф. 4:14; Євр. 13:9; Єр. 2:13; Іс. 8:20; Мт. 13:22; Ів. 8:31-32).
- Нарікати на Бога та церкву (Чис. 14:2, 27-30; 1 Кор. 10:10-13; Юд. 1:16; Флп. 2:14).

3. Що християни повинні робити в цей час?

- Бути уважними до Божого голосу (Пс. 84:9; Іс. 5:20; Єр. 23:22; Ав. 2:1; Як. 1:1-8; Євр. 12:25).

- Підтримувати свою віру Словом Божим (Рим. 10:17; 1 Тим. 4:16; Мт. 4:4; Еф. 6:17).
- Виявляти, визнавати й залишати свої гріхи (Єр. 6:16, Євр. 12:1-14, Мт. 11:28-29, Об. 2:5, 3:19).
- Використовувати можливість проповідувати Євангелію людям (Єз. 3:18-19; Дії 20:26-27).
- Молитися й поститися про церкву, народ, правителів, воїнів і ворогів (молитва: Вих. 17:8-11; Пс. 55:10; Лк. 18:1; Як. 5:16-18; 1 Тим. 2:1-8; піст: 2 Хр. 20:3; Ездр. 8:21; Ест. 4:16; Іс. 58; Йоїл. 1:14; Мт. 6:16-18).
- Сприяти єдності церкви та нації (Єр. 32:39; Ів. 17:11-22; Рим. 16:17; 1 Кор. 1:10, 12:25-27; 1 Петр. 3:8; Еф. 4:3-6; Флп. 1:27).
- Виконувати свій громадянський обов'язок — допомагати тим, хто страждає, захищати свою сім'ю та свій народ (Рим. 13:1-7; 1 Петр. 2:13-17; Тит. 3:1; Ів. 15:13).
- Бути прикладом надії, потіхи, благочестя, мудрості, терпіння, мужності та милосердя для інших людей (2 Петр. 1:5-8; 1 Кор. 11:1; Тит. 2:7; 1 Тим. 4:12; 2 Тим. 2:15; 1 Сол. 1:6; 2 Кор. 6:4-17).

4. Як ставитися до масових мітингів?

- Ми маємо право на вияв своєї громадянської позиції (згідно з Конституцією держави).
- Необхідна мудрість, щоб не йти із більшістю на зло (Вих. 32:1; Чис. 14:1-10; Пр. 1:10-15; Пс. 1:1; Лк. 23:23-24; Еф. 5:11).
- Головною метою відвідування масових заходів повинна бути миротворча місія, молитва та проповідь Євангелії (Іс. Нав. 24:15; Мт. 5:9; 1 Тим. 2:8).
- Потрібно остерігатися небезпеки ризикувати життям без найвищої необхідності (Пр. 22:3, 27:12; Ів. 15:13).

5. Як ставитися до служби в армії?

- Наша головна війна — духовна! (Дан. 10:13; Еф. 6:10-18; Об. 12:7-9).
- Військова служба не суперечить волі Божій (Неем. 4:7-20; Лк. 3:14; Дії 10:1; Рим. 13:4).

а для християн, их суспільно-політичних обставинах

- Захист сім'ї та Вітчизни — законний обов'язок християнина (2 Сам. 10:11-12; Ів. 15:13).

6. Чи має право християнин застосовувати зброю?

Є дві позиції — пацифістська і «справедливої війни». Потрібно з розумінням і прийняттям ставитися до тих, хто підтримує одну з них.

- Пацифістська — непротивлення злу насиллям. Її прихильники не беруть до рук зброю, але можуть служити в армії для захисту Вітчизни як неозброєні воїни (Бут. 9:6; Мт. 5:39-48, 26:52; 1 Петр. 3:9; Рим. 12:19; Об. 13:10).
- Прихильники «справедливої війни» беруть до рук зброю і використовують її. Однак вони не прагнуть воювати, але підкоряються необхідності робити це через обов'язок перед ближніми (сім'єю, народом, країною). Війну вважають справедливою при додержанні наступних умов:
 - праведна причина (захист від агресії, крайній засіб для збереження справедливості або зцілення від несправедливості);
 - законний початок (після офіційного оголошення законом владою, а не окремими громадянами);
 - пропорційність засобів насилля (без звірств і катувань);
 - благородні мотиви (без ненависті, ворожості та прагнення помсти);
 - недоторканість цивільного населення;
 - чіткість кінцевої мети.

Від початку Бог установив принцип відплати за кровопролиття (Бут. 9:6). Тому позбавлення життя за законним рішенням офіційної влади не вважали порушенням заповіді «не вбивай» (Лев. 20:15; Вих. 21:14-17, 29; Лев. 24:21; Чис. 35:16-21; Повт. Зак. 13:6, 22:22, 24:7). Тому виконання військового наказу законного військового командування в умовах війни не є порушенням тієї ж заповіді.

7. Як християнин повинен ставитися до державної влади?

- Інститут державної влади був від початку встановлений Богом (Рим. 13:1-4; 1 Петр. 2:13-14).
- Головна мета влади — захист і заохочення тих, хто чинить добро, і покарання злочинців (Рим. 13:1-4; 1 Петр. 2:13-14).
- Християни, покликані до цього Богом, можуть займати державні посади (Пс. 81:3-4; Пр. 8:15-16; Рим. 13:1-4).
- Державна влада не може брати на себе служіння Слова, звершення Таїнств і вирішення питань внутрішнього життя церкви (2 Хр. 26:18; Мт. 18:17; 1 Кор. 12:28-29; Еф. 4:11-12; Євр. 5:4).
- Бог надав представникам державної влади повноваження застосовувати зброю проти злочинців (Мт. 8:9-10; Лк. 3:14; Дії 10:1-2; Рим. 13:1-4).
- Відповідальність християн:
 - шанувати владу й молитися про неї (1 Петр. 2:17; 1 Тим. 2:1-2);
 - сплачувати податки (Мт. 22:21; Рим. 13:6-7);
 - коритися законним постановам влади (Рим. 13:1, 5; Тит. 3:1; 1 Петр. 13-16; 2 Петр. 2:1, 10-11);
 - докоряти владі за гріх (Пс. 2:10-12; Єз. 33:1-11; Мк. 6:16-18);
 - вибирати послух Богові у випадку протиріччя між вимогами влади й Божими заповідями (Дан. 3:1-23; Дії 5:29; Об. 13:15-17);
 - протистояти змішанню істини Слова Божого з політичними, культурними, економічними та націоналістичними ідеями (Мт. 4:1-11, 10:16-22, 26:51-54; 2 Кор. 4:7-11, 10:3-5).

8. Як мудро ставитися до суспільно-політичної інформації?

- Пам'ятати про небезпеку зваблювання неправдою (Повт. Зак. 11:16; Мт. 7:15, 24:4; Мк. 8:15; Лк. 21:8; 2 Петр. 3:17; Еф. 4:14).
- Оцінювати почуте й побачене з позиції Святого Письма (Пс.

118:97-99; 1 Тим. 4:16; 2 Тим. 3:14; Євр. 13:9).

- Регулярно досліджувати Святе Письмо й роздумувати про нього (Іс. Нав. 1:8; Пс. 1:1-3; Ів. 87:31-32; 1 Тим. 4:16).
- Молитися про розуміння того, що Бог говорить і робить у цій ситуації (Повт. Зак. 4:29; Пр. 3:6; Пс. 24:14, 49:15; Іс. 55:6-7, 65:24; Дан. 2:17-23; Єр. 33:3; Як. 1:5-8).
- Аналізувати свої почуття з метою протистояти неправді й перебувати в істині (Єр. 15:16; Ів. 8:32; Як. 3:15-18; 1 Петр. 2:1-2; Рим. 12:18, 14:17, 16:17; 1 Кор. 13:4-7; Гал. 5:22-23; Флп. 4:8; 2 Тим. 2:24; Тит. 3:2; Євр. 12:14). Почуттями, що виражають гармонію з Богом і Його задумом, слід вважати:
 - любов до Бога та ближнього (1 Петр. 1:8; Гал. 5:22; 1 Кор. 13);
 - радість у Богові (1 Петр. 1:8; Гал. 5:22);
 - сум заради Бога (Мт. 5:4; 2 Кор. 7:10);
 - ненависть до зла (Пр. 8:13; Пс. 100:2-3);
 - спрагу за Богом (Пс. 41:2-3; Пс. 62:2-3);
 - вдячність (1 Кор. 15:57; Флп. 4:6);
 - співчуття (Мт. 5:7; Кол. 3:12);
 - запопадливості до добрих справ (Тит. 2:14; Об. 3:15-16);
 - захоплення Богом і Його ділами (Ам. 6:13; Пс. 91:5);
 - страх Божий (Пр. 1:7, 14:27);
 - надію на Бога (Пс. 61:1, Еф. 1:18);
 - мир Божий (Гал. 5:22; Флп. 4:7).
- Мудро використовувати можливість спілкування з ближніми (особисто, письмово, по телефону або через соціальні мережі), щоб допомогти їм виконати вищесказане (Зах. 8:16; Як. 5:20; Рим. 10:10-14; Еф. 4:25; Кол. 3:9; Тит. 1:9).

Олександр
В'ялов

МАМА ЛЮДА, або Чудо на кавуновому полі

Улітку я мала нагоду познайомитися з немолодою вже жінкою, яка приїхала в Україну з Узбекистану. У цій маленькій на зріст кореяночці з притаманними представникам цієї національності рисами обличчя відчувався міцний духовний стержень. Говорила вона не голосно, але переконливо, не надто емоційно, але дуже щиро, не багато, але захопливо. Її хотілося слухати. І про неї хочеться розповідати.

Друзі та знайомі називають її просто — мама Люда. Це багато про що говорить. Проаналізуйте, чи багатьох людей зі свого оточення ви могли б так назвати? Чи багато хто виявляє до ближніх справжню материнську турботу, ніжний догляд, повчання з любов'ю?

Людмила Миколаївна Кім саме така. І це при тому, а може, завдяки тому, що життя її було нелегким.

Я вважала себе проклятою

«До 45 років я вважала себе проклятою. Жила в постійній депресії. Бо з самого дитинства була нещаслива.

Мої батьки народилися в Кореї. Свого часу втекли від японської навали в Росію, на Далекий Схід, а звідти були насильно переселені в Узбекистан. Устрашні роки сталінських репресій наш народ зазнав багато горя. Людей без речей і харчів заганяли в товарні вагони, зачиняли й везли на чужину. Там вивантажували просто на болоті й не давали ніякого притулку. Та корейці — живучий народ, вони копали землянки й рубали очерет, щоб їх накрити. Всередині робили плиту й топили її очеретом. Виполювали очерет і садили рис. Таким чином вони піднімали колгоспи.

Я народилася в Узбекистані після війни в 1946 р., була дитиною небажаною й непотрібною. Батько на той час вже три роки тяжко хворів, мама доглядала його й бачила, що він довго не житиме. Але чомусь у неї й думки не було, щоб зробити аборт, скоріше за все цього не хотів Бог.

Коли мені було сім місяців, батько помер. Невдовзі мама знову вийшла заміж, народила ще двох дітей, але дуже скоро розлучилася з другим чоловіком і залишилася сама з чотирма малими дітьми (у мене був ще старший брат). Уявіть собі, яке то було моє життя! Я жила в бідності, у холоді, часто голодувала, хліба не було, їла всяку траву, аби тільки гіркою не була, і сестричкам давала.

Моїм вихованням займався брат, тому що мамі було ніколи, вона з ранку до смеркання працювала. Коли ми ще спали, вона йшла на роботу і поверталася з роботи, коли ми вже спали. Брат виховував мене стусанами та штовханами. Бив тим, що під руку попаде, і завжди принижував, ніколи не знаходив для мене доброго слова. Я завжди була найгіршою, найбруднішою... А ще й характер мала важкий: завжди незадоволена, ображена на когось, всі погані, а я хороша. Таке в мене ставлення було до людей. Я з самого дитинства чула лише погані слова на свою адресу, тому й вважала себе проклятою. А оскільки я в це вірила, то так моє життя і склалося.

Після десятирічки Люда двічі намагалася вступити до вузу, але й тут її спіткала невдача. Вийшла заміж, народила трійко дітей. Разом із чоловіком Едуардом дала дітям дуже гарні імена: Мирослава, Дмитро, Любов. На жаль, на той час в їхньому домі не було ні слави, ні миру, ні любові. Чоловік щодня пив. Невдовзі й Люда заохотилася до спиртного. На дітей мало звертала уваги, не цікавилася їхнім життям, їхні інтереси (але Бог милував і вони вирости розумними і добрими людьми). Почала хворіти, радикуліт скрутив так, що вже й працювати не могла. Як далі жити?

«Тричі намагалася накласти на себе руки, але Бог не допустив, щоб я померла. Один раз хотіла повіситися: мотузка порвалася, я впала й сильно забилася, почала плакати. А потім кажу: «Навіщо я живу? Хіба це життя? Як тварина існую, ніякої мети, ніякого сенсу, інтересу. Боже, чому Ти не даєш мені померти?» А в Бога ж не вірила, була затятою атеїсткою. Зате вірила в комунізм, від усього серця вірила і чекала, наївна, коли ж він прийде».

Та настав момент, коли все змінилося. У мороці проклятого гріховного життя засяяв промінь Божої правди й нещасне розбите серце зцілила любов Ісуса Христа. Сталося це не в храмі і навіть не вдома, а на кавуновому полі.

Почута молитва

«Хоча ми не ледарювали, тяжко працювали на землі, але з боргів не вилазили. Кілька не-врожайних років поспіль, борги зростають, ми живемо в страсі перед тими людьми, яким винні гроші. Але через безвихідь я вирішила ще раз ризикнути: зібрала бригаду, позичила чималу суму, і ранньою весною ми поїхали в іншу область вирощувати ранні кавуни. Приїхавши туди, посадили дуже хорошу розсаду кавунів, і сходи були хорошими. Настав час, коли згідно з технологією вирощування кавунів над кожною лункою потрібно було робити дірки в захисній плівці. І от коли були вже зроблені всі дірки, на полі зірвався шквальний вітер. Мої помічники побігли в укриття, а я стояла посеред поля, дивилася на надуту плівку, яка ось-ось могла зірватися, і думала, що це — кінець. Зараз вітер зірве плівку, сходи померзнуть, уся наша праця нанівець, і мені доведеться повертатися додому з іще більшою сумою боргу. І тоді я, невіруюча людина, підняла очі до неба, простягнула вгору руки й заволатала: «Боже! Ти Всемогутній Бог, я знаю, що Ти все можеш! Боже, Ти ж бачив, як я хвора працювала. Боже, Ти ж знаєш, скільки грошей я витратила на ці кавуни. Боже, невже Ти вигубиш такі хороші кавуни? Боже, зупини вітер!»

І Бог зупинив вітер. І так Він дав мені віру. Це Він уклав у мої уста молитву, бо ж як я сама могла говорити такі речі? Три Імені я дала Богові — Всемогутній, Всевидячий, Всезнаючий. Після того, я не лише сама повірила в Бога, але й почала всім говорити: «Бог є, Бог є! Я помиралася до Бога — і Він мені допоміг». Цілий рік я ось так свідчила про Бога, а про Ісуса Христа я нічого не знала і не чула».

Ісус Христос — Бог Всемогутній

Рівно через рік трапилася наступна подія. Людина молодша дочка Люба, яка відвідувала гурток корейських танців, запросила маму прийти в школу на її виступ. «Мамо, приходьте. Сьогодні до нас прийдуть гості й ми будемо для них танцювати та співати. Хоча б один раз прийдіть, мамо, подивитися, як ваша дочка танцює».

Люда погодилася й ніколи не пошкодувала про це, тому що не лише побачила виступ доньки, але й почула слова життя від місіонерів, які приїхали з Південної Кореї. Один з них — відомий музикант і співак, другий — лікар-кардіохірург. Спочатку вона дуже здивувалася, що такі знамениті, талановиті, інтелегентні, розумні, багаті люди говорять, що вони грішники. Але слова про Спасителя торкалися серця, і вона вирішила обов'язково піти на богослужіння в церкву.

Так і зробила. Перша в житті проповідь, яку вона чула, була про те, як Ісус Христос зцілив біснуватого, вигнавши з нього легіон демонів. І тоді Людмила чітко зрозуміла, що Ісус Христос — це Той самий Всемогутній, Всезнаючий і Всевидячий Бог, Який допоміг їй на кавуновому полі. Вона звернулася до Нього з молитвою покаяння, сповідувала всі свої гріхи й запросила в своє серце. Радість від цих подій неможливо описати. Здається не йшла, а летіла. І хоча була вже пізня година, як та самарянка, побігла розповісти друзям, що з нею трапилося. А потім приїхала додому, чоловікові розповіла, що в Ісуса Христа увірувала. Він обурився: «Ти що, з глузду з'їхала, ти що, росіянку стала? Ти — зрадниця. У нас, корейців, бог Будда, а Ісус — російський Бог». Тоді вона зателефонувала до своєї сестри Алли: «Алло, я в Ісуса Христа увірувала». Алла відреагувала так само, як і чоловік: «У нас всі предки, батьки, в Будду вірили, а ти в російського Бога, Ісуса Христа, увірувала».

Потім зателефонувала подрузі: «Любо, я в Ісуса Христа увірувала!» І так усім своїм родичам і знайомим.

Учитися ніколи не пізно

Відтоді життя Людмили докорінно змінилося. Навколо ті ж самі люди, ті ж самі обставини і навіть ті ж самі хвороби, але з'явилася радість і надія. Людина, яка ніколи не знала батьківської турботи, яка все життя мріяла мати тата, знайшла Небесного Батька, який, виявляється, давно чекав на неї. Він не пожалів Сина Свого Ісуса Христа, щоб дарувати їй вічне життя. А ще — величезне бажання вчитися. І навіть вік не став тут на заваді.

«Мені подарували Біблію. День і ніч читала Новий Завіт, така була спрага за Словом Божим, так я його полюбила. Щоб я не робила, а думка-

ми линула до Слова. Намагалася будь-яку роботу виконати якнайшвидше, щоб почитати Біблію.

З того часу я стала свідком Ісуса Христа, Бог дав мені цей дар — дар благовісника, а потім дар євангеліста, дар місіонера. Коли я прочитала книгу Р. Ернеста «Апостол Павло», мені здавалося, що дух апостола Павла в мене ввійшов. І з того часу мені весь час хочеться йти туди, де люди не чули про Христа, і свідчити їм.

Минув ще один рік, і я вступила на навчання в духовну семінарію. І мої духовні наставники, і я сама розуміла, що буде важко, що я ще духовне немовля, але ми не могли опиратися Богові, а Він кликав мене по-особливому. У мене було живе спілкування з Богом. Я ніби чула Його голос, що Він казав, що я маю робити. Іноді я спочатку не погоджувалася, а потім просила пробачення і виконувала все те, що Він мені доручав.

Така ситуація трапилася у Владивостоці. Я поїхала туди, щоб засвідчити про Ісуса Христа своїй старшій доньці Мірі. Вона повірила, покалася, я привела її в церкву, але ще чотири місяця духовно зрощувала її: навчала, як потрібно читати, роздумувати та вивчати Слово Боже, як жити за Словом. За цей час у нас утворилася біблійна група з дванадцяти чоловік при корейській церкві. Пастор цієї церкви запропонував мені: «Поїдьте, умовте свого чоловіка, щоб він приїхав разом з вами. Ми для нього знайдемо тут роботу, а ви будете займатися навчанням. Про фінанси не турбуйтеся, я буду вас підтримувати, допомагати». Я була невимовно щаслива й прийняла це, як від Бога. Думала, що це воля Бога, що Бог хоче, щоб я там служила. Там жили мої родичі, знайомі. Навіть нехристияни говорили: «Людо, переїжджай. Ми тобі допоможемо церкву організовувати. Приїжджай з Едиком. Приїжджай!» Я така рада, дякую та співаю Богів. А вранці під час тихої години з Богом, читаючи Біблію, Дії 20:28, чую голос Божий: «Людо, повертайся в Узбекистан і служи узбекам». Мені було дуже важко погодитися з цим, але Господь тричі повторив Своє повеління. Нарешті я сказала: «Гаразд, Господи. Пробач, що я неправильно зрозуміла Твою волю. Якщо не Твоя воля, щоб я залишалася в Росії, я поїду в Узбекистан, буду служити узбекам».

Я відчула себе сильною, як лев

З того часу минуло 17 років. Десятки людей (чоловіків та жінок, молодих і літніх, корейців, таджиків, казахів, узбеків, татар) пізнали живого Бога й прийняли Ісуса Христа завдяки служінню Людмили Кім. Величезною радістю для неї стало навернення в християнство її чоловіка та всіх дітей. Господь учинив згідно зі Своєю обітницею: «Віруй в Господа Ісуса, і будеш спасений ти сам та твій дім» (Дії. 16:31).

«Я благовістила знайомим, сусідам, говорила просто, як сама вірила, і вони приймали, цілими сім'ями приймали! Але ще якийсь час у них залишались мусульманські традиції. Вірують в Ісуса Христа і в Мухамеда. З радістю приймають хрещення, але практичні кроки за Христом дуже повільні та важкі. Та згодом вони стають переконаними й мужніми християнами. Тепер ніяке гоніння для них не страшне. За ці роки вони багато постраждали. На жаль, для родичів ці люди є зрадниками своєї віри».

У мусульманській культурі жінці непросто спілкуватися з чоловіками. Але з Божою допомогою Людмилі й це вдавалося. І першим чоловіком, якому вона докладно розповіла Євангелію, який увірував у Ісуса Христа, покаявся і став її учнем, був її рідний брат.

«Це той самий брат, який виховував мене в дитинстві, який дуже жорстоко до мене ставився, якого я боялася все життя. Він на чотири роки старший від мене.

Він пройшов сувору життєву школу: працював у міліції, сидів у в'язниці, після звільнення став тренером тхеквандо. І одного разу Бог послав мене до нього. Я почала молитися і говорити: «Боже, я його боюся», а Бог: «Іди». Я вже йду, але продовжую молитися: «Боже, я боюся». І знову тверде повеління: «Іди!» Мені важко було на кнопку дзвінка натиснути, але все ж наважилася. Брат відчинив двері й зустрів мене дуже радісно та гостинно, запропонував чаю, я погодилася, а сама думаю, як розмову про Бога розпочати. Зібралася з думками й кажу:

— Борисе, ти знаєш, чому я тут такої пізньої години?

— А чому?

— Бог мене послав до тебе. Він тебе любить і хоче тебе спасти.

— Так.

Він це сказав, як маленьке дитя, так спокійно й довірливо. У цей момент у мене зник усякий страх, я відчула в собі Божу силу, немов я могутній лев, а мій брат — ягнятко. І ось так він з моїх рук, з моїх уст прийняв Євангелію.

У мене є така звичка, що коли я свідчу людям і вони через мене приходять до Ісуса Христа, то я повинна їх духовно зрошувати, це мої духовні діти. І мій старший брат став моєю духовною дитиною. Рік я до нього постійно їздила й проводила з ним заняття, навчала співати духовні гімни. Відразу привела його в Ташкентську церкву. Потім брат пішов навчатися в духовну семінарію, закінчивши, сам почав проповідувати, церква вибрала його дияконом. Брат був першим чоловіком, якому я благовістила Слово Боже.

А ще був дідусь, якому було років 75. Теж цікаво Господь улаштував.

Мене покликala його внучка помолитися за її хвору бабусю. Я прийшла до них. Ми спілкуємося, звичайно, я розповідаю Євангелію дідусю, і тут приходить дідусь із мечеті з намазу. Я спочатку знітилася, подумки молюся, але дідусь такий добродушний, а Господь дає на розум: «Починай спочатку». Дідусь сів біля ліжка дружини, і я знову

Зустріч з мамою Людою в офісі МГО «Надія — людям»

почала про Ісуса Христа розповідати. Аж тут забігають їхні три дочки. Думаю, що ж це таке, у мене сьогодні нічого не вийде. Що ж робити? І знову починаю все спочатку. По-знайомилася з усіма. Приходять ще три невістки. Сини на роботі, бо то був літній період, чоловіки поїхали на заробітки, і невістки забігли до бабусі з дідусем. І так вісьмом людям я розповіла, для чого в цей світ прийшов Ісус Христос, яку науку Він приніс і як Себе в жертву за наші гріхи віддав. Після цього всі, окрім бабусі, стали на коліна, просили в Бога прощення гріхів і прийняли Ісуса Христа своїм Господом і Спасителем. Я подарувала їм Новий Завіт.

Згодом я дізналася, що цей дідусь ще кілька років прожив, через нього його син увірував і ще кілька людей, які в палаті в лікарні з ним лежали, коли він хворів. Ось так розповсюджувалася Блага Звістка».

Християн прирівняли до терористів

Але не завжди все було гладко і просто. Шлях християнина на цій землі ніколи не встелений квітками, вузька стежина слідування за Христом часто буває тернистою. Людмилі довелося і досі доводиться переживати гоніння за віру в Ісуса Христа.

Після того, як вахабітські терористи організували п'ять вибухів у Ташкенті, президент Узбекистану видав указ про заборону несанкціонованих зібрань більше ніж п'яти людей. Таким чином, зібрання домашніх церков, молитовні групи, групи біблійного навчання, які проводилися не в офіційно зареєстрованих приміщеннях, а по домівках, на квартирах, виявилися поза законом. До християн почали ставитися як до терористів.

Культові споруди християн закривають, узбецькі християнські церкви не реєструють, вважаючи це прозелітизмом, дозволу на проведення євангелізаційних заходів не дають, а коли християни роблять це самовільно — штрафують, арештовують, судять тощо.

Але ж діти Божі не можуть жити без спілкування, не можуть не свідчити про свого Спасителя, мають потребу в навчанні, тому й збираються потай. Великі церкви розділили на сімейні групи. Усі разом збираються раз на місяць десь на природі, на березі річки, у горах, там проводять причастя, хрещення.

Проти мами Люди відкрили три судові справи, інкримінуючи їй прозелітизм, незаконне розповсюдження християнської літератури та проведення несанкціонованих богослужінь. Але, слава Богу, цього разу все закінчилося штрафами.

Моя остання місія

Коли ж служіння в Узбекистані для мами Люди стало майже неможливим, а сидіти склавши руки вона не могла, Господь покликав її в інше місце.

«Мене, прокляту жінку, Ісус Христос підняв, обмив Своєю дорогоцінною кров'ю і назвав Своєю дочкою. Для мене це таке велике щастя, я готова померти, йдучи за Ним. Я хочу підкорятися Ісусові. Зараз Він дає мені бажання служити в Криму і проповідувати Євангелію кримським татарам. Моліться про те, щоб це було можливе, щоб вони відкривали свої серця для Ісуса Христа».

Моя мета — благовістити й робити людей учнями Христа, зрошувати лідерів, міцних християн серед кримських татар. Буду робити це, скільки матиму сил. Я думаю, що це моя остання місія для кримських татар.

Я стара жінка, мені 67 років, немінна, хвора, але відчуваю себе щасливою, тому що така благословенна доля випала мені, що я залишила рідне місце, своє житло, улюблених онуків і пішла туди, куди повелів Господь. Бог робить у моєму житті чуда. Він так само може використати й благословити кожного, хто слухняний Йому».

Надія Доля

У попередньому числі часопису ми інформували наших читачів про те, що в НаУ «Острозька академія» відбулася важлива подія, пов'язана з викладанням предметів духовно-морального спрямування в Україні, — VII Всеукраїнська олімпіада «Юні знавці Біблії». Але оскільки олімпіада проходила у два етапи (9-10 квітня 2014 р. для дітей дошкільного віку та школярів молодшої та середньої ланки і 15-16 травня 2014 р. для старшокласників, студентів професійно-технічних і вищих навчальних закладів України), включала додаткові заходи, а також обговорювалась на засіданні Громадської ради з питань співпраці з Церквами та релігійними організаціями при Міністерстві освіти і науки України, то ми продовжуємо висвітлення цієї теми.

Отже, цього року до НаУ «Острозька академія» прибуло 122 конкурсанти із тринадцяти областей України: Вінницької, Волинської, Запорізької, Івано-Франківської, Львівської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської. Особливо тепло й щиро вітали учасників із півдня та сходу України, які, не зважаючи на складні політичні обставини в країні, подолали довгий шлях та гідно представили свій регіон на конкурсі.

Метою олімпіади «Юні знавці Біблії» стало підвищення інтересу школярів та студентів до Біблії, виховання духовно багатого, національно свідомого особистості, залучення учнів до вивчення курсів духовно-морального спрямування. Олімпіада стала об'єднавчою ланкою між усіма регіонами України, про що свідчить її гасло «Юні знавці Біблії об'єднують Україну».

Відгук про перебування в Острозі учасників з Одещини допоможе нам відчувати атмосферу цього свята-змагання.

НЕЗАБУТНІЙ ДУХОВНИЙ ДОСВІД

У дивовижну казку потрапили ми з дітьми в середині весни. Це було місце, де здійснюється багато мрій, де панує мир, любов, доброта, де з'являється багато друзів із різних куточків твоєї країни й де на прощання щедро роздають призи, подарунки й добрі побажання.

9-10 квітня чотирьом учням нашого міста випала честь бути учасниками VII Всеукраїнської олімпіади «Юні знавці Біблії».

Від самого початку ми чули багато вітальних слів, настанов, підбадьорень і побажань від офіційних осіб. Особливо запам'яталися слова ректора І. Д. Пасічника про те, що потрібно не лише знати Біблію, але й жити згідно з нею, бо знання нічого не варті, якщо вони не трансформуються в життя.

Наймолодшим у нашій групі був третьокласник Олексій Дмитрієв, учень Авторської експериментальної школи-комплексу М. П. Гузика (АШГ) м. Южного Одеської обл. Його домашнім завданням було підготувати творчу роботу у вигляді малюнка чи аплікації, на якій потрібно було зобразити випадок, коли ти вчинив так, як учить Біблія. Хлопчик зобразив на малюнку, як він відвідав свого хворого друга в лікарні. Христос сказав: «...слабував і Мене ви відвідали»

(Мт. 25:36). Також Олексій за вибором членів журі розповів біблійну історію про створення людини й разом із сестричкою виконав пісню «Боже, я молюсь за Україну». Олексій старанно готувався до олімпіади. Його зусилля були відзначені грамотою «За оригінальне і майстерне виконання творчої роботи» і подарунками: Біблією, дитячими християнськими книгами та іграшками.

Наші дівчатка — Ліза Дмитрієва, учениця 2-ї російської гімназії АШГ, Діана Куприч і Вероніка Печерська з 6-А класу СШ №1 м. Южне Одеської обл. — успішно написали тест на

Діти демонструють свої творчі роботи

знання Біблії, презентували лист зарубіжному ровеснику про те, що для них є Біблія, як вони застосовують її у своєму житті і як вона впливає на їхній характер і поведінку. Кожна написала своє побажання дорослим, від яких залежить вивчення біблійних цінностей у сім'ї та школі.

Ліза яскраво презентувала роботу. Вона розповіла про свою школу, де вже багато років викладають предмет «Основи християнської етики», про те, як вона зрозуміла, що є грішною і як знаходить допомогу в Божому Слові. «Я знаходжу в Біблії ті тексти, де сказано, що Бог ніколи мене не залишить, не обманить, для мене головне, що Господь — мій Друг!» Ліза прочитала чудовий вірш-звернення до Бога про долю України й виконала пісню під акомпанемент свого брата на флейті.

Наступного дня кожному учаснику 5-6 класів члени журі запропонували актуальні життєві ситуації, розв'язати які необхідно було на підставі вчення Біблії. Наприклад, що ти робитимеш, якщо дізнаєшся, що твоя найкраща подруга взяла із сумки твоєї улюбленої вчительки гроші й досі не зізналася в цьому? Як ти поведешся, коли в клас прийшов новий хлопчик з надмірною

вагою й діти підняли його на сміх? Що ти скажеш любителям рок-музики? Усі наші діти показали високий рівень підготовки та знання Біблії.

На урочистому нагородженні Ліза Дмитрієва отримала диплом за 3-є місце, грамоту «За найкраще виконання пісні, що прославляє Бога», і подарунки. Також їй вручили альбом із малюнками й аплікаціями, де є її робота, надіслана на олімпіаду минулого року. Віроніка отримала грамоту «За аргументоване використання Святого Письма під час виступу», а Діані Куприч вручили диплом за 3-є місце в олімпіаді та грамоту «За найкраще декламування вірша, що прославляє Бога». До речі, життєвим девізом Діани є слова: «Завжди покладайся на Бога!»

Усі учасники були дуже щасливі, адже вони не лише поділилися знаннями Біблії, але встигли потоваришувати, побувати на екскурсії, просто відчувати атмосферу любові, доброти й Божої присутності.

Що особливо вразило нас, дорослих, так це масове колективне читання віршів із Біблії. Коли весь зал в один голос промовляв Божі слова зі Святого Письма, ми відчували свою належність до великого єднання нашого народу, адже були представники з різних регіонів України.

Також кожна дитина мала можливість доторкнутися до незвичайної святині, Острозької Біблії, де в присутності священика читала вірші й розділи вічного Євангелія, а в спеціальному зошиті залишала особистий запис про те, що прочитала. Це незабутній духовний досвід!

У світлі подій, що відбуваються в Україні, відзначимо величезну важливість проведення такої олімпіади. Наші діти практично не захищені від необмеженого впливу сил зла, яке панує в розумі людей, які не знають Бога і Його вічного Слова. Лише знання й застосування на практиці Біблії та особисте знайомство з її Автором дадуть нашим дітям правильні життєві орієнтири й допоможуть не лише вистояти в цей тяжкий останній час, але й заохотить їх ділитися Словом і скеровувати до Спасителя інших людей.

Розповсюдження й застосування в житті християнських принципів повинне стати пріоритетним у вихованні підростаючого покоління. 🙏

Іралія Мойсеєнко

НОВИЙ ЗАПИС У КНИЗІ РЕКОРДІВ УКРАЇНИ

Під час олімпіади 15 травня відбулося масове колективне читання Острозької Біблії. Процес читання тривав 45 хвилин. Вірші з Біблії озвучували представники різних християнських конфесій, а присутні учні

Отець Рафаїл Турконяк очолив колективне читання віршів із Біблії

загальноосвітніх шкіл та студенти вищих навчальних закладів з різних областей України — повторювали за ними.

Розпочав читання віршів з Біблії її перекладач, доктор богослов'я, лауреат Шевченківської премії 2007 р. отець Рафаїл Турконяк. Продовжили читання архієпископ Рівненський та Острозький Іларіон; голова відділу духовної освіти і катехізації української автокефальної православної церкви, єпископ Чернівецький і Хотинський Герман; перший заступник старшого єпископа Церкви християн віри євангельської України Микола Синюк; старший пастор Рівненської Церкви Адвентистів Сьомого Дня Олександр Московчук. Також очолили читання віршів Біблії учасники VII Всеукраїнської олімпіади «Юні знавці Біблії»: Сергій Харковченко, студент Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди; Христина Руданець, учениця 9-го класу Задубрівської ЗОШ І-ІІІ ст. Івано-Франківської обл.; Євгенія Дряпун, студентка 1-го курсу Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Богдана Хмельницького Запорізької обл.; Роман Дубинець, студент 1-го курсу Костопільського будівельно-технологічного коледжу Національного

університету водного господарства та природокористування Рівненської обл. Завершив читання віршів Біблії доктор педагогічних наук, професор, координатор VII Всеукраїнської олімпіади «Юні знавці Біблії», декан гуманітарного факультету НаУ «Острозька академія» Василь Жуковський.

Одна тисяча чотириста сімдесят п'ять школярів та студентів зібралось для читання Острозької Біблії, і воно було занесене до Книги рекордів України як «Наймасовіше читання книги Біблії дітьми та студентами України».

Світлана Филипчук

ПРО ЩО РАДИЛАСЬ ГРОМАДСЬКА РАДА

5 червня 2014 р. на базі НаУ «Острозька академія» відбулося виїзне засідання Громадської ради з питань співпраці з Церквами та релігійними організаціями при Міністерстві освіти і науки України. Проходило воно в рамках щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції «Духовно-моральне виховання молодого покоління. Вітчизняний та зарубіжний досвід».

Під час засідання були обговорені питання, пов'язані зі станом, досвідом і перспективами викладання предметів духовно-морального спрямування; результати проведення Всеукраїнської олімпіади «Юні знавці Біблії» та Всеукраїнського фестивалю-конкурсу «Вчитель року з предметів духовно-морального спрямування»; підготовка навчально-методичних комплектів з предметів духовно-морального спрямування; перспективи впровадження викладання предметів духовно-морального спрямування в практику школи.

Юрій Кононенко, директор Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України прокоментував Наказ МОН України № 664 від 25 травня 2014 р. про внесення змін до наказу № 409 від 03 квітня 2012 р., а саме додаток № 13 до цього нового наказу. Додаток № 13 — це один із варіантів типового навчального плану. Щовесни кожна школа обирає й затверджує саме той план, за яким вона працюватиме весь наступний рік. Додаток № 13 відрізняється від інших типових планів тим, що в ньому в освітній галузі «Суспільствознавство» передбачається викладання по одній годині на тиждень етики або предмета духовно-морального спрямування в п'ятих і шостих класах. Ці курси впроваджують згідно з наказом лише за умови письмової згоди батьків усіх

учнів класу та за наявності підготовленого вчителя. Згідно з 15 статтею Закону про загальну середню освіту школа максимально публічно й прозоро складає свій робочий навчальний план, про що інформує всіх учас-

навчального плану загальноосвітніх навчальних закладів I-III ст. від першого до одинадцятого класу з вересня 2014 р. Адже на сьогодні програма «Основи християнської етики», розроблена авторитетними фахівцями,

Виступ першого заступника голови Волинської обласної ради О. В. Пирожика

ників навчально-виховного процесу, у тому числі батьків. Інше питання, що батьки починають цікавитися цим планом невчасно — у вересні або наприкінці травня, уже після того, як програму затверджено й упродовж року не можна внести жодних змін.

Юрій Кононенко наголосив, що за наявності підготовлених педагогічних кадрів та забезпечення школи навчально-методичною літературою, навчальний заклад може обрати Додаток № 13 до типових навчальних планів, який забезпечить введення в інваріантну частину шкільного плану предмет етика/християнська етика.

Учасники Громадської ради та науковці були однастайними в тому, що потрібно приділити більш серйозну увагу дисциплінам духовно-морального спрямування та ввести предмет «Основи християнської етики» в інваріантну частину базового

узгоджена з усіма конфесіями, апробована в різних регіонах України, забезпечена навчально-методичними комплектами.

Прозвучала впевненість у тому, що новообрана влада максимально сприятиме, аби предмети духовно-морального спрямування посіли чільне місце в освітньому процесі України. Це дозволить школярам сформувати характер, заснований на християнських моральних цінностях, і виховати справжніх патріотів нашої держави.

Епіграфом резолюції цьогоорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції було обрано слова видатного педагога К. Д. Ушинського: «Нехристиянська педагогіка — річ немислима».

Світлана Власова

Необхідність викладання християнської етики

Християнське коріння європейської педагогіки

Європейська культура була сформована й збудована завдяки християнству, але від нас це ретельно приховували. Наприклад, хто з наших освітян знає, що Костянтин Дмитрович Ушинський був православним педагогом, Ян Амос Коменський — відданим протестантським християнином, а Марія Монтессорі — щирою католичкою? Причому їхнє християнство не було номінальним. Ось що К. Д. Ушинський пише про роль християнства в моральному вихованні: «Є лише один ідеал досконалості... це ідеал, представлений нам християнством... І вихованню залишається лише, перш за все і як основу всього, укорінити вічні істини християнства. Воно дає життя і вказує найвищу мету будь-якому вихованню, воно ж і повинно служити для виховання... джерелом світла й істини...» [4].

Яскравим прикладом християнського світогляду Я. А. Коменського є його робота «Материнська школа», яка просто наповнена християнськими ідеями, цитатами та висловлюваннями. Ось деякі з них: «Бог поклав на батьків обов'язок з надзвичайною старанністю укорінювати в ніжному дитячому розумі й майстерно прищеплювати йому те, що стосується пізнання Бога й страху Божого і говорити про це дітям... Вони самі мають вивчити способи поведінки зі своїми скарбами, згідно з їхньою

цінністю, щоб під їхнім власним керівництвом діти починали зростати в мудрості й любові в Бога й людей... кожен, хто прагне бути корисним Богу й людям, повинен бути вихованим у благочесті, добрих нравах та корисних науках...» [2]. Так само християнською є його знаменита «Велика дидактика».

Чому Марія Монтессорі бажала працювати з розумово відсталими дітьми, причому іноді безкоштовно, і ця праця призвела до створення багатьох «шкіл Монтессорі»? Тому що вона знала слова Ісуса Христа: «...що тільки вчинили ви одному з найменших братів Моїх цих, — те Мені ви вчинили».

Чому саме християнська етика?

Звідки ми знаємо, що саме мораль необхідна для відродження суспільства, і що саме християнська етика повинна бути основою цієї моралі? Річ у тім, що, з філософської позиції, людина не може пізнати ні себе, ні навколишній світ без пізнання Бога. Фундаментом істинної філософії є розуміння того, що людина й увесь навколишній світ створені Богом. Говорячи мовою марксистської термінології — Свідомість первинна, а матерія вторинна. Трансцендентний Творець є Володарем всесвіту, Законодавцем і Джерелом пізнання. Тому один із найвідоміших мудреців людства цар Соломон писав своєму синові: «Страх Господній — початок премудрості, а пізнання Святого —

це розум» (Пр. 9:10). Усвідомлення своєї залежності та відповідальності перед Творцем — фундамент істинної філософії та мудрості. Відкидаючи Бога, людина не може знайти відповіді на головні життєві питання: хто я? У чому сенс мого життя? Яке моє призначення, роль? Як зрозуміти навколишній світ? Як мені ставитися до інших людей та до світу в цілому? Що є добро та що є зло? Де знайти вирішення проблем людського буття? Атеїзм завжди приводить людину в темний кут відчаю та марноти.

Як говорив великий поет О. С. Пушкін:

Дар порожній, випадковий,
Нащо ти, життя, мені?
Нащо доля у закові
Узяла найкращі дні?
Хто з таємною злобою
З небуття мене позвав,
Душу виповнив жагою,
Розум сумнівом пройняв?
В даліні мети немає,
Серце спить, в неробстві ум,
Темну тугу навіває
Життєвий щоденний шум.

(Переклад М. Рильського) [1].

Неспроможність атеїстичного світогляду

Безумовно, атеїстична філософія робила багато спроб відповісти на головні питання життя, але ці спроби приречені. З епістемологічної точки зору, матеріалізм неспроможний, бо не має надійного фундаменту пізнання, відправної точки. Якщо немає вищого, трансцендентного авторитету, надійного одкровення згори, тоді неповнота емпіричного пізнання не дозволяє нам покладатися на нього. Будь-яке людське знання обмежене, а тому потребує незалежної, абсолютної «точки відліку» вищої за себе.

Одним із найяскравіших прикладів неспроможності атеїстичного світогляду є сфера етики. Залишаючись сам на сам із собою, безбожник змушений розробляти свої теорії про добро та зло, спираючись тільки на власні уявлення, уподобання та досвід. Не маючи абсолютних, вічних, незмінних критеріїв, атеїстичні суспільства неминуче змінюють вчення про мораль в залежності від історичних та політичних обставин.

Як, приміром, комуніст В. В. Маяковський міг обґрунтувати, що саме такі етичні принципи повинні бути покладені в основу його відомого дитячого віршика «Що таке добре і що таке погано?» Адже при комунізмі та войовничому атеїзмі добром вважалося те, що слугувало інтересам пролетаріату — «найбільш прогресивного» класу. Тож убивство мільйонів представників «реакційних» класів (інтелігенції, підприємців, селян) здавалося доброю справою заради побудови комунізму. «Висока» мета «виправдовує» будь-які засоби. Як казав «великий вождь», «наша моральність впливає з інтересів класової боротьби пролетаріату... Ми говоримо: моральність — це те, що служить зруйнуванню старого експлуататорського суспільства й об'єднанню всіх трудящих навколо пролетаріату, що будує нове суспільство комуністів» [3].

Голодомор українського народу — один із проявів такої «моральності». І, на жаль, історія знає багато таких прикладів. Жовтнева революція в Росії була не першою спробою побудувати «рай» без Бога. Більшовиків надихав попередній досвід «великої» французької революції. Пригадаймо, що французи намагалися збудувати свою утопію на тому ж фундаменті атеїзму. Їм здавалося, що «звільнення» від Бога допоможе їм досягти «свободи, рівності, братерства» тощо. На зміну Божому закону вони запропонували «Декларацію прав людини та громадянина». І до чого це призвело? Замість братерства — братовбивство, масові страти. Від революційного терору у Франції загинуло близько 2 млн. осіб, а наступні за цим війни забрали життя близько 7,5% населення Франції.

Лабіринти світського гуманізму

Сучасний світський гуманізм, на перший погляд, не видається агресивним, але вчить, що добро — це такі умови, за яких людина може максимально задовольняти свої бажання при мінімальних обмеженнях. Ось, наприклад, що писав з цього приводу один із теоретиків світського гуманізму Еріх Фромм: «Гуманістична етика благо розуміє як утвердження життя, розкриття та розвиток людиною своїх потенціалів, чесноти — як відповідальність за своє існування... мета людини — ...бути людиною для себе. Не самозречення..., а любов до себе..., утвердження власного людського я: ось найвищі цінності гуманістичної етики... Головне життєве завдання людини — дати життя самому собі, стати тим, чим вона є потенційно. Найважливіший плід її

зусиль — її власна особистість...» [6]. Ця релятивістська, відверто егоцентрична та егоїстична філософія вже призвела до вбивства мільйонів ненароджених дітей, до перегляду таких фундаментальних інститутів людства як сім'я тощо. Сьогодні гуманісти говорять, що шлюб між чоловіком та жінкою — це застаріле уявлення, та навіть статева ідентичність — справа власного уподобання та вибору. Сам інститут шлюбу — не обов'язковий, сексуальні партнерства можливі між будь-ким. Цілком логічне продовження такої філософії — це поширення сексуальних уподобань на будь-які живі та неживі об'єкти. Якщо гомосексуалізм прийнятний, то чому не дозволити полігамію? Причому не тільки багатоженство, а й «багатомужество». Хіба обмеження на створення будь-яких добровільних партнерств, наприклад — «шведської сім'ї», не є посяганням на принципи свободи та демократії? А хіба гуманно — забороняти людині хотіти та одружуватися на своїй улюбленій тварині? Адже, з точки зору атеїстичного гуманізму, людина теж є твариною, тож усі тварини повинні мати рівні «права»? І такі міркування та соціальні конструкції нічим не обмежені, якщо люди відкидають незмінний авторитет та закон Творця.

Достоїнство людини та її моральна зіпсованість

Тільки повернення до абсолютних, незмінних Божих істин та законів може вивести сучасну людину та суспільство з темних лабіринтів філософського та етичного релятивізму. Тільки християнська мораль та етика може врятувати Україну та будь-яке суспільство від морального колапсу, який ми вже починаємо спостерігати. На словенні відчаю та песимізму рядки Пушкіна дав відповідь видатний православний ієрарх і богослов митрополит московський Філарет (Дроздов):

Недарма, не випадково
Нам дароване життя;
Кожна мить у Божій волі
Відлітає в небуття.
Але я в примхливій владі
Із безодні зло впустив
В душу, пристрастю принади
Розум сумніву відкрив.
Господи, забутий мною!
В сутінках думок засяй,
Серце чисте, світлий розум
Ти Собою наповняй [5].

Християнський світогляд дозволяє людині віднайти своє справжнє достоїнство: я — не мавпа, а творіння Бога на Його образ та подобу. Що може бути вище такого гідного створіння?! Коли ми виховуємо дітей

з усвідомленням саме такого свого надзвичайно високого становища та високої місії — бути представниками Творця в цьому світі — тоді ми маємо фундамент для формування здорового відчуття власної гідності, поважного покликання тощо.

Разом із тим, християнський світогляд допомагає уникати протилежної крайності у вихованні. Атеїстична антропологія базується на припущенні про те, що людина є морально нейтральною. Нібито дитина, що народжується — це *tabula rasa*, на якій батьки, учителі та інші життєві педагогічні чинники пишуть як на чистій дошці. У такому разі логічно вважати, що достатньо помістити дитину в позитивне, «правильне» середовище, тобто правильним чином впливати на неї — і вона обов'язково стане хорошою людиною. Однак, численні історичні експерименти з «виховання людини нового типу» щоразу доводять хибність такої антропології. Яким би ідеальним не було середовище, виявляється, що крім зовнішніх факторів, існує проблема всередині самої людини. Наприклад, ніхто не вчить своїх дітей непослуху, бути егоїстами, вередувати, вимагати виконання своїх примх — але все це звідкись береться в них? Внутрішню зіпсованість можна спостерігати як на особистих прикладах, так і на масових, суспільних. «Надлюдину» не вдалося вивести ні спартанцям, ні нацистам Третього рейху, ні радянським комуністам. Кожного разу заважала внутрішня зіпсованість, яку Біблія та християнська антропологія називають гріхом. Ця внутрішня проблема була влучно зображена автором «Хронік Нарнії» Клайвом Льюїсом в образі дракона, що причаївся всередині. Для перемоги над злом потрібно зосередити свої зусилля перш за все не на зовнішніх ворогах, а на власному егоїзмі та невірному серці. Така оцінка людської душі, звичайно, неприємна, але реалістична.

Безбожна гуманістична філософія не хоче визнавати цієї фундаментальної істини, і тому, не розуміючи правильного діагнозу, не може прописати дієвих ліків. Лише християнський світогляд пояснює глибинні проблеми людського серця та вказує єдиний можливий шлях їх вирішення. Людина потребує не тільки позитивного середовища, хоча це теж важливо. Але перш за все кожний прагне звільнитися від провини та сорому гріха й отримати сили для морального очищення та вдосконалення. Власними зусиллями досягнути цього неможливо, це набагато більше, ніж «самовдосконалення». Ось чому тільки християнська антропологія, яка вказує на гріх як на головну етичну проблему людства,

здатна запропонувати єдине можливе вирішення цієї проблеми через Спасителя Ісуса Христа.

Вплив християнської моралі на суспільство

На жаль, наша система освіти пережила безбожну пропаганду, коли система намагалася ретельно приховувати весь позитивний християнський вплив минулого. Сімдесят років войовничого атеїзму настільки глибоко «промили мізки» радянським людям, що цей вплив відчувається і досі. Як кажуть в народі, ми вийшли з радянського союзу, але ще треба, щоб радянський союз вийшов із нас. Кожного року ООН публікує результати комплексних досліджень якості життя в усіх країнах світу, з яких доступна інформація. Ці рейтинги враховують різні фактори: тривалість життя, рівень освіти та здоров'я, ВНД на душу населення, рівень злочинності, дотримання прав людини тощо. Якщо проаналізувати, яка релігійна культура (світогляд, мораль) віками формувала суспільства переважної більшості країн — лідерів цього рейтингу, то ми побачимо, що це, умовно кажучи, — християнські країни. Тобто, християнство раніше було й досі певною мірою залишається принциповим фактором формування цих культур. Це легко підтвердити простим порівнянням мапи рейтингу розвитку з мапою світових релігій. Очевидно, що саме християнський світогляд і мораль формують найуспішніші в світі країни. І тут немає нічого дивного, адже дотримання християнських етичних принципів безпосередньо впливає на всі сфери особистого та суспільного життя, зокрема на здоров'я, стосунки в сім'ї, повагу до життя та гідності людей, працелюбність тощо. Саме тому, наприклад, дві частини раніше однієї держави Кореїського півострова сьогодні демонструють такий різкий контраст. Північна Корея, що стала на шлях безбожного комунізму, є втіленням жорстокості, неповаги до людського життя та гідності, економічної розрухи, а Південна Корея, яка пережила безпрецедентне в історії навернення до християнства, сьогодні процвітає.

Пропозиції щодо впровадження християнської етики в Україні

Отже, вивчення християнської етики конче необхідно для подолання моральної кризи в Україні. Наявний стан викладання християнської етики є вкрай недостатнім кількісно

та якісно. Для подальшого поширення викладання християнської етики пропонуємо:

— налагодити просвітницьку роботу серед працівників системи освіти, починаючи з чиновників, викладачів закладів післядипломної освіти, керівників різних рівнів, включаючи директорів шкіл. Ця просвітницька робота повинна допомогти подолати залишки атеїстичного виховання. Багатьом освітянам необхідно «відкрити очі» на багатства християнської педагогіки в історії України та закордоном. Це повинно бути спеціальне навчання, що буде знайомити освітян з основами християнського світогляду, його філософськими й етичними засадами та показувати їх практичний зв'язок із педагогікою та повсякденням;

Прогрес, що відкидає моральність і Христа, зрештою стає регресом, цивілізація закінчується здичавінням, свобода — деспотизмом і рабством. Скинувши з себе образ Божий, людина неминуче втратить, — уже втрачає — і образ людський, і почне ревноувати про образ звіриний.

Іван Аксаков

— налагодити подібну просвітницьку роботу серед батьків учнів дошкільних та середніх навчальних закладів;

— після такої просвітницької підготовки шукати шляхи впровадження християнської етики в інваріантну частину навчального плану.

Практичний досвід автора щодо впровадження християнської етики

Автор статті має багаторічний досвід у викладанні християнської етики та просвітницькій роботі в цьому напрямку. В 1991-1992 рр. автор працював в «Школі майбутнього» (Accelerated Christian Education) при гімназії ім. Тараса Шевченка №109 м. Києва, у якій використовували академічну та виховну програму на християнській основі. Досвід роботи з дітьми 1-2 класів показав високу ефективність цього підходу як у виховному, так і в навчальному аспектах.

Протягом останніх кількох років автор викладає християнську етику в рамках предметів «Основи філософських знань» та «Історія релігії та іконографії» в Київському індустріаль-

ному коледжі. На жаль, мала кількість годин не дозволяє ґрунтовно та системно прослідкувати динаміку впливу християнської етики на підлітків. Але навіть з того спілкування, яке відбувається на уроках, можна зробити висновок, що діти починають замислюватися над важливими етичними цінностями. Багато з них чують про ці істини вперше в житті. Вони роблять для себе важливі відкриття щодо власної гідності, поваги до ближнього, відповідальності перед Творцем, розуміння любові, стосунків у шлюбі та поза шлюбом тощо. Радісно спостерігати, як загоряються від цікавості очі підлітків та чути слова подяки від деяких із них, особливо на тлі загального цинізму, зневіри та зневаги.

Автор має цікавий досвід викладання основ християнської етики для вчителів та директорів загальноосвітніх шкіл. Він викладав, зокрема, на курсах підвищення кваліфікації вчителів та керівників ЗНЗ м. Бровари та Броварського району Київської області (2010-2011 рр.), в Одеському обласному інституті післядипломної освіти (2012 р.) та на різноманітних семінарах. Цей досвід показав, що при правильному підході просвітницька робота серед учителів та керівників ЗНЗ є ефективною. Цікаво та практично поданий матеріал про основи християнського світогляду, етики, історії педагогіки сприймають з великим інтересом, виявляють бажання подальшого навчання в цьому напрямку та застосування у власній педагогічній діяльності.

Нарешті, автор є батьком трьох дітей 1990, 1997 та 2002 р. н. У своєму сімейному вихованні автор намагається базуватися на тих самих принципах християнської етики, які викладає в теорії.

Андрій Мурзін

Джерела

1. Вірші у перекладі М. Рильського. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://ukrlib.in.ua/zarubijna_literatura/oleksandr_pushkin/virshi_u_perekladi_mrylskogo-698/?page=9
2. Коменский Я. Материнская школа. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pedagog/komen/index.php
3. Ленин В. И. Задачи союзного молодёжи. — ПСС, т. 41, С. 309-313.
4. Ушинский К. О народности в общественном воспитании. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: http://az.lib.ru/u/ushinskij_k_d/text_0050.shtml
5. Філарет (Дроздов), митрополит московський. Вірш в журналі «Звездочка», 1848, № 10.
6. Фромм Е. Збірка цитат. — [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://cpsu.ru/cit1444.htm>

НАСТАВНИКИ В ЖИТТІ ДИТИНИ

Урок для 4 класу

Автор Леся Оберван, учитель християнської етики
СЗШ № 99 м. Львова

Мета: усвідомити потребу в доброму наставнику, який подає знання та життєву мудрість; виховати любов і пошану до своїх наставників.

Обладнання: Святе Письмо, ікона Ісуса-Учителя, ікони святих, магнітофон, касети, цитати зі Святого Письма.

ХІД УРОКУ

«...Слава, і честь, і мир усякому, хто чинить добре»
(Рим. 2:10)

Вітання. Слава Ісусу Христу!

Молитва «Отче наш» (співано).

«Предвічний Боже, зішли на нас з високого неба Твою Пресвяту Мудрість і просвіти нею наші уми, нехай поведе нас дорогами правди та любові».

Учитель. Дорогі діти, дорогі християни, дорогі брати та сестри в Христі. На славу Божу ми розпочинаємо відкритий урок з християнської етики на тему: «Наставники в житті дитини».

Вступ. Людина народжується двічі: фізично та духовно. «Коли хто не народиться згори, то не може побачити Божого Царства» (Ів. 3:3). Біля її коліски стоять, як земні батьки — батько та мати, так і духовні наставники — це хресні батьки, учителі в школі, духовні наставники в церкві, богопосвячені особи — священики, усі святі, які подають нам приклад живої віри. Вони навчають дитину високих моральних цінностей, мудрості, глибокої поваги до батьків, рідної землі. Та головний Наставник і Учитель для всіх нас — це Ісус Христос!

Послухаємо розповідь «Зелена Зірка».

Зелена Зірка

Одного разу незчисленні небесні зірочки попросили в доброго Бога, щоб Він дозволив їм відвідати землю, і вирушили в далеку подорож.

Розсипалися зірочки всюди по землі...

Деякі з них впали на купол церкви, інші — на дах сиротинця, ще інші сіли на міську площу, декілька впали посеред квітів, інші — посеред дітей, молоді. Дехто потрапив у притулок для хворих, стареньких людей, решта — до тюрми, лікарні, розсипалися просто по вулицях, школах, дитячих будинках, монастирях. Але що ж? Збентежено споглядали вони на метушню й безлад, чули сварки та плач, бачили незгоду й смуток, горе та смерть.

Тоді вони злякалися й негайно повернулися до неба.

Господь їх питає:

— Що сталося? Чому ви так швидко повернулись, мої любі зіроньки?

А вони відповідають одна поперед одною:

— Ой Господи, як там сумно, як прикро!

— Ми так часто зустрічали незгоду й ненависть серед людей!

— Там стільки смутку й сліз!

— Люди часом навіть не звертають уваги на те, які ми гарними є квіти довкола них!

— Матері покидають своїх дітей, діти залишають батьків!

— Усюди хвороби, безлад і непорозуміння!

Бог вислухав їх, а тоді запитав:

— А чи справді всі повернулися? А де ж Зелена Зірочка?

Зорі враз принишкли на хмарах і схилили голівки донизу, щоб подивитися, де ж саме загубилася їхня сестриця.

— О! — сказав Господь, — вона єдина з усіх залишилася на Землі! Так, її місце там. Там, де немає легкого життя, нема справжнього щастя, миру, вірної любові, щирої радості.

Дивіться, ось вона! Лікує хворих, навчає дітей, розраджує пригноблених, розвеселяє засмучених, скликає роз'єднаних. Вона молиться, співає й любить! Зелена Зірочка — це Надія, Життя й Воскресіння для людей! Вона — мій посланець, мій світлий вогник у темряві, який розсипає всім іскорки Божої Любові. Зелена Зірочка буде на Землі сама доти, доки ви підроснете, навчитесь любити людей і вирушите їй на допомогу, щоб урятувати цей світ і змінити його на краще... (<http://charnetskyj.org.ua/articles/zelena-zirka>).

Учитель. Отже, діти, тепер тими зеленими зірочками на землі є наші наставники.

— Скажіть, а хто для вас є першими наставниками в житті? Хто навчає вас робити перші кроки? Хто першим складає рученята до молитви? Хто доглядає, прилучає до школи, переживає всі ваші успіхи та невдачі? Звичайно, це тато і мама! Тому батьків треба завжди шанувати й слухати, бо так Бог сказав у четвертій заповіді: «Шануй свого батька та матір свою, щоб довгі були твої дні на землі, яку Господь, Бог твій, дає тобі!» (Вих. 20:12).

Батькова наука

«Молитва ламає залізо, — навчав мене тато колись, — Молися, — казав мені, — сину, щоденно і ревно молися... За себе, за матір, за брата, за наш український народ. Щоб вистояв він, не загинув в ярмі знахабнених заброд. Шануй, сину, тих, що спочили навіки в сибірських снігах, Невинною кров'ю скропивши свободи жаданої шлях».

— Чи ваші батьки так вас навчили молитися? Якщо так, то це добрі наставники для вас.

— А хто є вашим наставником у школі? Чому треба шанувати учителя і чи легка праця педагога, дізнаємось із наступного вірша.

Учителю

Учителю, який легкий ваш труд,
Коли дитячі очі світяться завзяттям,
Все хочуть вміти, все бажають знати,
Тоді, учителю, легкий твій труд.
Який приємний, вчителю, твій труд,
Коли ти відчуваєш душ єднання,
Збулись у дітях мрії й сподівання,
Тоді твій, вчителю, приємний труд.
Буває, вчителю, святим твій труд.
Коли маленьке серденько дитяче
Відчує біль чужий, з біди чужої плаче,
Тоді, учителю, святий твій труд.

Який важкий, учителю, твій труд,
Коли в очах дітей байдужість бачиш,
Коли і сили, й розум ти даремно тратиш,
Тоді, учителю, важкий твій труд.

П. Савчин

— Дорогі діти, то коли в учителя приємний труд?

У нашому народі здавна плекали особливу повагу до хресних батьків. Бо вони поручились за вас перед Богом: пообіцяли Господу завжди за вас молитися й прийняли відповідальність за вашу доброчесність, тому й повинні виявити турботу про християнське виховання похресника.

— Діти, скажіть, а хто є нашими наставниками в храмі?

Це священики та богопосвячені особи. В українській традиції священик завжди був бажаним у школі, що так потрібно для просвіти майбутнього покоління. Віра та релігія в школі мають бути коліскою, де б виховувались побожні, культурні та освічені християни. Відомий французький хімік, лауреат Нобелівської премії Поль Сабатьє сказав: «Природничі науки та релігію протиставляють лише ті люди, які погано обізнані, як у першому, так і в другому».

Послухайте життєву історію з відомої книги Володимира Серемчука «Божий палець».

Сповідь перед ангелятком

— Бабцю, чуєш... Сховай мене, — зі сльозами в очах шептала чотирирічна Мартуся, ховаючи свою кучеряву голівку під полу светра літньої жінки, голова якої хиталася в такт вибоїнам на дорозі. Роки, втома та духота в автобусі заколисували жінку, як дитятко в колиці. Мартуся переполошеними оченятами поглипувала на страшного вуйця, який стояв навпроти і, як здавалося, дивився тільки на неї.

Його обличчя все було покрите шрамами й фіолетово-червоними рубцями, які, ніби п'явки, звисали по цілому обличчю. Лише голубі очі свідчили про його колишню красу.

— Що ти так суєтишся, дитино? — не відплющуючи очей, сонно воркотіла невдоволена бабця.

— Бабцю, бабцю! Сховай мене... Я боюся, — уже вкотре шепотіла внучка.

— Чого й кого ти боїшся? — сонним голосом питала жінка.

— Он того вуйця, — тулилася дитина — Подивися, який він страшний.

— Тихо, безвстидна... Я тебе більше не візьму з собою, як ти будеш такою нечемною. Хіба не видиш, що в нього було якесь горе. Напевно, обгорів, або обморозився.

— Ні, моє ангелятко... Помиллася твоя бабця. Не обгорів я і не обморозився. То Божий палець був наді мною, — дивлячись на дівчинку, лагідним голосом мовив чоловік. — Я хотів би тобі оповісти, дитино, як Бог карає за гріхи і милує каянників. Я тобі розкажу правду, а ти колись виростеш і людям переповіси. Най знають. Будеш слухати мене? То слухай і запам'ятовуй.

— Було це за ворога українського народу Брежнєва, який наказав зруйнувати або спалити всі церкви та хрести. Я тоді в колгоспі був партторгом, і то не яким-небудь, а бойовим, активним. Мені дуже хотілося виконати наказ партії першим. Отож я зібрав усіх комуністів і вночі ми поїхали нищити хрести.

Спочатку ми здіймили хрест, який був встановлений на честь скасування панщини, і на тому хресті я оббив оцей палець. Тоді я сказав, щоб усі йшли по домівках, а наступного дня зранку прийшли в контору. Вранці я заявив, що ми не злодії, щоб по ночах ходити й руйнувати хрести, а чесні комуністи, тому ми зараз беремо потрібну техніку й ідемо до праці. А хто відмовляється — партійний квиток на стіл. Знайшлися такі, що зразу поклали.

Для сміливості ми випили по двісті п'ятдесят, і того дня познімали всі хрести. А ввечері, коли я прийшов додому, мені свербіло й пекло все обличчя. Я обмився холодною

водою. На ранок моє обличчя покритось водяними струпами. З того дня почалось моє поневіряння по лікарнях, науково-дослідних інститутах Одеси, Києва, Ленінграда, Москви. Для мене були відчинені всі двері, але покращення не було. Ще не загоїлися рани, як відкривалися інші. Так було понад двадцять п'ять років. І без людських докорів я зрозумів, що це — Божя кара.

І от, коли дали волю Церкві, я пішов і щиро висповідався. По сповіді поновив усі хрести і те, що не гоїлося десятиками років, загоїлося за тиждень.

Запам'ятала що-небудь, лялечко? Отже, колись розкажеш людям, що з Богом жартувати не можна. А тепер подивись, яким я колись був.

Чоловік виїняв фотографії і показав Мартусі, яка вже не зі страхом, а зі співчуттям дивилася на незнайомого вуйця.

— Правда, гарний я колись був? — Дівчинка кивнула головою.

— Даруйте, пане добродію, за запитання. А яка доля інших, що були з вами? — запитала Мартусина бабця.

— Інших? — ніби сам себе перепитав. — Нас було десятеро, тепер залишилося троє і всі каліки. Інші померли: хто від горілки, хто в результаті нещасного випадку, є й такі, що від розпуки наклали на себе руки. А ті четверо, які здали партківки, усі живі й здорові.

— А як би ви, пане добродію, жили, якби вам довелося починати все наново? — втрутився в розмову сивоволосий з борідкою інтелігентний чоловік.

— Без сумнівів — так, як мене вчила моя бабця, яка за руку водила до святого храму, — після короткої мовчанки мовив незнайомец. Автобус плавно хитнувся й зупинився.

— Ось і моя зупинка. Будь щаслива, моє ангелятко. Я дозволяю тобі розповісти мою сповідь перед тобою. Люби Бога, а будеш любити Бога, будеш любити всіх.

Коли автобус рушив із місця, старенька жінка, яка досі мовчки сиділа, немов про себе сказала: «Не від віку каліка, не до смерті пан. А який був гордий...»

— Страшної руйни завдав Україні та й цілому світові атеїзм. І не будемо ми щасливі, поки не запровадимо вивчення релігії в школі, — промовив інтелігентний сивоволосий чоловік. (http://www.truechristianity.info/ua/books/gods_finger_01.php).

Учитель. А хто тепер загоїть ті рани духовні, що вчинив атеїзм, безбожна влада? Це духовні наставники. Тому й треба молитись, щоб Господь послав робітників. Написано-бо: «Жниво велике, а робітників мало» (Лк. 10:2). Одним із тих, хто особливо молився за духовних наставників для свого рідного народу, був український Мойсей — митрополит Андрей Шептицький, який говорив:

«Пам'ятайте, що християнське виховання є більшим добром, ніж усе добро світу.

Як скульптор із глини формує постать мистецького твору, так і духовний наставник працею не менш мистецькою, у м'якому воску дитячої душі виробляють образ і подобу самого Ісуса Христа.

Вони неначе малюють Христову ікону й очевидно, чим більшекладають вміння, знання, молитви, тим кращим виходить мистецький твір їхніх рук».

Я — християнин

Серед вітрів і бур житейських,
В щоденних клопотах буття
Єдина правда, як зірниця,
Нехай просвічує серця:
Я — християнин. Тая правда
Дає обов'язок мені —
Я мушу з Богом в серці жити
У сонячні і в сірі дні!
Будуймо разом Царство Боже,
Любімо друзів й ворогів,
Єдина церква нам допоможе

Пом'якшити Господній гнів.
Тож жиймо, браття, якнайкраще!
Можливо, через це добро
Прозріють вороги — і наше
Життя даремно не пройшло.

Мудрим наставниками Христової віри для нас ще є святі люди, які подали приклад, гідний наслідування.

— Діти, яких ви знаєте українських святих? Це Володимир Великий, княгиня Ольга, святі Борис і Гліб, святі Антоній і Теодосій Печерські, Йосафат, Кирило і Методій, Блж. Миколай Чарнецький.

Та найкращим їхнім і нашим Наставником і Учителем є наш Господь Ісус Христос!

Тому й учні Спасителя кликали Його «Равві», тобто «Учителю» (Ів. 1:38).

Тому часто на іконах зображають Ісуса з Євангелієм у руках, який навчає та благословляє.

«Ви Мене називаєте: Учитель і Господь, — і добре ви кажете, бо Я є» (Ів. 13:13). Це той Учитель і Наставник, який ніколи не помиляється. Він сказав про Себе: «Я — дорога, правда і життя» (Ів. 14:6). Він довірив Своє Слово апостолам, Своім учням, щоб вони продовжили Його вчительську місію: «Тож ідіть, і навчіть всі народи, християчи їх в Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, навчаючи їх зберігати все те, що Я вам заповів. І ото, Я перебуватиму з вами повсякденно аж до кінця віку! Амінь» (Мт. 28:19-20).

Запитання до дітей

1. Скажіть, а ми є учнями Ісуса Христа?
2. Коли ми ними стали?
3. Яку науку заповів нам Ісус?
4. Що треба зробити для того, щоб досягнути вічне життя?

Про це дізнаємось, як прочитаємо текст з Євангелія від Матвія 19:16-22.

Читання Святого Письма про багатого юнака.

Отже, запишемо в зошит визначення.

Заповідь — це основа християнської моралі, доброго життя на землі й заповідь вічного щастя в небі.

— Діти, скажіть, а по чому можна розпізнати, що це є учні Христа? — По любові.

Христос сказав: «По тому пізнають усі, що ви учні Мої, як будете мати любов між собою» (Ів. 13:35).

Слово

Я віднайти таке хотів би Слово,
Аби душа, що спить, проснулась знов,
Спадали з рук ув'язнених окови,
В скорботнім серці ожила любов,
Сліпий прозрів, а вбогий став багатим,
Яріли щед्रो радістю думки,
Щоб кожний з нас для іншого став братом
І славив Бога сущого в віки!

— Чому ми маємо бути один для одного братом і сестрою?

— Діти, скажіть, а ви завжди є слухняними учнями? — Бувають і неслухняні.

Так було і за життя Христа. Деякі з фарисеїв, що були в юрбі, сказали: «Учителю, заборони Твоїм учням говорити». Ісус відповів: «Кажу вам, коли оці замовкнуть, каміння кричатиме» (Лк. 19:40).

Тисячі мучеників за віру Христову засвідчили своєю кров'ю любов до Бога. Як сказав Тертуліан, «це є насіння для Церкви». Вони казали, зокрема апостол Павло: «Хто нас відлучить від Христової любові? Горе чи утиски, чи переслідування, чи голод, чи нагота, чи небезпека, чи меч?» (Рим. 8:35).

Ісус сказав: «Ніхто не приходить до Отця, як тільки, через Мене» (Ів. 14:6).

— Діти, а ви хочете прийти до Христа й зустрітись з Ним, як зі своїм найкращим Другом і Наставником? То що треба для цього зробити?

— Відкрити своє серце для Нього, щоб Ісус увійшов і завжди перебував у нас!

Прийміть Христа

Якби були всі вірні Богу,

То б сів Бог добро між нас,

Зцілив болючі наші рани

Та дав блаженство вічне Спас.

Коли б жертвно і відверто

Йшли до Ісуса на уклін,

То Він не дав би вам померти,

Підняв би з рабських Він колін.

Свої би здібності розвинув

На славу Божу кожен чоловік,

Та Бог в біді би не покинув

Сиріт і хворих, і калік.

А слабшим всім подали руки

І «Геть!» сказали сатані,

Бог витер сльози б, зняв би муки,

Розвіяв думи би сумні.

Прийміть Христа всі до серденька,

До Бога грішним Він — місток,

Всміхнеться Україна-ненька

До лагідних своїх діток!

Пісня «Бог однаково всіх любить»

Бог однаково всіх любить:

І слабких і сильних,

І великих і маленьких,

І багатих й бідних.

Любить Він безмежно всіх,

Бо ми Його створіння

І з небес зсилає нам

Свої благословення.

Приспів.

Бог любить тебе, Бог любить мене,

Бог любить усіх на світі людей.

Він дбає про нас у будь-який час,

Безмежно Бог любить всіх нас.

Наступне ваше завдання полягатиме в тому, щоб намалювати свого наставника.

— Кого зі своїх наставників ви б хотіли намалювати?

Підсумок

— Дорогі діти, хочу побажати всім вам, щоб у вашому житті були лише хороші наставники, які б завжди подавали вам добрий приклад для наслідування та формували у вас духовні та моральні цінності. «Слухайтеся ваших наставників та коріться їм, — вони-бо пильнують душ ваших, як ті, хто має здати справу. Нехай вони роблять це з радістю, а не зітхаючи, — бо це для вас не корисне» (Євр. 13:17).

— Чи хочете ви помолитись за ваших наставників? Помолімося молитвою митрополита Андрея Шептицького:

«Господи, Господи! Поглянь з неба, подивись і полічи виноград, який посадила Твоя правиця. Нехай всемогутня Твоя рука буде заодно над цим народом, що його Ти полюбив... Розпали в серцях українських наставників духа ревності про спасіння душ. Відкрий перед їхніми очима Премудрість Твого об'явлення і дай їм високе почуття святості Твого діла, до якого Ти їх покликав. Благослови їхню працю і їхні наміри. Хорони їх від усякого лиха, а передусім від смертного гріха. І злучи їх Твоєю благодаттю, щоб Любов'ю були одно — так як Ти, Отче, зі Сином Своїм, і Син з Тобою. Амінь».

ІСУС І ДІТИ. НАСЛІДУВАННЯ ХРИСТА В ОСОБИСТОМУ ЖИТТІ

Урок для 7 класу

Автор Оксана Лопотич, учитель основ християнської етики
Крушельницького НВК «ЗОШ І-ІІст. — ДНЗ» Сколівського р-ну
Львівської обл.

Мета: допомогти учням пізнати Ісуса Христа як Учителя і Джерело життя; виховувати моральні чесноти в характері учнів; формувати відповідальне ставлення до вибору цінностей в особистому житті; плекати любов до Бога, ближнього, до рідної землі.

Обладнання: Святе Письмо, ікона, свічка, серветки, квіти, картини «Ісус і діти» та «До серця стукаю твого», плакати з висловами відомих людей, роздавальний матеріал для учнів.

Ключовий вірш: «Пустіть діток, і не бороніть їм приходити до Мене, — бо Царство Небесне належить таким» (Мт. 19:14).

ХІД УРОКУ

I. Вступ

Урок починається із взаємного християнського вітання.

— Слава Ісусу Христу!
— Слава навіки!

Учитель. Сьогодні, діти, в цей прекрасний час
З усіх усюд гостей зійшлося багато,
Щоб побувати на уроці в нас,
Де будемо Ісуса пізнавати!

Любити вчитися, як Він любив,
Прощати всім, як Він умів прощати,
Чинити так, як Сам Господь чинив
І лиш добром на зло відповідати.

В Господніх планах цей весняний час
Нехай минає лиш на славу Божу.
І щоб не марно він пройшов у нас,
Молитва щира хай нам допоможе.

Учитель запрошує дітей до спільної молитви
«Отче наш».

II. Актуалізація опорних знань

Учитель. Діти, за вікном чудова пора року — весна. Прокидається від довгого зимового сну природа. Усе довкола зеленіє. Відбуваються зміни в природі і, звичайно, трапляються вони й у нашому житті. Усім нам хочеться жити. Крізь безліч сірих буднів чекаємо свята. І хоча сьогодні будень, та в нашій школі — свято, велике, неповторне.

Існує легенда, що колись дуже-дуже давно Бог запросив до Себе дітей різних народів, щоб обдарувати їх до свята. Зібралось тут багато людю, та всім знайшовся подарунок. Німецька дитина отримала у спадок точність, пунктуальність; італійська — потяг до мистецтва. Задоволені були й інші діти. Усі розійшлися. Але тоді помітив Господь,

що десь в куточку стоїть ще одна дитина й гірко плаче. Це була українська дитина. Захмарилося чоло Господа, бо ж загадав, що все роздав. Але згодом проясніло, і подарував Він українській дитині найцінніший скарб — пісню і різноманітні таланти.

Діти України співають, танцюють, малюють. І ось перед вами виставка малюнків «Світ очима дітей». Юні художники, а це ви, діти, отримали завдання додому намалювати малюнки на теми: «Світ моїми очима», «Я у світі». Ви гарно впоралися з цим завданням.

А зараз сформулюємо загальні поняття про світ і роль дитини у цьому світі на основі малюнків. (Бесіда з дітьми.)

III. Мотивація навчальної діяльності

Учитель. Діти, чи все у світі відбувається так, як би нам хотілося? (Відповіді дітей.) Не завжди, бо світ часто жорстокий, серед людей панує несправедливість, захлапність, заздрість.

Багато людей шукає ідеалів у матеріальному світі. Вони захоплюються відомими співаками, спортсменами, політиками чи іншими видатними особистостями. Захопившись кимось чи чимось, людина прагне більше пізнати свій ідеал. А відтак часто розчаровується, бо бачить недосконалість свого ідеалу. Наприклад, футболіст втрачає спортивну форму, співак — голос, політик неспроможний виконати своїх обіцянок. Отже, те, що минає, не може бути справжнім ідеалом. Завжди людина шукає чогось, що є кращим, що є абсолютним, незмінним.

З попередніх уроків ви знаєте, що ідеалом для християнина є Ісус Христос.

Сьогодні ми продовжуємо знайомство з життям Ісуса, який пропонує нам Свою любов, Він хоче увійти в наше життя. Чи приймемо Його?

Отже, тема уроку: «Ісус і діти. Наслідування Христа в особистому житті».

Учні записують тему в зошитах.

IV. Виклад нового матеріалу

Учитель звертає увагу дітей на картину «Ісус і діти».

Учитель. Ісус любить дітей. Він хоче бути з вами, Він кличе вас за Собою, як колись покликав Своїх перших учнів. Пригадаймо, як це відбувалося.

Розповідь учня чи учениці.

— Як ви думаєте, діти, чи легко було їм піти за Ісусом? (Відповіді дітей: вони залишали свої сім'ї, домівки, улюблену справу.)

— А коли вперше Ісус Христос покликав вас за Собою? Чи пам'ятаєте ви цю подію? (Відповіді дітей.)

Одного разу Ісус промовив до Своїх учнів: «Пустіть діток, і не бороніть їм приходити до Мене, — бо Царство

Небесне належить таким» (Мт. 19:14). Діти податливі й довірливі. Вони вірять кожному слову батька чи матері, довіряють батьківській мудрості та силі. Ті, які стають дітьми Божими, повинні досягати такого ж стану серця стосовно Небесного Отця.

— Як ви розумієте вислів «Царство Небесне»?

— Що ж говорить нам Святе Письмо про Царство Небесне? (Відповіді дітей.)

Діти отримують роздавальний матеріал з біблійними текстами й зачитують їх.

На жаль, багато людей сьогодні занадто самовпевнені та зарозумілі, щоб вірити в можливість встановлення Царства Месії.

— Чи бувають, діти, у вашому житті такі моменти, коли ви через переоцінку своїх можливостей і досягнень вважаєте себе кращими від інших? У чому, на вашу думку, небезпека вислову «Я найкращий»?

Діти відповідають. Учитель доповнює, що Ісус любить усіх дітей однаковою любов'ю і хоче, щоб і ми щиро любили одне одного, шанували погляди та думки інших. Але саме гріх гордині часто перешкоджає нам у цьому.

— Пригадайте Ісусову притчу, де один із персонажів виставляє себе й хвалиться собою? Що це за притча? (Відповіді дітей.)

Інсценізація притчі про митника і фарисея

— То яку ж відповідь на запитання: «Хто найкращий?» дає Святе Письмо? Зачитаємо текст Мт. 18:1-5.

«Підійшли до Ісуса тоді Його учні, питаючи: «Хто найбільший у Царстві Небеснім?» Він же дитину покликав, і поставив її серед них, та й сказав: «Поправді кажу вам: коли не навернетесь, і не станете, як ті діти, не увійдете в Царство Небесне! Отже, хто впокориться, як дитина оця, той найбільший у Царстві Небеснім. І хто прийме таку дитину одну в Моє Ім'я, той приймає Мене».

Стати «як діти» означає впокорити себе, бути смиреним і покірним. Адже після гріхопадіння душу людини мучить горде прагнення піднести своє «Я». Саме з цим пов'язана жорстокість у нашому суспільстві, коли проявляється зверхність, приниження когось, прагнення керувати, переступати через інших. Від цього мучаться не тільки оточуючі, але й сама людина.

— Як вийти з цього кола страждання і рабства? (Відповіді дітей.)

Ісус Христос відкрив нам початок і кінець премудрості, власним прикладом показав, що в житті кожного з нас є найціннішим, окреслив шляхи для пізнання сенсу людського життя.

Як ви знаєте, слова Ісуса різні люди сприймали по-різному. Ісусову пропозицію з великим бажанням прийняв Закхей. Із жадібного чоловіка він стає щедрою, доброю людиною. Половину майна роздає вбогим. Причому Христос нічого не говорив, лише ввійшов у його дім.

А от багатий юнак, якому Ісус також пропонує спаситися, не приймає Христової пропозиції й відходить від Нього із сумом.

Так відбувається з кожною людиною. Зустрівши Христа, вона не може залишатись такою, як була. Вона або приймає Господа у своє життя, або стає ще гіршою, ніж була раніше.

V. Робота в групах

Об'єднати клас у 4 групи; кожна група отримує завдання на аркушах.

Завдання для груп № 1 і № 2

Назвіть п'ять прикладів сучасного героїзму. Чи здатні на такі вчинки діти вашого віку? Які якості допомогли людям звершити героїчні вчинки? Відповіді обґрунтуйте.

Завдання для груп № 3 і № 4

Назвіть п'ять життєвих цінностей, які є для вас найважливішими. Напишіть невеличку програму застосування однієї з цінностей в особистому житті.

Робота в групах триває 5 хвилин, у цей час звучить спокійна мелодія.

Обговорення виконаних завдань

Кожна група зачитує свої відповіді, учитель робить підсумок.

Учитель. Звичайно, прояви героїзму завжди були, є і будуть. Ми читаємо про них на сторінках Святого Письма, знаємо з історії нашої країни та спостерігаємо в сьогоднішні. Ми повинні брати приклад і рівнятися на мужніх і самовідданих людей. Однак слід пам'ятати, що найбільшим добром людини є Господь і найвищою цінністю — наша віра. Лише маючи міцну віру та Божу любов, ми можемо любити Батьківщину, а не бути зрадниками, лиш з Богом зрозуміємо, що всі люди рівні, лише з Ним можемо полюбити інших, поважати себе й поставити матеріальні речі на службу, а не поклонятися їм. Звернімося ще раз до Святого Письма, щоб закріпити відповідь на запитання, що є справжніми скарбами людини?

Діти знаходять у Біблії і читають текст Мт. 6:19-21:

«Не складайте скарбів собі на землі, де нищить їх міль та іржа, і де злодії підкопуються й викрадають. Складайте ж собі скарби на небі, де ні міль, ні іржа їх не нищить, і де злодії до них не підкопуються та не крадуть. Бо де скарб твій, там буде й серце твоє!»

VI. Робота з плакатом

Учитель. Уважно прочитаємо слова Ліни Костенко, записані на плакаті: «Є скарби, допоки їх шукають. Перестануть — от тоді вже все». Як ви думаєте, що означають ці слова? (Відповіді дітей.)

VII. Підсумок уроку

Людина живе повноцінним життям лише тоді, коли постійно перебуває в пошуках істини. У Новому Завіті Христос говорить про Себе: «Я — дорога, правда і життя» (Ів. 14:6) і ще: «Ось Я стою під дверима та стукаю: коли хто почує Мій голос і двері відчинить, Я до нього увійду, і буду вечеряти з ним, а він зо Мною» (Об. 3:20). Ми покликані пізнати ці істини розумом і серцем, і не один раз, а постійно, щоб жити ними, адже Ісус щохвилини, щогодини, щодня промовляє до нас. Він насильно не відчиняє дверей, не нав'язує Себе нам, а ніжно стукає і пропонує. Впустити Ісуса у своє життя означає підкоритися Йому. І щоб це зробити, треба найперше почути Його голос. Часом він дійде до нас як голос нашої совісті через думки. Можемо почути Його в різних життєвих ситуаціях. Коли чуємо голос, треба відчинити двері, і цього не можна відкладати, бо майбуття непевне. Або прийняти запрошення Ісуса, як Закхей, і перемінити своє життя, або відмовитись від такого запрошення і відійти, як багатий юнак. Ісус стукає і чекає.

Учитель дякує учням за активність на уроці, відзначає найкращих, хвалить за добру поведінку.

VIII. Молитва

СВІТЛО ДЛЯ СВІТУ

Сценарій виховного заходу для 4-5 класів

Автор Марія Ониськів, вихователь-методист Підгірцівської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату для дітей зі зниженим зором I–III ст. Бродівського р-ну Львівської обл.

Мета: розкрити основні християнські заповіді та чесноти; підтримувати позитивні моральні якості дітей та спонукати їх до самовдосконалення; виховувати великодушність, благородство, терпіння, уміння бачити в оточуючих лише хороше; розвивати уміння аналізувати, порівнювати та робити висновки, удосконалювати здатність давати оцінку власним діям та вчинкам на основі християнської моралі.

Методи та прийоми: бесіда з елементами розповіді, інсценізація, блиц-опитування, аналіз ситуацій, розв'язання проблем.

Обладнання: магнітофон, аудіозапис «Бог промовляє до мене», свічки.

Місце проведення: шкільна капличка.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Вихователь. Сьогодні поговоримо про те, як підготуватися до святої Тайни Покаяння. Та спершу попросимо в молитві «Царю небесний» Святого Духа, щоб просвітив наші серця, допоміг нам любити один одного й робити добро.

Спільна молитва. Учні запалюють маленькі свічки від однієї великої.

Нашу розмову хочу розпочати словами з вірша нашого односельчанина, поета-пісняря Зеновія Филипчака.

Добрий день, ласкаві діти,
Дуже добрий день усім!
Щоб душею не темніти,
Вам про світле розповім.
Той від неба щастя знає
І стежинки золоті,
Хто щодня бажання має
Бути добрим у житті.
А це значить — не робити
Того, що приносить гріх.
Бути добрим — це любити
Так, як любить Бог усіх.

То ж поговоримо про світло, яке дарує нам Бог.

Звучить мелодія «Авве, Марія».

Погляньте на свої свічки. Вони нагадують нам про те, що Бог присутній серед нас. Запалена свічка дає світло й тепло. А свічка, яка не горить? Вона і не світить, і не гріє, від неї ніякої користі. Її спочатку треба запалити. Уявіть собі, що ми — це ті самі свічки.

Ми отримали світло нашої душі від Ісуса Христа й даруємо його людям, якщо ми привітні, добрі, готові допомогти.

Та, на жаль, ми не завжди такі. Коли ми не даємо ні тепла, ні світла? Коли буваємо злі, коли робимо погані вчинки.

А тепер заплющимо очі й подумаємо, чи завжди кожен із нас буває доброю Божою дитиною, чи завжди пам'ятає науку Христа: любити Бога і ближнього? Пригадаймо свої провини.

Усі по черзі, починаючи з вихователя, говорять про свої гріхи й задмухують свої свічки.

Тепер тут стало темніше й холодніше, ніж було спочатку. Що робитимемо?

Ми потребуємо нового світла для наших свічок. Але, на щастя, горить Стрітенська свічка й ми можемо від неї запалити свої. Але перед тим треба щиро жалувати за свої провини й просити в Бога пробачення. Тож давайте промовимо покаянну молитву.

Музика стихає, усі разом моляться.

У покаянні, у сповіді ми отримуємо від Бога нове світло й тепер можемо знову запалити кожен свою свічку.

А хто такий Бог?

Звучить аудіозапис «Хто Я?».

Хто Я? Я — Творець усього світу. Я створив усі гори, озера, ріки, дерева, створив тварин, птахів і людей. Я всемогутній, всесильний. А ще Я добрий і люблячий.

Скільки мені років? Я ніколи не мав початку. Ти народився, і звірята також народжуються, а Я існував завжди. Завжди був і завжди буду. Я знаю все. Опікуюся своїми друзями — хлопчиками, дівчатками й дорослими. Я завжди захищаю їх.

Ти хотів би мене побачити? Настане день, коли Я візьму тебе до себе на Небо. Небо — це прекрасне місце. Там Я живу, і там ти побачиш Мене.

Я є Дух. Ти не можеш побачити Мене на землі, як не можеш побачити повітря. Однак повітря є довкола тебе. Дмухни на свої руки — і ти це відчуєш. Повітрям ти дихаєш. Чи зміг би ти жити без нього? Подібно до повітря, Я є довкола тебе. Я бачу все: коли їси потай від мамі цукерки й коли готуєш для хворого дідуся чай; коли ламаєш улюблений стілець тата й коли печеш тістечка на бабусині уродини, коли смикаєш за кіску сусідку по парті й коли малюєш листівку для першої вчительки... Я бачу все. Я знаю про тебе все. Я завжди з тобою. Та найголовніше — Я люблю тебе. Одного дня ти прийдеш до Мене, до мого Царства, що на Небі.

Отже, Бог є Творець. Він створив усе. Раніше видимого світу й людини Бог створив з нічого Небо, тобто духовний, невидимий світ і ангелів. Хто такі ангели? (Відповіді дітей.)

Ангели — це безтілесні, безсмертні духи, які мають розум, волю і могутність. Усіх їх Бог створив добрими. Але Він не хотів примушувати їх любити Себе, тому дозволив ангелам зробити вільний вибір — любити Бога чи ні. І що було далі? (Відповіді дітей.)

Так, один ангел на ім'я Люцифер, тобто ангел світла, який отримав від Бога найбільше, загордився й захотів

стати як Бог. Він підбурих інших ангелів, які зробилися злими духами. Та архангел Михаїл і небесне воїнство виступили проти них, і злі духи впали з Неба вниз, у пекло. Через свою запеклість у злобі вони вже не можуть бути добрими. Тепер вони намагаються хитрощами та підступом спокусити людину, аби погубити.

Так виникло зло у Божому творінні. А ті ангели, що залишилися вірними Богові, утвердилися в добрі й любові Божій і вже не можуть грішити, тому їх називаємо святими ангелами. Послухайте старосвітську баладу «**Із янголом на плечі**».

Краєм світу, уночі,
При Господній при свічі
Хтось бреде собі самотньо
Із янголом на плечі.
Йде в ніде, в невороття,
Йде лелійно, як дитя,
І жене його у спину
Сірий маятник життя, -
Щоб не вештав уночі
При Господній при свічі,
Щоб по світі не тинявся
Із янголом на плечі.
Віє вітер вировий,
Віє Ірод моровий,
Маятник все дуже духа,
Стогне янгол ледь живий...
А він йде і йде, хоча
Вже й не дихає свіча,
Лиш вуста дрижать гарячі:
Янголе, не впадь з плеча.

Ангела-хоронителя ми ще називаємо сумлінням або совістю. Це він нас застерігає від усіх злих вчинків. Послухайте казку «**Злодієва свічка**».

Жив собі на світі злодій. Такий злодій, що всім злодіям злодій. Що впаде йому в око — неодмінно вкраде, чия би то річ не була — бідняка чи царя, міністра чи пастуха. Кожух, царську печатку, курку, свиню, коня з каретою, копицю сіна чи мантію судді — усе йому вдавалося безкарно вкрасти.

Мав цей злодій усе, що хотів, бо перепродував крадене: харчі делікатесні, одіж дорожню, коні буїні, брички розмальовані. Жив — не тужив.

Але пройшли роки. Постарівся злодій. І далі він краде, але в неділю вже йде до церкви, та ще й свічки найбільші світить перед усіма образами.

Однієї неділі поставив, другої, третьої... Ось приходять одного разу до нього дві сні Ангел-хоронитель. Дивиться злодій, а він якийсь червоний, наче обпечений.

— Що з тобою? — питає злодій.

— Це все твої свічки нарobili. Ти їх у церкві світиш, а в мене лице горить, що я не вберіг тебе від злодійського ремесла. Подумай добре! Або перестань красти і покайся, або я загашу твою свічку, — сказав і пропав.

Збудився злодій. Холодним потом обливається. Та все дума: перестати красти чи перестати до церкви ходити? А ваша яка думка?

Бог створив людей, як і ангелів, для того щоб вони любили Бога й одне одного. І як ангелам, Він дав їм повну свободу: любити Його чи не любити.

Та оскільки люди були менш досконалыми, ніж ангели, то Господь не дав їм відразу зробити цей вибір. Бог став навчати людей любові, як учать малих дітей. Для цього Він

дав їм повеління — не їсти плодів із дерева пізнання добра і зла. Виконуючи цю заповідь, люди так могли засвідчити свою любов до Нього.

Диявол заздирив райському щастю перших людей і захотів позбавити їх раю. Що він зробив? (*Відповіді дітей.*)

Так, він перетворився на змія і сховався в гіллі дерева пізнання добра і зла. Він почав брехати Єві, що коли вони скуштують ці плоди, то не помруть, як сказав Бог, але, навпаки, будуть, мов Бог. І закортіло Єві скуштувати ці плоди, а потім дала їх і Адамові попробувати.

Люди піддалися спокусі диявола, порушили заповідь, тобто згрішили. Це перворідний гріх, який став початком усіх наступних людських гріхів, з цим гріхом усі народжуються.

Отже, перші люди згрішили. А чи розкаялися вони? Ні, і за це вони повинні були залишити рай. Адам і Єва втрапили освячуючу ласку, право на небо та перестали бути Божими дітьми. Через гріх вони стали хворіти, страждати, тяжко працювати й умирати.

Але Бог не хотів загибелі людей. Тому ще в раю Він пообіцяв людям послати їм Спасителя, що народиться від Діви, переможе диявола й спасе людей.

Чи міг Бог Сам перемогти диявола? Так, але диявол спокусив людей і тепер людина повинна була перемогти його.

Але чи могла проста людина це зробити? Ні. Тому Бог послав Свого Сина на землю, щоб Він народився людиною і переміг Своєю смертю диявола, вмерши за наші гріхи на хресті.

Подивимося інсценізацію вірша Володимира Книшева «**Муха та павук**» і подумаємо, що таке гріх.

Муха до мурашки прилетіла:

«Гей, мурахо, будемо дружити?»

Каже їй мурашка: «Добре, мила,

Вдвох, гадаю, веселіше жити.

Йди сюди, почнімо працювати,

Ти допомагатимеш мені,

Будемо мурашник будувати...»

Каже муха: «Працювати? Ні!»

Полетіла далі наша муха,

Зголодніла бідна, аж тремтить.

Бачить серед посуду на кухні

У кутку товстий тарган сидить.

«Ой тарганчику, ти друг мій до могили, —

Каже муха. — Що ти там їси?»

«Йди собі, я ледве не загинув

З-за шматка цієї ковбаси!»

А павук розмову цю підслухав:

«Цей тарган — грабіжник, так і знай!

Не дружи з ним, нерозумна мухо,

Краще ти до мене завітай.

Нагодую і про все подбаю,

І найкращим другом буду я.

Павутиння ніжно обплітає

Ніжки, крильця... Ось і ти моя!»

Гріх весь світ тенетами обплутав,

Як підступний та лихий павук.

Допоможе пастки оминати

Нам Ісус Христос — надійний друг!

Поміркуйте, кого мав на увазі автор вірша, говорячи про муху? (*Відповіді дітей.*) Так, це нерозумна людина. А мураха? Це — трудівниця, чесна, добра людина. А тарган? Це злодій, який живе за чужий рахунок. А павук — це диявол, який спокушає до гріха. То що таке гріх? (*Відповіді дітей.*)

Гріх — це свідоме й добровільне порушення Божої заповіді.

Що таке заповідь?

Це правила, які Бог дав людям, щоб вони знали як себе поводити, щоб не засмучувати Його.

Діти називають Десять Божих заповідей і дві заповіді любові і пояснюють, що означає їх дотримання.

А ще кожному християнинові потрібно знати шість правд віри.

Шість правд віри

1. Є один Бог, що все сотворив і всім управляє.
2. Бог є справедливий Суддя, що за добро нагороджує, а за зло карає.
3. Є три Божі Особи: Бог-Отець, Бог-Син, Бог-Дух Святий. Це є Пресвята Трійця.
4. Друга Особа Божа, Син Божий, став Людиною й умер на хресті задля нашого спасіння.
5. Людська душа безсмертна.
6. Божа ласка — благодать — для спасіння конче потрібна.

Без віри наша молитва не має сили. Послухайте оповідання Бруно Ферреро.

В одній місцевості довгий час не було дощу. Все, що так гарно росло на полях, почала сохнути. Кожного ранку люди з надією дивилися на небо, але там не було жодної дощової хмаринки. З розпачем вони думали про втрату урожаю. Тоді люди вирішили просити священика відслужити молебень, щоб нарешті випав дощ. Священик погодився.

Другого дня всі жителі села були в церкві. Священик з подивом розглядав різні предмети, які люди поприносили з собою до церкви: молитвеники, розп'яття, образки, Біблії. І тут його погляд зупинився на маленькій дівчинці, яка стояла попереду і тримала в руках велику червону парасолю.

А тепер скажіть мені: всі молилися? Так. А хто молився з вірою?

Так, тільки одна дівчинка, бо вона вірила, що дощ буде насправді падати і їй буде потрібна парасоля. Ось чому віра для християнина є такою важливою.

Ми вже багато дізналися про Бога. Він є добрий, люблячий, завжди чекає на Своїх дітей. І ми не раз обіцяли, що не покидатимемо нашого Небесного Отця, що будемо добрими, люблячими, негнівливими, незаздрисними — будемо схожі на Нього, але чи завжди ми дотримуємось нашої обіцянки? Ні. Для того щоб не втратити Своїх дітей, Бог установив таїнство покаяння, в якому ми повертаємось до Бога, як блудні сини.

Прослухування аудіозапису.

Жив собі якось один чоловік і мав він двох синів. Жили вони в достатку: мали гарний будинок, велике поле, багато робітників — нічого їм не бракувало, все в них було. Та одного разу молодший син сказав: «Батьку, поділи між мною та моїм братом маєток та гроші. Я візьму свою долю і піду, помандрую собі, бо тут мені щось нудно». Батько не хотів відпускати свого сина, бо дуже його любив і знав, що буде сумувати без нього. Але син наполягав, і батько віддав йому частку. Син пішов з дому.

Ось, нарешті, можна робити все, що заманеться. Хлопець має купу грошей, не треба ні про кого дбати, лише про себе. Знайшлися друзі, з якими він весело проводив час, подорожував, весело забавлявся. Але гроші скінчилися і не стало друзів. Він залишився один. Нікому допомогти. Його одяг став схожим на лахміття, його мучив голод і він скрізь шукав роботу, але його довго не приймали. Аж

нарешті, запропонували йому годувати свиней. Хлопець уже так виснажився, що готовий був їсти свинячий корм, і тоді він задумався: «Що зі мною сталося, на кого я став схожим? Я маю щось змінити. Повернуся додому! Я буду просити вибачення у батька і скажу, що працюватиму в нього як звичайний робітник».

А батько щодня виглядав свого сина. Він здався ще впізнав в обдертому одязі вкрай виснаженого хлопця. Це був його син, якого він так любив! Він повернувся! Батько обіймав його, цілував, а хлопець крізь сльози промовляв: «Тату, прости мені за все, я зрішив...». Батькові радості не було меж! Він зібрав усіх і сказав: «Приготуйтеся святкувати — ось мій син, що був пропав, повернувся до мене!»

Ця притча, яку розповів Ісус Христос, насправді розповідає нам про доброго Бога-Отця, який все прощає, пригортає до Себе, називає Своїм сином чи донькою.

Хай би що — пробачте
Ви без зайвих слів,
І не лише друзів — але й ворогів.
Ближнім помагайте,
Ворогів любіть,
Помсту не плекайте,
Злості не носіть.
Хай у вас побачать
Господа Христа,
Буде серце чистим,
Чистими — вуста.
Щиро віддавайте
Все, що Бог дав вам.
Що Христос — у серці,
Доведіть життям.

Нам важко іноді прощати тих, хто нас образив, і ми не прощаємо. Але Бог прощає завжди. Ось що говорить про це давня легенда.

В Іспанії в одній церкві є старовинне розп'яття. Воно дивне тим, що права рука Христа звисає. Чому? Передання оповідає, що біля ніг цього розп'яття одного разу сповідався великий грішник. По сповіді священик каже до нього: «Я відпускаю тебе, але більше не гріши». Чоловік пообіцяв поправитись і пішов.

По якійсь часі він знову згрішив і з жалем приходить до сповіді. Цим разом священик, вислухавши його нові гріхи, каже: «Для тебе нема поправи». Грішник проситься, що він має добру волю, але ще немічний, ще не може опиратися спокусі до гріха. Сповідник, перехрестивши його, дає відпущення, але рішуче заявляє, що це вже востаннє.

Минув довгий час. Грішник знову грішить і знову приходить на сповідь.

«Цим разом для тебе немає прощення», — каже священик і встає, щоб іти. Та на хресті в цей час почувся ніби плач і схлипування. Христові груди ожили. Права рука відірвалася від хреста, перехрестила грішника й почувся голос: «А Я прощаю тобі, бо ти Мені так дорого коштував».

Людська злоба і гріхи мають межі, та Боже милосердя безмежне.

Боже милосердя таке велике, що у вічності не збагне його жоден розум: ні людський, ні ангельський. Тому користаймо з цього Божого милосердя, приходячи до Ісуса у святій тайні покаяння.

Дівчинка читає вірш.

У найкраще плаття одягнуся,
Гарну стрічку заплету в косу.
Я їду сьогодні до Ісуса
І любов свою Йому несучи.

Ой, зайді, Ісусе милий,
В серденько моє.
Хоч маленьке, та для Тебе
В ньому місце є.

Хай радіють брат, татусь, матуся —
День причастя першого прийшов,
Я їду сьогодні до Ісуса
І несучи Йому свою любов.

Хай радіють ангели на небі,
Бо сьогодні ще одно дитя
Їде, Ісусе, з радістю до Тебе,
Щоб з Тобою бути все життя.

Отже, що нам потрібно зробити для доброї сповіді? —
Приготуватися.

Мабуть, від дитячих років ви зауважили, що перед великими святами вдома завжди влаштовують генеральне прибирання помешкання. Тоді переміщують меблі, дістаються до найнепрístupніших куточків кімнати, полюють на павуків, безжально викидають мотлох.

Підготовка до сповіді чимось нагадує таке прибирання. У нашій душі також є свої темні куточки, де накопичуються непотріб злих учинків, поганих звичок, недобрих думок. Тому потрібно ретельно оглянути свою душу, адже ми готуємось прийняти у святій тайні причастя в своє серце найпочеснішого і найжаданішого гостя — Ісуса Христа. І для цього треба виконати умови доброї сповіді.

1. Зробити іспит совісті, тобто пригадати собі свої гріхи.
2. Жалувати, що ми тими гріхами зневажили Бога.

Жаль за гріхи може бути досконалий і недосконалий. Недосконалий жаль походить зі страху перед Божою карою.

Досконалий жаль походить з любові до Бога (коли хтось кається, що образив своїми гріхами Бога — своє найбільше добро. Це є жаль розбійника праворуч Христа на Голготі й він повністю очищує душу людини, яка кається від гріхів, навіть якщо в цей час немає священика (у хвили смерті).

Цей жаль дуже важко в собі збудити, бо диявол підшпитує нам, що Бог не дав нам такого добра, як іншим, що ми не маємо модного одягу, персонального комп'ютера, а в наших батьків нема дорогого автомобіля, бо в багатьох з нас немає тата чи мами, а чи й обох батьків. Але огляньтесь довкола й ви побачите, що є багато людей, яким Бог не дав того, що ми маємо й не цінуємо.

Тож потрібно перепросити Бога за те, що ми не були вдячні за те, що Він нам дав. І для цього потрібно збудити в своїй душі досконалий жаль за гріхи.

3. Постановити не грішити більше.
4. Визнати перед Богом свої гріхи.
5. Подякувати Богові за Його любов, за те, що Він простив нас.

Ось послухайте кілька молитов і виберіть собі молитву до душі.

Прослухування аудіозапису.

МОЛИТВА ЛЮБОВІ

Ісусе, радіє моє серце, бо Ти зі мною, я дуже люблю Тебе. Люблю своїх тата і маму, своїх рідних і друзів. Люблю, Ісусе, цей світ: це ласкаве сонечко, співучу пташку, пахучу квітку. Усе і всіх люблю.

МОЛИТВА САМОПОСВЯТИ

Я хочу, Ісусе, щоб думки мої були завжди з Тобою, хочу завжди любити Тебе, слухати Твоє Слово, промовляти молитви, допомагати ближнім, шукати дорогу, яка веде до Тебе.

МОЛИТВА ЗА СЕБЕ

Знаю, Ісусе, що маю багато навчитись, але вірю, що Ти будеш моїм найкращим приятелем, учителем, провідником.

Тому прошу: допоможи мені, Ісусе, любити кожен новий день, кожну тиху ніч, маму і тата, сестричку (брата), усіх моїх рідних і друзів, і всіх, кому потрібна моя любов.

Дорогий Ісусе, я хочу бути Твоїм світлом і любов'ю для інших.

Підкажи мені, Ісусе, як допомогти хворому другові, старенькій бабці, пораненій пташці, усуди і всім, кому потрібна моя допомога.

Навчи мене, Ісусе, як прощати всім, хто мене скривдив, бо я хочу, щоб Ти тішився мною. Поможи мені бути щасливим (-ою) з усіма, кого люблю, і щоб усі були щасливі зі мною.

МОЛИТВА ЗА ІНШИХ

Цей світ, який Ти створив, Господи, такий великий, гарний, такий веселий, та іноді він буває сумний, а деколи й нещасний. Але я вірю, Боже, що Ти бачиш і знаєш усе.

Тому прошу: дай здоров'я мамі й татові, які подарували мені життя і любов. Дай щастя всій моїй родині, моєму місту (селу), моїй країні.

Допоможи зберегти цей чудовий край, у якому ми живемо.

Учини так, щоб погані люди виправились, щоб маленькі діти не залишались без батьків. Потіш тих, у кого трапилось нещастя, хто захворів чи посумнів. Зроби так, щоб люди один одного полюбили, так як Ти нас учив, щоб жили разом у мирі. Нехай Твоя ласка буде з усіма людьми.

Знову подивіться на свічки. Ісус говорив про себе: «Я — Світло для світу». Водночас і про нас, Своїх учнів, казав: «Ви — світло світу».

...Перед нами постійно ставиться питання: ти з Христом чи проти Нього? Навіть у найдрібніших речах: ти готовий брехати? Ти готовий обдурювати зі страху, ради вигоди?.. Якщо ти готовий це робити, ти не учень Христа. Ти готовий забути потребу іншої людини, тому що вона тобі не вигідна або вимагає від тебе зусиль, які ти не готовий докласти? Ти не учень Христа... Бути учнем Христа не означає весь час здійснювати якісь героїчні вчинки, це означає не соромитися свого звання християнина, бути готовим перед людьми сказати: «Так, я Христовий; якщо ви хочете мене відкинути — відкидайте, але я не відійду від Христа для того тільки, щоб залишитися з вами».

Отож, бути учнем Ісуса — означає горіти. Це важко. Не перечу — бувають різні дні й не завжди моя свічка горить чистим полум'ям, часто коптить, іноді гасне... Але я точно

знаю, що тоді, коли я йду за Ісусом, я можу бути іншою, можу бути хоча б маленькою іскоркою, що дає іншим світло й тепло.

Помолімося разом. «Дорогий Ісусе! Допоможи нам нести Твої пахощі всюди, куди йдемо. Наповни наші душі Своїм духом і Своїм життям. Увійди в нас, опануй нашим єством, щоб наше життя було лише відображенням Твого.

Світи через нас. Світи в нас. Нехай кожний, із ким ми заговоримо, відчує Твою присутність у наших душах. Нехай підніме він голову й не бачить більше нас, а бачить тільки Ісуса. Будь з нами, і ми почнемо сяяти. Твоїм світлом сяяти й бути світлом для інших. Дай нам проповідувати Тебе без слів, самим прикладом, впливом справ своїх, любов'ю до Тебе, що б'є через вінця наших сердець. Амінь».

Вихователь. Спілкування наше завершується, тому виберемо, хто сьогодні був найактивнішим на занятті, той і погасить усі свічки.

Хлопчик гасить свічки й читає вірш.

Я тихо в капличку свою зайду
І руки в молитві складу:
«Ісусе мій рідний, Тебе я люблю
І чистої віри у Тебе прошу».
І ось на вівтар поклали причастя,
Я хочу Ісуса чимшвидше прийняти.
І радості, щастю не має вже меж:
Ісус прийшов до дітей із небес.
І сонечко сяє — скрізь віра палає.
Ангели грають на арфі своїй,
І діти виходять щасливі і раді,
Що Бога мають у серці своїм.

Вихователь. Ми загасили свічки, але пам'ятаймо про світло й тепло присутності Бога між нами. І несімо це світло у своїх серцях.

Дякую всім за спілкування.

МОЛОДА ЛЮДИНА І НАВКОЛИШНІЙ СВІТ

Урок для 9 класу

*Автор Ірина Семків, учитель етики, християнської етики
Тужилівського НВК Калуського р-ну Івано-Франківської обл.*

Мета: допомогти учням зрозуміти, якою має бути молода людина, які спокуси сучасного світу її оточують; розвивати бажання робити правильний вибір на славу Божу; виховувати патріотичні почуття, зокрема, любові до рідної землі, прагнення бути її добрим сином чи донькою.

Обладнання: Святе Письмо, ікона Ісуса Христа, дві свічки, плакати, магнітофонний запис легкої музики.

Література

1. Біблія.
2. Господи, навчи нас молитися! / Ю. Катрій. – Торонто: Видавництво ОО. Василян, 1981. – 167 с.
3. Вортон Поль Дж. Історії та притчі. Для катехитів та вчителів. // Пер. з польськ. М. Кивелюк. — Львів: Свічадо, 1998. — 72 с.
4. Інтернет-ресурси.

Випереджувальні завдання: виступи (повідомлення) учнів.

ХІД УРОКУ

I. Організація класу до уроку *Християнське привітання*

II. Актуалізація опорних знань *Читання і обговорення вірша*

Хто ти без Бога?
Без Бога ти ніхто, ніщо,

Без Його волі тебе б
Й на світі не було.
Живи ж лиш волею Його.
Ти лиш один такий
І ти — людина,
Тебе створив Господь,
І ти — Його дитина.
Віддав Він в жертву Свого Сина,
Щоб на путь Істини
Стала кожна людина.
То ж ти роби усе,
Щоб жертва ця не була марна,
А душа твоя щоб зросла
Чесна, а не лихварна.
Вдячним будь і прощай усе зле,
Як Христос.
І проживеш ти життя,
А не років непевності стос.
За життя ти своє, як за дар,
Принось все подяку Богу.
А тепер... Що ж, сміливо рушай
У життєву дорогу.

- До чого закликають нас ці слова?
- Чому без Бога ми ніщо?
- Як ви розумієте останні слова «А тепер... Що ж, сміливо рушай у життєву дорогу»?

III. Оголошення теми уроку *Запис теми в робочі зошити*

IV. Виклад нового матеріалу

Розповідь учителя

Про соціальну верству «молода людина» як окрему вікову категорію почали говорити недавно. Однією з особливостей молодого віку є прагнення бути всебічно розвинутою, більше пізнати світ, реалізувати себе. Часто відсутність досвіду, прикладу спричиняє багато помилок. Багато з них є непоправними. Важливо, щоб у життєвому виборі молода людина керувалася християнськими цінностями й у цьому їй повинно допомагати оточення.

Молода людина повинна насамперед зважати на оточення, у якому вона перебуває тривалий час. Тому важливо, щоб ті, хто є поруч із нею не шкодили. «Не дайте себе звести, товариство лихе псує добрі звичаї» (1 Кор. 15:33).

Зараз у вас є багато захоплень, ви хочете бути на когось схожими, тобто шукаєте той ідеал, який би допоміг вам добре жити. Біблія пропонує нам ідеал — Ісуса Христа, який допоможе нам правильно жити й досягнути вічне життя. У житті ви зустрінетесь зовсім з іншими ідеалами, які буде пропонувати вам світ.

Розгляд та аналіз плакату

Учитель звертає увагу учнів на плакат. На цьому плакаті малюнками зображено різні спокуси від світу: мода, телебачення, розваги, пустомовства, гроші. Учні аналізують побачене на плакаті.

Підсумок учителя

Із почутих відповідей учнів і побаченого на плакаті можна зробити висновок, що хто хоче йти за Ісусом, мусить відмовитись від спокус, що заповнили світ, і дарувати себе іншим людям.

Щоб учні задумались, робимо коротку паузу, вмикаємо повільну музику. Тим часом учитель ставить на стіл дві свічки — одну звичайно, а другу під накриттям паперу, до якого наклеєні зображення (уже в меншому форматі) спокус. Учитель запалює свічки.

Практична справа зі свічками

- Діти, задумайтесь, що означають ці дві свічки? (Роздуми учнів.)

Перша свічка горить, вільно віддаючи своє світло й тепло. Її видно здалеку. Людина, яка живе для Бога, для інших, віддає своє тепло, світло, тобто, любов, ласку, доброту іншим.

Свічка, яка горить під накриттям, не може давати стільки ж тепла та світла, бо їй заважає папір. Так само людина, яка переповнена ось чимими спокусами (показати на плакат), не може жити для Бога й для ближніх.

- Я бачу в очах деяких учнів здивування. Можливо, хтось із вас не погоджується зі мною, тож давайте подискутуємо.

V. Дискусія

- Чи може людина, яка надміру захоплена одягом, прикрасами, красою свого тіла, присвячувати час на молитву, на допомогу ближнім? Чи зможе вона почути й побачити біль та потреби інших? (Відповіді учнів)

Підтвердження: Лк. 16,19-31; Рим.13,14 (учні шукають у Біблії й зачитують).

- Чи зможе людина, для якої головною метою є тренувати своє тіло, щоб усе в житті здобути фізичною силою, погодитися з думкою, що існує ще Божою силою, Божою волею, Божий план?

Підтвердження (виступи учнів за бажанням).

- Чи можна увесь свій вільний час витратити на перегляд телепередач? Що негативного є в телебаченні? Яку передачу найбільше любите дивитися? Які плюси та мінуси Інтернету? Чому? (Відповіді учнів.)

Підтвердження (виступ підготовленого учня).

Не все те, що ми бачимо, приносить користь для нашої душі, а інколи, навпаки, може вплинути на нас негативно. Психологи довели, що людина звикає до нових і сильних збудників (цікаво, весело, сумно). Без нових вражень вона відчуває нудьгу, не вміє з цим боротися. Пасивне споглядання не вимагає мислення, притуплюється уява, розуміння й аналіз побаченого. Їй важче братися за заняття, які вимагають зусиль, хоч вони можуть бути цікавіші. Але проблема — у небажанні й нехоті.

Дитина в шкільному віці 30 годин на тиждень дивиться телебачення. Ці 30 годин вона нічого корисного не робить, не приділяє більше уваги книжці, розмові з батьками, прогулянці, заняттям спортом.

- Як ви любите проводити свій вільний час?

Коли ми роздумували, то звучала музика. Чи слухаєте таку музику вдома? Що ви найбільше любите слухати? Хто вам подобається із «зірок» естради? Що вам найбільше подобається на дискотеці? (Відповіді учнів.)

Розповідь учителя. Американські лікарі, які вивчали вплив музики на людину, дійшли висновків: у людей, які дуже багато часу приділяють музиці, слабшає слух, спостерігаються зміни пульсу, дихання; у результаті дії світлових ефектів на дискотеках збільшується захворювання очей. Ритмічні зміни світла спричиняють запаморочення голови, нудоту, появу галюцинацій. В осіб, які захоплюються рок-музикою, спостерігається втома, підвищення артеріального тиску, збільшується тривожність, появляється знервованість.

Психологічні наслідки:

- втрачається контроль свідомості, розважливність, здатність концентрувати увагу;
- послаблюється воля, появляються проблеми з пам'яттю, здатність до істерії;
- людина впадає в стан депресії, в її серці народжується злість, заздрість.

- Чи залишають люди, які постійно розважаються на дискотеках і слухають популярну музику, місце для Христа?

Підтвердження (виступ підготовленого учня).

1928 р. в опінії святості померла Єва Лявалієр, світової слави французька оперна співачка. Замолоду, у час найбільших успіхів і слави, вона була далеко від Бога, бо жила зі своїм «богом». Одного разу вона мала відпливти з пристані Шербург кораблем до Америки в своє оперне турне. Була неділя, а корабель мав вирушити наступного дня. Щоб згаяти час, вона пішла до недалекого села. Там із цікавості зайшла до церкви, де саме правили Святу Літургію. Священик говорив проповідь про любов до Ісуса Христа. Під час проповіді до її серця глибоко запали такі слова: «Скільки місця в твоєму серці має Ісус Христос?» У її серці зовсім не було місця для Ісуса. Ті слова відкрили їй очі та змінили її життя.

Робота з Біблією: порівняти танець Давида (2 Сам. 6:1-19) і танець дочки Іродіади (Мт. 14:3-12).

- Пригадайте, які ви знаєте прислів'я про пустомовство й обґрунтуйте їх. До чого можуть привести наші пусті, необдумані розмови, осуд (обмовляння) інших?

Підтвердження: Лк. 3:5-8; Мт. 7:1-5 (учні шукають у Біблії й зачитують).

Виступ підготовленого учня.

Якось на сповіді у святого Філіпо Нері одна пані зізналася, що пліткувала про інших. За покуту святий Філіпо сказав їй піти на базар і купити необскубану курку, а дорогою додому обскубувати її, розкидаючи пір'я вулицею. Це виглядало на доволі дивну покуту, але пані пішла на базар і зробила так, як їй було сказано. Коли вона повернулася до святого Філіпо, той похвалив її за послух і сказав:

— А тепер, щоб завершити покуту, маєш повернутися і зібрати всі вискубані тобою пір'їнки.

— Отче, — перелякалася жінка — але ж це неможливо. Вітер розвіяв пір'їни, і я не зможу їх зібрати.

— Це правда, — відповів святий. — Так само ти не можеш відкликати злосливих слів про своїх сусідів. Твої

слова, переходячи з уст в уста, дійшли врешті туди, куди не можеш добратися. На майбутнє будь обережнішою до кожного свого слова.

Підсумок учителя. Так само й ми повинні обдумувати кожне своє слово. Слово — не горобець, вилетить — не спіймаєш.

- Що можна придбати за гроші? А що не можна? До чого призводить грошлюбство?

Підтвердження: (1 Тим. 6:7-12; Єз. 7:19-20; Мт. 28:12-15, 26:14-16).

Учні працюють у групах: знаходять біблійні вірші, зачитують і пояснюють, як вони їх розуміють.

VI. Підсумок

Учні пригадують, які біблійні вірші звучали на уроці, і записують два (на вибір) у зошит.

Підбиваючи підсумок, учитель знімає плакат із спокусами.

Хай ці спокуси не оволодівають вами, щоб ви завжди горіли, як ця свічка (учитель показує на свічку, яка вільно горить), і щоб були світлом для світу: віддавали себе на користь своєму ближньому, церкві, державі. Цього й учить нас Ісус Христос Своїм прикладом. «Отак ваше світло нехай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла та прославляли Отця вашого, що на небі» (Мт. 5:16).

Щиро бажаю вам відкрити своє серце для небесного світла, вийти на вузьку, але таку благословенну Божу дорогу, що веде до життя.

VII. Оцінювання учнів

Домашнє завдання

Навести приклади із сучасного життя, які сприяють позитивному розвитку молоді.

Скласти розповідь про те, якою б ти хотів(-ла) бачити молодь України.

Життя

Секунда до секунди,
Хвилина до хвилини.
І поспішають люди
У вир життя невпинний.

Народження, зростання,
Стрімкі дитинства роки,
Юнацькі поривання,
Утрат гіркі уроки...

Гонитва у бажаннях
Здобути насолоду
І марні сподівання
Знайти п'янку свободу...

Ілюзії та мрії,
Як кораблі розбиті.
В життя нема надії,
Бо всі шляхи розмиті.

Секунда до секунди,
Хвилина до хвилини.
А люди, як верблуди,
Під ношами своїми...

Час птахом відлітає
У далеч невідому.
Хтось може запитав:
Який же сенс у цьому?!

Над прірвою дорога...
Уже і мить остання...
Є відповіді в кого
На всі оці питання?!

Є відповіді в Бога
На всі твої питання!!!

Галина Левицька

БОЖЕСТВЕННОСТІ І ЛЮДСЬКА СУТНІСТЬ ІСУСА ХРИСТА¹

Урок для старшокласників

Мета: допомогти учням повірити, що Ісус Христос — це Бог, і навчити шанувати Його; переконати, що Ісусу Христу не байдужі наші людські проблеми, і навчити звертатися до Нього по допомогу.

Обладнання: картки зі словами для гри за кількістю учнів, описи ситуацій для пантоміми.

ХІД УРОКУ

I. Привітання. Налагодження контакту з класом

— Хто сьогодні прокинувся з хорошим настроєм?

Учитель підходить вибірково до учнів і дає різні завдання:
«Скажи щось приємне усім»; «Порадь, як бути у веселому настрої сьогодні»; «Привітайся з усіма якимось по-особливому».

Гра «Знайди своїх»

Роздати учням заздалегідь підготовлені згорнуті картки зі словами «нога», «рука», «око», «вухо», «ніс». Сказати, що написано на картці слово є якоюсь частиною тіла. Коли прозвучить слово «старт», учні повинні розгорнути свою картку й зробити щось, щоб той, у кого на картці те саме слово, зрозумів, що в них однакові слова. Забороняється вимовляти ці слова або вказувати на ці частини тіла. Коли вони знайдуть людину, у якої таке саме слово, то потрібно триматися разом, а також намагатися знайти інших людей зі схожими картками. Команді переможців, яка найшвидше знайшла «своїх», учитель дає наступне завдання, котре стосується гри-пантоміми.

Гра-пантоміма «Як поводить себе людина»

Кожна команда витягує папірець, на якому описана ситуація. Потрібно зобразити цю ситуацію пантомімою. Намагатися передати почуття людей за вказаних умов.

Ситуації

Копасеш картоплю на городі й з часом *втомлюєшся*.
Запізнюєшся на важливу зустріч і *почуваєшся стурбованим*.

Загубився в лісі і з горя *плачеш*.

Пізно вночі вчиш уроки й *засинаєш*.

Цілий день «гасаєш» по вулиці й *зголоднів*.

Біжиш 10 км на уроці фізкультури й дуже захотів *пити*.

Проводжаєш найкращого друга й *сумуєш*.

II. Біблійне дослідження. Божественність і людська сутність Ісуса Христа

Учитель. З попередніх занять ми вже знаємо, Хто такий Бог, Його якості, імена, наприклад, Святий, Вічний, Всемогутній.

Також ми добре знаємо себе, людей. Знаємо, що людина, на відміну від Бога, смертна, грішна, їй притаманно втомлюватися, плакати, мати почуття голоду й проявляти багато різних емоцій і почуттів.

А Хто такий Ісус Христос?

Він — Бог, адже Його називають Сином Божим? Чи Він звичайна людина, бо ж Сам називав Себе Сином Людським (Лк. 19:10)?

Нам дуже важливо з'ясувати істину. Тому, як завжди, звернемося до джерела істини — Слова Божого.

Разом із дітьми потрібно дослідити біблійні тексти, що стосуються божественності та людської сутності Ісуса Христа. А результати записати в таблицю.

Божественність Ісуса Христа

№	Біблійне джерело	Коментарі
1	Божественність Ісуса Христа	
	Ів. 1:1; Євр. 1:8; Рим. 9:5; Ів. 20:28; 1 Ів. 5:20	Ісус Христос — Бог
		Ісус Христос — Син Божий
	Ів. 5:25, 10:36	Христос називає Себе Сином Божим.
	Мт. 26:61, 63	Первосвященники бачили в Ісусі Христі силу Божу, хоча звинуватили Його в богохульстві.
	Мк. 1:11	Сам Бог засвідчив, що Христос «є Син Мій улюблений».
	Мт. 8:29; Мк. 1:24	Демони визнавали, що Ісус Христос є Син Божий.
	Божественні імена Ісуса Христа	
	Мт. 22:43-45; Лк. 2:11; Дії 4:33, 9:17	Господь
	Ів. 4:42	Спаситель світу
	Ів. 1:29	Агнець Божий
	Об. 1:17 — порівняти з Іс. 41:4, 44:6, 48:12	Перший і Останній
	Мк. 1:24; Дії 3:14	Святий
	Мал. 3:1; Ів. 8:25	Інші імена як Бога
	Ів. 4:21-24, 20:28; Мт. 14:33; Лк. 24:52	Ісус Христос як Бог приймав поклоніння від людей
	Лк. 4:8; Дії 10:25-26; Об. 22:8, 9	Біблія говорить, що поклонятися потрібно тільки Богу.

¹ Ляшенко О. Зібрання у клубі Майбутнє, ч. 2. — Рівне, 2010. — С. 46-53.

		Атрибути Ісуса Христа як Бога
2	Євр. 1:10-12, 13:8	Ісус Христос незмінний
	Ів. 20:24-27; Об. 1:12-16	У природі все змінне — Творець незмінний. Незмінність Ісуса Христа означає, що характер, якості, воля Його — незмінні. Він досконалий, повнота життя та слави.
	Кол. 2:3	Усезнання Христа
	Ів. 4:29, 6:64; Лк. 5:22; Ів. 1:45-49; Мт. 24 і 25	Христос знає все, Він досконалий у знаннях. Ми маємо знання часткові. Христос знає все й про все. Його розум охоплює минуле, сьогодення та майбутнє, і ніщо не зникне з Його пам'яті.
	Мт. 28:18; Євр. 1:13	Усемогутність Христа говорить про те, що для Нього не існує неможливого. Його сила й могутність безмежні.
	Лк. 4:39-40	Він має владу над хворобами.
	Лк. 7:14, 15; 8:54, 55; Ів. 11:44	Має владу над смертю.
	Мт. 8:16; Лк. 4:35-36, 41	Має владу над демонами (злими духами).
	Еф. 1:20-22; Флп. 2:9-11	Має владу над всяким начальством, силою.
	Лк. 8:24; Мк. 4:39; Мт. 14: 25-26	Має владу над силами природи.
	Мт. 18:20, 28:20	Христос Всюдисущий
3		Божественні діла Ісуса Христа
	Ів. 1:3; Кол. 1:16; Євр. 1:10	Він — Творець усього
	Кол. 1:17; Євр. 1:3	Він тримає все. Всесвіт не забутий Богом, силою Христа тримається все у світі.
	Мк. 2:5, 7, 10	Ісус Христос має владу прощати гріхи
	Лк. 7:8	Жодна людина не має права прощати гріхи — це право Бога. Христос як істинний Бог не лише проголошував прощення гріхів, але й прощав.
	Ів. 6:39-40, 11:25; 1 Кор. 15:51-58	Останнього дня Христос воскресить усіх людей із мертвих
	Ів. 5:22; 2 Тим. 4:1; Дії 10:42	Христос судитиме всіх людей
	Ів. 10:28; 17:2	Христос дає вічне життя

Учитель. Отже, приходимо до висновку, що Ісус Христос — Бог. Він — Іегова (Суций). Господь Ісус Хрис-

тос — Усемогутній Бог, бо Він володіє всіма божественними атрибутами.

Людська сутність Ісуса Христа

№	Біблійне джерело	Коментарі
1	Ів. 1:14; Мт. 1:18, 12:47; Дії 13:23; Рим. 1:3; Гал. 4:4; 1 Тим. 3:16	Був народжений від Діви Марії. Через народження від неї Христос став Сином Людським.
2	Лк. 2:40-52	Ісус Христос ріс, як і всі люди, підкорюючись звичайним законам розвитку.
3		Ісус Христос мав зовнішність звичайної людини. Історія не зберегла Його портрета.
4	Ів. 4:19	Самарянка побачила в Ньому звичайного пересічного юдея.
5	Ів. 20:15	Побачивши воскреслого Христа, Марія подумала, що це садівник.
6	Дії 1:9-11, 7:56; 1 Тим. 2:5	В образі людини Христос вознісся на небо.
7	Пс. 44:3	Святе та чисте життя вирізняло Його серед людей.
8		Оточуючі люди називали Його людськими іменами. Сам Ісус Христос називав Себе Сином Людським понад 80 разів.
9	Лк. 19:10	Син Людський.
10	Мт. 1:21	Ісус.
11	Євр. 4:15	Ісус Христос був подібний до нас, але не мав гріха:
12	Мт. 4:2	відчував голод
13	Ів. 4:7; 19:28	відчував спрагу
14	Ів. 4:6; Мт. 8:24	втомлювався
15	Мт. 23:37; Ів. 11:37	плакав
16	Мк. 4:36-38	засинав
17	Мт. 26:36, 40	просив підтримки учнів в молитві
18	Лк. 4:1-13; Євр. 4:15	був спокушуваний від диявола

Учитель. То Він — Бог чи людина? (Відповіді дітей.) Отже, Ісус Христос на 100 % є Богом і на 100 % є Людиною. Але навіщо ж було Богові залишати Царство Небесне й приходити на землю, так принизивши Себе? Можливо, наступна історія допоможе нам краще це зрозуміти.

III. Історія «Про мишу»

Чи намагалися ви будь-коли переконати мишу, щоб вона не хвилювалась? Вам коли-небудь вдавалось заспокоїти наляканого гризуна?

Герой нашої історії намагався це зробити ... Відомий американський письменник Макс Лукадо одного разу

спіймав у своєму гаражі звичайну мишку. Вона потрапила в порожнє відро для сміття. І лише вона знала, яким чином там опинилась, та нікому розповідати про це не збиралась. Він це знає, бо він у неї запитував. Але у відповідь та миша почала лише швидше бігати по дну відра. Ця бідолаха була налякана до кінчиків вус.

Автор, з яким трапилась ця історія, узяв відро з мишкою й вийшов із гаража.

«Потерпи ще трішечки, маленька. Скоро ти будеш у себе вдома», — казав він, але миша чомусь не слухала. Автор продовжував далі: «Я не зроблю тобі нічого поганого, я збираюсь тебе випустити на волю, ти потрапила в біду, а я тобі допоможу».

Але маленька миша ні на хвилину не заспокоювалась. Вона так і не довірилась нашому герою. Навіть в останній момент, коли він випустив її з відра на землю, хіба вона обернулась, щоб подякувати йому? Запросила його на обід? Ні. Вона просто чимдуж побігла.

Що ж треба було зробити письменнику, щоб завоювати довіру цієї малої сірої мишки? Навчитись говорити на мові мишей? Вставити замість очей намистинки? Відросити довгий хвіст? Залізити до неї у відро?

Ця мишка була гарненькою, але ж не настільки, щоб чоловік пішов на такі жертви. Та, мабуть, кожен із нас учинив би так само.

- Але Син Божий прийшов на землю, ставши людиною, щоб допомогти нам, щоб ми Його зрозуміли та прийняли Його допомогу.
- Щоб стати Спасителем, Ісус мав бути не лише божественним і народженим від Діви, але також бути істинною людиною. Він був подібним до нас у всьому, крім гріха. «Один-бо є Бог, і один Посередник між Богом та людьми, людина Христос Ісус» (1 Тим. 2:5).
- Ісус повинен був стати подібним до нас, «щоб стати милостивим та вірним Первосвящеником у Божих справах, для вблагання за гріхи людей» (Євр. 2:17).
- Перший Адам (людина) приніс смерть. Христос, другий Адам, приніс воскресіння та життя. «Смерть-бо через людину, і через Людину воскресення мертвих» (1 Кор. 15:21).

IV. Інценізація «Лікар»

Учитель. Ісус Христос — Лікар, який може зцілити будь-яку хворобу. Він розуміє наші проблеми — як духовні, так і фізичні. Він має силу та владу допомогти, і навіть з неможливого зробити можливе. Не вірите? Можете переконатись!

Кількість «хворих» і «хвороб» можна скорочувати в залежності від кількості учнів і актуальності тієї чи іншої проблеми.

ЛІКАР

Лікар. Недугою нікого не здивуєш,
Бо доки в тілі — часто болі чуєш,
Та часом є хвороби не тілесні,
Що можуть шкоду і душі нанести,
Симптоми їх не викликають болю,
Та попри те ми чуємося кволі,
Немає миру, спокою в душі, —
Лише Христос лікує рани ці.
Ми маєм Слово Боже і з нього
Візьмемо ліки для життя свого,
Й коли довіримося цілком ми Божій волі —
Тоді Христос утишить наші болі.
А зараз уважно послушайте нас,
Поміркуйте: можливо це про вас?

НЕПРАВДА

Хворий. Добрий день, лікарю.

Лікар. Добрий день, сідайте, на що скаржитесь?

Хворий. Я не знаю, що зі мною. Почав говорити неправду. Ось наприклад, піду до друзів, прогуляю з ними весь вечір, а вдома скажу, що ми уроки вчили. І так завжди, і всі мені вірять. Я вже й сам не можу розрізнити, де правда, а де неправда.

Лікар. Скажіть, а Ви хочете мати щось спільне з дияволом?

Хворий. Ну що Ви, звичайно, ні.

Лікар. У Біблії написано, що сатана є батьком усякої неправди. Тому кожен, хто говорить неправду, допомагає дияволу в розповсюдженні неправди. Сьогодні ця хвороба поширена серед молоді й серед дорослих. Будьте обережні, бо ж участь усіх неправдомовців у озері вогняному. Для лікування Вам необхідні такі таблетки: «Нехай від неправди відступиться всякий, хто Господнє Ім'я називає» (2 Тим. 2:19).

Хворий. Дякую лікарю, я прийму Вашу пораду.

САМОВПЕВНЕНІСТЬ

Хворий. Добрий день, лікарю.

Лікар. Добрий день, на що скаржитесь?

Хворий. Та я, власне, здоровий, але друзі радять перевірити здоров'я. Ось я й вирішив прийти до Вас.

Лікар. Це добре, а яка у Вас духовна температура?

Хворий. Та слава Богу! Усе роблю правильно, доколяю інших, коли вони чинять не так, як потрібно, закликаю друзів не йти на компроміс із сумлінням, а сам стою твердо й упевнено на правильній дорозі.

Лікар. Дорогий мій, у вас безпечне захворювання — самовпевненість, Вам слід терміново розпочати лікування. Вам необхідний суворий режим — кожен день проводити в смиренні та покорі, уживаючи тричі на день таблетки: «Тому-то, хто думає, ніби стоїть він, нехай стережеться, щоб не впасти!» (1 Кор. 10:12).

Хворий. Прощавайте!

Лікар. Не бажаєте прийняти поради?

Хворий. Лікарі теж помиляються! Можливо, колись я подумаю над Вашими порадами.

ЗАСУДЖЕННЯ

Хворий. Добрий день, лікарю.

Лікар. Добрий день, заходьте, як Ви себе почуваете?

Хворий. Я? Непогано. А чи знаєте, лікарю, що цей пацієнт, який щойно від Вас вийшов, уже дуже давно лікується, і ніякого результату! А ця, що після мене до вас прийде, взагалі має невиліковну хворобу! А знаєте, що робиться у Вашій лікарні останнім часом? Та й загалом, я Вам скажу — немає зараз справжніх лікарів — перевелися!

Лікар. Почекайте, почекайте! Я бачу Ви серйозно хворі.

Хворий. Я?! Але ж я відчуваю добре.

Лікар. У вас інфекційне захворювання — засудження. Вам терміново потрібна медична допомога. Я зроблю укол: «І чого в оці брата свого ти заскалку бачиш, колоди ж у власному оці не чуєш?» і ще «Як ти скажеш до брата свого: «Давай вийму я скалку з ока твого», коли он колода у власному оці?» Як Ви зараз себе почуваете?

Хворий. Слабенько, лікарю, слабенько.

Лікар. Потерпіть, ще один укол: «Лицеміре, вийми перше колоду із власного ока, а потім побачиш, як вийняти заскалку з ока брата твого» (Мт. 7:3-5).

Хворий. Ой, гаряче мені, навіть дуже гаряче, аж погано робиться!

Лікар. Ну нічого, я дам Вам освіжаючих крапель професора Соломона: «Слухай ради й картання приймай, щоб мудрим ти став при своєму кінці» (Пр. 19:20). Ну, як себе почуваете?

Хворий. Краще, краще.

Лікар. А тепер рецепт для щоденного вживання: «Не судить, щоб не суджено й вас» (Лк. 6:37) і «Тому без виправдання ти, кожний чоловіче, що судиш, бо в чому осуджуєш іншого, сам себе осуджуєш, бо чиниш те саме й ти, що судиш» (Рим. 2:1).

Хворий. Дякую, лікарю, до побачення.

КРИК

Хворий (*голосно кричить*). Лікарю, у мене в горлі не все гаразд, я завжди розмовляю на високій ноті! Удома, на роботі й навіть серед друзів, якщо хочу щось сказати, то починаю так кричати, що навіть сусіди в стіну грюкають. Я не можу заспокоїтись, кричу, дратуюся, наполягаю на своєму! Допоможіть, лікарю! Порадьте, що мені робити!

Лікар. Прошу Вас, сядьте та заспокойтесь. Знаєте, є хвороби приховані, а є явні. У Вас відкрита форма, оскільки всі її можуть бачити, тобто чути. Ця хвороба вилікується добрим ставленням до ближніх. Пам'ятайте, що «слова мудрих, почуті в спокої, кращі від крику володаря...» (Екл. 9:17). А ще раджу вам прийняти таблетку: «Усяке подратування, і гнів, і лютість, і крик, і лайка нехай буде взято від вас...» (Еф. 4:31).

Хворий (*тихо*). Дякую.

Лікар. Будь ласка.

Хворий (*ще тихіше*). До побачення.

ПЛІТКАР

Хворий. Знаєте, лікарю, я ось стояв у черзі й чув, як один хворий казав, що Ви суворий лікар, а ще, що Ви правильно встановлюєте діагноз.

Лікар. І Ви прийшли, щоб розповісти мені про це?

Хворий. Та ні, це я між іншим сказав, у мене це хвороба — я коли чую якусь плітку чи секрет, дуже хочу комусь розповісти, та ще й прикрасити.

Лікар. Це — пліткарство, хвороба інфекційна, але виліковна. Маю для Вас сильний профілактичний засіб: «Не будеш ходити пліткарем серед народу свого» (Лев. 19:16). Ще ось така порада — перед кожною розмовою покладіть під язик таблетку стриманості, бо інакше Ви втратите довіру ваших близьких.

Хворий. Дякую, лікарю, це дуже важко, але я докладалиму зусиль. До побачення.

НЕДОЧУВАЙЛО

Лікар. Добрий день, сідайте.

Хворий. Га? Що Ви сказали? Повторіть!

Лікар (*голосно*). Добрий день, сідайте, як Ваше прізвище?

Хворий. Що-що?

Лікар (*ще голосніше*). Я питаю, як Ваше прізвище?

Хворий. А, Недочувайло.

Лікар. На що скаржитесь?

Хворий. Та ось, розумієте, я став погано чути. І зовсім не чую, про що говорять у церкві, або коли хтось просить про допомогу.

Лікар. А Ви знаєте, що ваш недуг пов'язаний із серцем?

Хворий. Невже?

Лікар. Так, пророк Ісая каже: «Учини затужавілим серце народу цього, і тяжкими зроби його уши...» (Іс. 6:10). Вам треба бути уважним, щоб розпізнавати голос Божий у шумі життя, як ми пізнаємо голос близької людини по телефону, попри те, що в трубку вривається шум міста. Вам зрозуміло? А щоб розрізняти голоси, призначаю вам щоденне читання Біблії. Інакше доведеться оперувати.

Хворий. Дякую, лікарю.

ЗАЗДРІСТЬ

Хвора. Лікарю, я почуваю себе дуже погано, допоможіть мені.

Лікар. Розкажіть, що Вас турбує?

Хвора. Віднедавна я почала відчувати гострий біль у серці.

Лікар. Постійно відчуваєте біль?

Хвора. Ні, не постійно, а тільки тоді, коли бачу щасливих людей, або багатих, або талановитих — усе в них є: і квартира, і робота хороша, і люди до них добре ставляться. А в мене чомусь не так. Чому я не така, як інші? І від цього в мене серце болить.

Лікар. Так, Ви серйозно захворіли на заздрість. Ви уявляєте, наскільки важка ця хвороба? Професор Соломон говорить: «...заздрість — гнилизна костей» (Пр. 14:30). Добре, що Ви звернулись до мене. Ось Вам таблетки, які слід вживати тричі на день і тоді, коли починає боліти серце: «Великий же зиск — то благочестя із задоволенням. Бо ми не принесли в світ нічого, то нічого не можемо й винести. А як маєм поживу та одяг, то ми задоволені будьмо з того» (1 Тим. 6:6-8).

Хвора. Дуже дякую, що вислухали мене й призначили лікування, я регулярно прийматиму ці ліки.

Лікар. Чудово, Ви обов'язково видужаєте.

СКУПІСТЬ

Лікар. Ой, дівчино, що з Вами?

Хвора (*заходить із зігнутими руками*). Не знаю.

Лікар. Спостерігаю симптоми хронічної скупості, але, на щастя, ця хвороба повністю виліковна, якщо будете приймати призначені мною ліки.

Хвора. Я не переносжу жодних ліків, страшенно боюся уколів, і тільки-но Ви заговорили про лікування, мене обійняв страх, аж серце стиснуло. Я краще піду (*встає*).

Лікар. Постривайте. Я випишу Вам рецепт чудодійного натирання. Якщо Ви маститимете ним руки тричі на день і до того ж — на колінах, якщо Ваші руки почнуть давати милостиню, допомагати бідним у нужді, тоді Ви вилікуєтесь від скупості. Ну то як, згодні?

Хвора. Ні, я не згідна. Хіба це так необхідно, мої руки мають це робити?

Лікар. Але дозвольте запитати, чому Ви звернулись до мене?

Хвора. У мене немає ніякої радості в житті — усе мені мало й мало, так мене все обтяжує, що хотіла порадитись, що мені робити, але, очевидно, Ви мені не допоможете.

Лікар. Зачекайте, не будьте такою легковажною. Бачите, Ваші руки не здатні до добро діла, і якщо Ви не пройдете курс лікування, то ось, що на Вас чекає: «Тоді скаже й тим, хто ліворуч: «Ідіть ви від Мене, прокляті, у вічний огонь, що дияволові та його посланцям приготований. Бо Я голодував був — і не нагодували Мене, прагнучи — і ви не напоїли Мене, мандрівником Я був — і не прийняли ви Мене, був нагий — і не зодягли ви Мене, слабкий і в в'язниці — і Мене не відвідали ви». Тоді відповідать і вони, промовляючи: «Господи, коли то Тебе ми голодного бачили, або спрагненого, або мандрівником, чи нагого, чи недужого, чи в в'язниці — і не послужили Тобі?» Тоді Він відповість їм і скаже: «По правді кажу вам: чого тільки одному з найменших цих ви не вчинили, — Мені не вчинили!» І ці підуть на вічну муку, а праведники — на вічне життя» (Мт. 25:41-46).

Хвора. Ой, лікарю, будьте ласкаві, призначте мені лікування, я хочу лікуватись, щоб зі мною не трапилось цього!

Лікар. Гаразд. Я випишу Вам рецепт, приймайте ці ліки щодня. «Давайте — і дадуть вам; мірою доброю, на-

топтаною, струснутою й переповненою вам у подолок дадуть. Бо якою ви мірою міряєте, такою відміряють вам» (Лк. 6:38); «Хто скупю сіє, — той скупю й жатиме, а хто сіє щедро, — той щедро й жатиме! Нехай кожен дає, як серце йому дозволяє, — не в смутку й не з примусу, бо Бог любить того, хто з радістю дає!» (2 Кор. 9:6-7). Приймаючи ці ліки, Ви вилікуєтесь від скупості й отримаєте в житті багато радості.

Хвора. Дякую, лікарю.

ГОРДІСТЬ

Хвора (задержавши голову). Добрий день, лікарю.

Лікар. Ой, як шия розпухла, нахилить голову.

Хвора. Ні, ні, лікарю, я зовсім не можу цього зробити, а коли доводиться нахилитись, відчуваю нестерпний біль у серці.

Лікар. Ви застудилися, і все свідчить про те, що у Вас починається серйозна хвороба — гордість.

Хвора. А скажіть, лікарю, ця хвороба дуже небезпечна?

Лікар. Людина, яка хворіє на гордість, вважає себе кращою від інших. Ви помічаєте за собою таке?

Хвора. Так, безперечно, я краща за інших. Як можна так не думати, хіба ж це хвороба?

Лікар. Так, це хвороба й дуже небезпечна. Професор Соломон говорить: «Перед загибеллю гордість буває». Ця хвороба паралізує всі внутрішні органи людини, і скоро настає смерть. Вам допоможуть ліки: «Ліпше бути покірливим із лагідними, ніж здобич ділити з бундючними» (Пр. 16:19).

Хвора. Що? Бути покірною, лагідною? До такого припущення я не звикла. Я люблю повагу та славу.

Лікар. Але Ви повинні зрозуміти, що ця хвороба дуже небезпечна, вона позбавляє всілякої честі. Я змушений виписати Вам дуже сильні ліки: «Перед загибеллю серце людини високо несеться, перед славою ж — скромність» (Пр. 18:12); «Гординя людини її понижає, а чести набуває покірливий духом» (Пр. 29:23).

Хвора. Тоді я згідна лікуватися.

Лікар. Приймайте призначені ліки щодня й не забувайте, що «Бог противиться гордим, а смиренним дає благодать» (Як. 4:6).

Хвора. Дякую, до побачення.

Лікар. Будьте здорові.

ЛІНЬ

Хвора. Добрий день, лікарю.

Лікар. Добрий день, заходьте, сідайте. На що скажитесь?

Хвора. Не знаю, що мені робити, — раніше я була така енергійна, працююча, охайна, а тепер помічаю, що все роблю без натхнення. Слово Боже читати лінуюся, до церкви ходити не здужаю, до доброго діла немає прагнення. Крім цього, мене часто долає сон. Що ж мені робити?

Лікар. Так, бачу, що Ваш недуг перейшов у хронічне захворювання, і якщо Ви не лікуватиметесь, то він залишиться назавжди. Ви захворіли на лень, і Вам потрібно встановити суворий режим: зранку, коли треба вставати, випийте таблетку: «Іди до мурашки, лінуху, поглянь на дороги її — й помудрій: нема в неї володаря, ані урядника, ані правителя; вона заготовлює літом свій хліб, збирає в жнива свою їжу. Аж доки, лінуху, ти будеш вилежуватись, коли ти зо сну свого встанеш? Ще трохи поспати, подрімати ще трохи, руки зложити, щоб полежати, — і прийде, немов волоцюга, твоя незаможність, і злидні твої, як озброєний муж!» (Пр. 6:10-11). Потім випийте склянку чистого словесного молока, що є Слово Боже, як і радить нам Давид: «Мої очі сторожі нічні випереджують, щоб

про слово Твоє розмовляти» (Пс. 118:148). Удень, коли потрібно працювати, вживайте таблетки: «Рабе лукавий і лінивий! Ти знав, що я жну, де не сіяв, і збираю, де не розсіпав? Тож тобі було треба віддати гроші мої грошомінам, і, вернувшись, я взяв би з прибутком своє» (Мт. 25:26-27). У дні, коли є богослужіння, приймайте таблетки: «Не кидаймо збору свого, як то звичай у деяких, але заохочуймося, і тим більше, скільки більше ви бачите, що зближається день той» (Євр. 10:25). Крім того, кожний день пийте краплі: «Тож пильнуйте, — не знаєте-бо, коли прийде пан дому: увечері, чи опівночі, чи як півні співатимуть, чи ранком. Щоб вас не застав, що спите, коли вернеться він несподівано» (Мк. 13:35, 36). Усі ліки запивайте молитвою.

Хвора. Щиро дякую, до побачення.

ЗАПІЗНЕННЯ

Хвора. Лікарю, лікарю, почекайте! Невже я знову запізнилася?

Лікар. Так, ви запізнилися, прийом закінчений.

Хвора. почекайте, лікарю, річ у тім, що моя хвороба — завжди запізнюватись.

Лікар. Заспокойтесь, сідайте й розповідайте.

Хвора. Розумієте, лікарю, я завжди запізнююсь на півгодини, а то й більше. Головне, що я починаю збиратися заздалегідь, але все одно запізнююся, навіть тоді, коли годинник переводять на годину пізніше. Допоможіть, лікарю, я хочу запізнюватись хоч би як всі — на 5 хвилин. Але прошу Вас, поспішіть, будь ласка, а то я знов запізнюся, мене запросили в гості на ... годину.

Лікар. Тоді швидко прийміть таблетки: «Отож, уважайте, щоб поводитися обережно, не як немудрі, але як мудрі, використовуючи час, — дні-бо лукаві!» (Еф. 5:15-16) та: «Отже, біймося, коли зостається обітниця входу до Його відпочинку, щоб не виявилось, що хтось із вас опізнився» (Євр. 4:1).

Хвора. Ну от, я знову запізнилася, до побачення, лікарю.

Лікар. Хвороб в житті буває немало, про це ми й в Біблії читали, та їх усі здолати можна, найкращі ліки — віра Божа.

V. Підсумок

Отже, Всемогутній Бог, Котрий достойний поклоніння від нас, став Людиною. Чому? Це було потрібно для того, щоб звершити спасіння для всіх людей і бути вірним та милостивим Первосвященником у Божих справах. Коли ми зробимо гріх чи захворіємо, будемо проходити випробування чи зустрінемося із болем, потрібно знати, до Кого звертатись по допомогу. Ісус Христос — це Той, Хто нас любить, для Кого ми особливо дорогоцінні, ми можемо сміливо приходити до Нього, знаючи, що Він допоможе.

Повернімося до історії про мишу. Ми вважаємо це абсурдом, щоб людині стати мишею, аби заручитися довірою до себе. Але для Бога не було абсурдом стати людиною. Чому? Тому що Він хоче, щоб ми Йому довіряли. А для того, щоб отримати спасіння й допомогу, ми маємо визнати Його своїм Господом.

«Бо коли ти устами своїми визнаватимеш Ісуса за Господа, і будеш вірувати в своїм серці, що Бог воскресив Його з мертвих, то спасешся» (Рим. 10:9).

VI. Молитва

Прославмо Ісуса Христа, бо Він — Бог, який прийшов на землю в людському тілі, щоб подарувати нам спасіння. Ми можемо розповісти Ісусу Христу про свої особисті потреби й переживання, а Він, Усемогутній Бог, почує й дасть відповідь.

ІСУС ХРИСТОС — УЧОРА, СЬОГОДНІ, НАЗАВЖДИ

Літературно-музична композиція

Автор Оксана Косік, учитель музичного мистецтва та основ християнської етики НВК № 12 м. Рівного

Святково прибрана сцена: на фланелографі зображено воскресіння Ісуса Христа, столик із квітами та запаленою свічкою, вишиті рушники, виставка робіт з образотворчого мистецтва на релігійну тематику:

Хай буде розум для добра,
І доброта від Бога,
І день для віри і тепла,
І ще не пройдена дорога.
С. Павелко

Показ відеоролика «Лист Небесного Отця»

Ведучий 1. Шановні вчителі, батьки, учні та гості! Сьогодні, коли багато людських сердець скам'яніли від бездушності, злоби, жорстокості й ненависті, коли душі забули, що таке духовність, доброта та ласка, ми за покликанням сердець зібрались у цій залі, щоб хоч трішечки зігріти наші душі, поселити в серцях упевненість у завтрашньому дні, оживити нашу віру в Господа Ісуса Христа.

Ведучий 2. «Без Бога ані до порога» говорить народна приказка. Ісус навчав, що кожна людина повинна дбати не лише про поживу для тіла, але й для душі. Такою поживою для душі є відвідування храму, читання духовної літератури, піст, молитва, милостиня.

Почуй, милий Боже, моління моє.
Помилуй, Спаситель, творіння Своє.
Я грішний, я немічний тілом, душею,
Та Ти, Милосердний, помилуй мене.

Гріхи мої тяжкі і дуже великі.
Прости мені, Боже, помилуй мене.
Тебе призиваю, молюся Тобі,
Подай мені, Отче, утіху в журбі.

Я падаю завжди, а встати не можу,
Надіюсь, Всещедрий, на поміч Твою,
Я плачу, я каюсь і знов прогрішаю,
Та образ Твій світлий я в серці ношу.

Твій образ — вірада, надія в біді.
Нехай же зі мною він буде завжди:
І в церкві, і вдома, в роботі, в путі.
Вдостой мене, Боже, до Тебе прийти.

Читець. Небесний Отче, мій Творче єдиний
І той, Хто світ тримає у руках,
До Тебе завжди я душею лину
В молитві, в славі, у думках, в піснях.

Учениця виконує пісню «Бог Отець».

Ведучий 1. Благословенний Отець у Своїй безмежній любові дав нам Свого Єдинородного Сина, який воплотився від Духа Святого в непорочному лоні Пречистої Діви Марії. Народившись у Віфлеємі, Він став нашим Супутником на дорозі життя й надав нового сенсу історії.

Ведучий 2. Народження Спасителя — зоряна хвилина в історії людства. Народилася не звичайна людина, а втілений Бог, який прийняв людську подобу.

Читець 1 (читає уривок із вірша Юрія Шкрумеляка «І знову ясна зірка засіяла»).

І знову ясна зірка засіяла
Над світом, повним болю, жалю, тьми.
І знов ангельські хори заспівали
Про мир грядущий і щастя між людьми.

Читець 2. І знову душу втомлену збудили
Ті рідні співи гомінких коляд
Про Рождество Небесної Дитини,
Що кривду згнобить і сокрушить ад.

Ведучий 1. Марія та Йосип поселилися в місті Назареті, у Галілеї. Ісус ріс, допомагав Своїй родині, шанував Своїх батьків. Він нічим не відрізнявся від Своїх ровесників: навчався, відвідував синагогу, вивчав Святе Письмо. Ісус зростав розумною та слухняною Дитиною.

Ведучий 2. У 30 років Ісус розпочав Свою місячну діяльність. У цей час по всій йорданській околиці ходив Іван Хреститель. Він закликав людей до покаяття. Ісус прийняв хрещення від Івана на знак того, що бере на Себе гріхи людей. При хрещенні Ісуса Христа вперше об'явилася людям Пресвята Трійця. Бог-Отець промовляв із неба, Бог-Син хрестився у річці Йордан, а Бог-Дух Святий з'явився у вигляді голуба. Пресвята Трійця — це один Бог у трьох іпостасях: Бог-Отець, Бог-Син і Бог-Дух Святий.

Ведучий 1. Ісус прийшов до всіх людей, бо Він любить і хоче вивести кожного на дорогу спасіння.

Ведучий 2. Господь був Учителем. Він навчав людей. Він творив дивовижні діла: оздоровив слугу сотника, зцілював хвору дитину, хвору жінку, повернув силу розслабленому, що хворів 38 років, відживив висохлу руку недужому, повернув до життя Лазаря.

Ведучий 1. Та жорстокі серцями фарисеї не вірили Ісусові, незважаючи на всі звершені Ним чудеса.

Ведучий 2. За шість днів перед єврейською Пасхою Ісус у неділю вранці урочисто в'їздив до Єрусалима в супроводі Своїх учнів і великого натовпу людей. Усі голосно вітали Його: «Осанна! Благословен той, хто йде в ім'я Господнє!»

Читець. Слава! Слава вовік! Осанна!
Цар гряде, жданий віддавна!
Цар життя, поборник смерті
В славі йде, щоб в ганьбі вмерти.

Ведучий 1. Ісуса вітали з радістю та захопленням, які дуже швидко минули. Через декілька днів ці ж люди, підбурені своїми провідниками, Ісуса розіп'яли.

Показ фрагменту відеофільму «Впала сльоза».

Читець. Хто зуміє розказати,
Як терпіла Свята Мати,
Непорочная єдина,
Дивлячись на свого Сина.

Учениці виконують тріо «Марія».

Ведучий 2. Христові страсті й смерть Спасителя на хресті нагадують нам, що кожна людина у своєму житті переживає тяжкі хвилини, а коли вона звертається з молитвою до Бога, тоді Він допомагає все перенести.

Читець 1. Не залишай мене, Ісусе,
Коли у серці біль щемить,
Коли сльозами враз заллюся
І радість щезне, відлетить.

Читець 2. Не залишай, як сил не маю
Молитись з вірою Тобі,
Коли надія покидає
І залишаюсь у журбі.

Читець 3. Але ще більше Тебе прошу:
Не залишай мене тоді,
Коли тяжку Ти знімеш ношу
І щастя з'явиться в житті.

Читець 4. Коли нам є важко, впадім на коліна
І руки свої простягнім до небес.
Щоб люд врятувати, Спаситель загинув,
Щоб смерть подолати — воскрес!

Читець 5. Співай, душе моя, пречисту пісню Богу.
О радуйся, о веселися вся!
Вкажи захопленим очам Твою дорогу,
Хай арфою Твоєю стану я.

Читець 6. Коли в житті стає трудніше,
В людей розради не шукай,
Тільки Господь тебе утішить,
Йому одному довіряй.

Читець 7. В неділю дзвони як задзвонять,
Ти всі турботи залиши
І на устах з молитвою святою
Ти в храм Господній поспіши.

Читець 8. Коли почуєш Слово Боже,
Забудеш біди всі свої,
Господь у всьому допоможе,
І мир настане у душі.

Ансамбль учнів виконує пісню «У Божий храм».

Ведучий 1. Життя людини на землі — це мандрівка дорогою спасіння до нашої вічної небесною Батьківщини. У цій дорозі маємо вказівки — Божі заповіді. Але під час подорожі можуть виникнути різні перешкоди. Для того

щоб упевнено дістатися кінцевої мети, треба просити, щоб Дух Святий був нашим надійним провідником, який ніколи не зведе з праведного шляху.

Звучить пісня «стежина добра».

Ведучий 2. Життя християнина — це постійна боротьба зі злом, зі своїми пристрастями, поганими схильностями. Свою любов до Господа Бога християнин повинен ставити понад справами світу, своїми вигодами, плекати обов'язок боротьби за Христа і мужньо визнавати свою віру словами, ділом, усім життям.

Читець 1. Молитва

«Господи,
коли я голодний, пошли до мене когось,
кого треба нагодувати;
коли я спраглий, пошли до мене когось,
хто потребує води;
коли мені холодно, пошли до мене когось,
хто прагне тепла;
коли я страждаю, пошли до мене когось,
хто прагне розради;
коли мій хрест стає важкий, дозволяй мені
взяти ще й хрест інших;
коли я не маю часу, пошли до мене когось,
хто потребує негайної допомоги;
коли мені бракує відваги, пошли до мене когось,
кого потрібно підбадьорити;
коли я хочу, щоб хтось мене зрозумів, дай мені когось,
хто потребує розуміння, хто потребує опіки;
коли я думаю лише про себе,
спрямуй мої думки на інших».

Читець 2. Молитва

Боже мій, я молюсь за Україну,
За розтерзану неньку свою.
Крізь заблукану, зморену днину
Я її відголоском стаю.
І одного прошу в Тебе, Боже, —
Порятуй лиш розп'яту й святу,
І вона, так обтяжена, зможе
Незалежно служити Христу.
Збережи її, Боже, від зради,
Що заносять сюди вороги.
Хай талантом її буде правда,
А добро — як питво для снаги.
І вона принесе Тобі жертву
Найщирішу на грішній землі.
Я молю: Ти не дай їй умерти
Тут на Київській кручі-скалі.
Воскреси в патріаршому чині,
Хай проснеться сплундрований край!
Боже мій! Поможі Україні
І народу її помагай.
Земле рідна, свята, працьовита,
Що прибралася в Божу красу!
Я тебе так сльозами обмиту
До Христа, до небес вознесу.
Ти безсмертна у Божих талантах,
Україно! Народ твій воскрес.
Україно! Софійська Оранто,
Ти сягаєш руками небес!

І. Швець

Звучить пісня «Молитва за Україну» з показом відеоролика про Україну.

ЩО ПОСІЄШ, ТЕ Й ПОЖНЕШ¹

Сценарій позакласного заходу

Автор Ірина Курченко

Зала прикрашена вітриною з фруктів та овочів. Стенд із виноградним гроном. Біля ведучого на підставці лежать поруч Біблія та хліб. Усі біблійні тексти висвічують через проектор на екрані.

Спів «Будь прославлений»²

Ведучий 1 (запитання до залу). Що ти створюєш?

Яке багатогранне слово «створювати»? **Спричиняти, справляти, учиняти, виробляти, виготовляти, викликати, утворювати, робити, надавати** (висвітити на екрані).

Відповіді

- Спричинити галас, переполох, метушню, фурор. (Дитинство).
- Справити враження. «У вас не буде другого шансу справити перше враження». Викликати сенсацію. (Юнацтво).
- Учинити теракт. Зробити роботу. Породити дитину. (Зрілість).
- Твір, витвір, виріб. Стосується літератури, мистецтва, музики.

За кожним витвором стоїть творець. За кожною дією — її виконавець. Споглядаючи Всесвіт, пізнаючи закони природи, дивлячись на досконалість людського організму, мимоволі пишаєшся нашим Творцем і з вдячністю, безмовно, низько схиляєш голову перед Його величчю. І в тиші лунає риторичне запитання: **«Господи, хто подібний до Тебе?» (Пс. 34:10).**

Хто подібний Тобі? Хто подібний Тобі?
 Ти Великий, мій Боже! Великий та Славний!
 Лиш до Тебе приходять з молитвою люд,
 Лиш до Тебе лунає псалом величальний!
 Хто подібний Тобі? Незгасимий вогонь!
 Тобі славу несуть в небесах херувими!
 Ти достойний хвали, нема рівні Тобі,
 Ти вогонь життєдайний! Ти Вічний! Ти Дивний!

Хто подібний Тобі? Ти зійшов із небес,
 Прийняв вигляд раба, був зневажений нами.
 То за наші гріхи Ти піднявся на хрест,
 Зніс наругу та смерть, розпнутий рабами.
 Нема рівних Тобі! Нема рівних Тобі!
 Ти — спасіння й життя, лиш в Тобі нагороди:
 Утішитель у горі, Всесильний в борні,
 Ти зриваєш з душі хмари горя й негоди!

Хай прославить людина Тебе на землі,
 Нехай хори земні та небесні зіллються.
 Буде слава лунати й не змовкне повік!
 Пісні слави й хвали лиш Тобі нехай ллються!

Г. Красенкова (переклад з російської)

Спів «Великий Бог»

Ведучий 2. Бог є Творець і Він же й Виконавець задуманого. Коли Бог творив Всесвіт, у Нього було суверенне

право на творіння, тому що Бог знав, що Він хотів створити. Був період, коли Дух Божий ширяв над безоднею, а потім настав період, коли Бог почав творити у світі матерії. Він творив Словом так, як уважав за потрібне. За Його Словом стояли безмежні можливості. А за можливостями — висока батьківська відповідальність. Були створені земля, небесні світила, водні ресурси, тваринний та рослинний світи. Після закінчення творіння, споглядаючи на світ, Бог сказав, що все «вельми добре».

«І побачив Бог усе, що Він створив, і ось вельми добре воно» (Бут. 1:31).

Відеоролик «Зернина, яка проростає»

Ведучий 1. Людський розум не може до кінця досягнути всі процеси народження та росту в природі.

Як можна збагнути, наприклад, ось таке: Бог наділив землю, її природний ґрунт здатністю плодоносити. Уперше Творець не просто Сам творить, а дає можливість землі творити самостійно.

«І сказав Бог: нехай вирощує земля зелень, траву, що сіє насіння за родом і за подобою своєю, і) дерево плідне, що приносить за родом своїм плід, у якому насіння його на землі. І стало так. І виростила земля зелень, траву, що сіє насіння за родом (і за подобою) її, і дерево (плідне), що приносить плід, у якому насіння його за родом його (на землі)» (Бут. 1:11-12).

Ведучий 2. В Україні в Херсонській області такі родючі землі, що вони потрапили до книги рекордів Гіннеса як найродючіший ґрунт на земній кулі. Бог благословив землю родючістю.

Ведучий 1. Узимку земля відпочиває під ковдрою снігу, а навесні сіяч сіє насіння і щось дивовижне відбувається з землею. Уся її енергія спрямовується на маленьку зернину.

«...І чи спить (сіяч), чи встає, вночі чи вдень, а насіння сходить і росте, але як він не знає. Сама по собі земля родить: спершу стебло, потім колос, а тоді — повно пшениці в колосі...» (Мк. 4:26-28).

Ведучий 2. Якось засперечалися орач, сіяч і пекар. Орач стверджував, що хліб творить земля. Сіяч казав, що сонце, а пекар мовив, що вогонь. «Ви забули про Бога, — сказав мудрець. — Адже хліб — це Його дарунок». А початок його появи — у цій маленькій зернині. Плодами посіяного навесні ми сьогодні можемо милуватися (указує на вітрину).

Молодші учні

Будь благословенним, наш Творець!

Хай хвала в Твої висоти лине!

Ти початок всього і кінець,

Ти життя даруєш для людини.

Незбагнений, мудрий Ти в ділах,

І не може світ Тебе вмістити.

Кожний день в безхмарних небесах

Сонцю Ти наказуєш світити.

За Твоїм велінням навесні,

Розквітають гори і долини,

І на цілий ліс в ці теплі дні

Солов'їна пісня в небо лине.

¹ Використаний матеріал із проповіді Олександра Шевченка.

² Пісні та інші музичні номери учитель добирає на свій розсуд.

Ти дощами зрошуєш поля,
 Там плодів багато виростає.
 І Тобою створена земля,
 Наче сад весняний, розквітає.
 Ліс зеленим листям шелестить,
 Колоски зерном Ти наповняєш.
 А вночі, коли природа спить,
 Небеса Ти зорями вкрашаєш.
 Скрізь Твої нам видні чудеса,
 Кожний день Ти їх являєш знову,
 Про Твій чин звіщають небеса,
 А земля живе по Твоєму слову.
 Перед славним іменем Твоїм
 Я покірно голову схиляю,
 Визнаючи Господом своїм,
 Я Тебе, мій Творче, величаю.
 Будь благословенним Ти в віках,
 Мудрі й праведні Твої закони,
 На землі і в славних небесах
 Поклоніння й слави Ти достойний!

Спів «Великі та дивні діла Твої...»

Ведучий 1. Ми говоримо про здатність землі родити, а чи несе вона відповідальність за те, що зростила?

Ось що написано у Святому Письмі: **«Бо земля, що напилася дощу, який її часто зрошує, і родить корисну зелень тим, котрі її обробляють, — одержує благословення від Бога. А та, що зростила терня і бур'ян, — не потрібна і близька до прокляття...»** (Євр. 6:7-8).

Ведучий 2. Отож, робимо висновок: «злак корисний» — благословення, «терня і бур'ян» — близька до прокляття. А що ми можемо сказати про вінець Божого творіння — людину? Яка її доля і від чого вона залежить?

«І створив Бог людину за образом Своїм, за образом Божим створив її; чоловіка і жінку створив їх. І благословив їх Бог, і сказав їм Бог: плодіться і розмножуйтесь, і наповняйте землю...» (Бут. 1:27-28).

Ведучий 1 (під музичний супровід). Він народжував вінець Свого творіння. Народжував власним життям. Своїм болем. Своїм серцем. Виліплював із глини Свій великий шедевр. Він був прекрасним. Бездоганним. Чистим, як ранкова роса Едему. Але йому чогось не вистачало. І тоді Отець дістав із грудей Своїх те, що було тільки в Нього, чого не мало жодне творіння, навіть ангели. І бережно вклав у груди земного жителя. Він дав йому волю. Отець знав її ціну. Скільки це завдасть Йому болю!.. Він бачив руку, підняту до забороненого плоду. Бачив піт на чолі людини. Бачив першу пролиту кров. І останню. Свою кров, пролиту за нього, неслухняного сина. Та все-таки Він благословив його на життя.

Господи! Невже серед величі космосу, гір та океанів, троянд та солов'їв Ти не знайшов нічого, що могло б вічно й достойно прославляти Тебе, а вибрав людину — спроможну зраджувати й забувати, не слухатися й завдавати Тобі біль?!

Отче! Але ж хвалити й славити Тебе може все, та тільки людина здатна Тебе любити!

Спів «Хто створив весь світ»

Ведучий 2. Бог дав першим людям можливість самостійно, на свій розсуд, у свій час продовжувати рід, бути родоначальниками у своєму поколінні. Але не всіх дітей, що народжує людина, Бог благословляє. У Псалмах читаємо: **«Рід праведних буде благословенний»** (Пс. 111:2), а **«нащадки нечестивців будуть знищені»** (Пс. 36:28).

Бог благословив людину довірою і дав можливість самостійно приймати рішення щодо народжуваності. Але які будуть нащадки — це залежить від самої людини.

Після гріхопадиння Адама земля вже в собі містила елементи прокляття. Коли Каїн убив Авеля, Бог сказав: **«Коли ти будеш обробляти землю, вона не стане більше давати сили для тебе»** (Бут. 4:12).

Ведучий 1. Отже, відповідальність лежить на людині. А людям властиво за свої злочини перекладати відповідальність на Бога.

Де Бог, коли стільки людей помирають з голоду?

Де Бог, коли в сім'ях народжуються каліки?

Де Бог? Чому Він не бачить страждань на Землі, коли брат убиває брата?

Навіть малі діти ставлять Йому дорослі запитання:

«Коли на Землі стріляють, Ти цього не чуєш, Господи?»

«Чому, коли тато приходить з роботи, одразу настає темрява?» (М. Димов, «Діти пишуть Богові»)

Звинуваченням немає кінця.

Ведучий 2. Бог дає душу кожній дитині, яку народжує людина. Але Він не несе відповідальності за те, що вона народила. Адам спочатку носив образ і подобу Божу, та через гріх спотворив і втратив її, та не втратив здатності народжувати й продовжувати рід.

В Авелі Адам побачив обличчя фізичної смерті, а в собі — духовної. Можливо, він гірко шкодував про зроблене й не один раз говорив своїй дружині: «Що ми накоїли?»

Духовний Божий закон сіяння – жнив незмінний та неупереджений, справедливий і без вибіркового правосуддя. **«Не обманюйтеся, — Бог осміяний бути не може. Бо що лише людина посіє, те й пожне»** (Гал. 6:8).

Як неможливо змінити траєкторію польоту стріли, яку випустили з лука, так неможливо змінити «завтра», бо воно є наслідком твого «вчора».

Історія двох поколінь

Група соціологів міста Нью-Йорка одного разу вирішила оцінити вплив батька на дітей і на наступні покоління. Для цього для дослідження та вивчення долі нащадків було взято двох чоловіків, які були сучасниками й жили у XVIII ст. Соціологи дослідили 150 років життя окремих 5-ти поколінь.

1. Загублене покоління

Макс Джукс

Характеристика: чоловік без моральних принципів, атеїст, одружився на жінці, яка зневажала Бога.

Від їхнього шлюбу в 5-ти поколіннях народилося 1 260 нащадків.

Святе Письмо попереджає:

«...праведного і нечестивого буде судити Бог» (Екл. 3:17)

«Далекий Господь від нечестивих...» (Пр. 15:29)

«...нечестивому не буде добра...» (Екл. 8:13)

«Нечестивий мучить себе в усі дні свої...» (Йов. 15:20)

«...літа ж нечестивих скоротяться...» (Пр. 10:27)

«...путь нечестивих вводить їх в оману...» (Пр. 12:26)

«...коли панує нечестивий, народ стогне...» (Пр. 29:2)

«Не вступай на стежку нечестивих і не ходи шляхом злих; залиш його, не ходи ним, ухилися від нього і пройди мимо...» (Пр. 4:14)

Наслідки безбожного життя

- 310 люд. — загинули в убогості і жебрацтві;
- 130 люд. — стали злочинцями;
- 7 люд. — звершили вбивство;

- 60 люд. — стали злодіями;
- 55 люд. — стали жертвами насилля;
- половина всіх жінок — стала повіями;
- 440 люд. — були розпусниками;
- 100 люд. — стали п'яницями.

На нащадків Макса Джукса влада США витратила понад 1 мільйон 250 тисяч доларів.

Порада Слова Божого: **«Нехай залишить нечестивий путь свій і беззаконник — думки свої, і нехай повернеться до Господа, і Він помилує його, і до Бога нашого, бо Він многомилостивий» (Іс. 55:7).**

2. Благословенне покоління

Джонатан Едвардс

Характеристика: син благочестивих батьків, відомий пастор, євангеліст, проповідник, богослов, філософ. Бог у його житті займав перше місце. Цей знаменитий учений був знаряддям у руках Бога під час великого пробудження колоніальної Америки. Одружився на благочестивій дівчині Сарі П'єрпонт, людині великої віри.

Історики дослідили долі 1 394 нащадків родини Едвардс.

Біблійне твердження: **«...праведник — на вічній основі» (Пр. 10:25).**

Наслідки праведного життя

- 1 чол. — став віце-президентом США;
- 3 люд. — стали сенаторами США;
- 3 люд. — стали губернаторами штатів;
- 1 чол. — став ревізором казначейства США;
- деякі були послами США в інших країнах;
- 30 люд. — судді;
- 100 люд. — юристи (один був деканом видатної юридичної школи);
- 56 люд. — лікарі;
- 75 люд. — офіцери армії та флоту;
- 30 люд. — президенти коледжів;
- 65 люд. — професори;
- 100 люд. — відомі місіонери, проповідники;
- 60 люд. — відомі письменники;
- 80 люд. — державні службовці, з яких 3 люд. — мери міст;
- 295 люд. — випускники вищих навчальних закладів, серед них були губернатори і міністри.

Жоден із нащадків родини Едвардсів не мав проблем із законом. У США, мабуть, не залишилося такої галузі промисловості, де б їхні нащадки не були на керівних посадах.

Обітниця Бога: **«Блажен муж, що боїться Господа, що заповіді Його любить! Буде сильним насіння його на землі, буде поблагословлений рід безневинних!.. і навіки він не захитається, у вічній пам'яті праведний буде!» (Пс. 111: 1-2, 6).**

Очевидно, що перша людина так і не схилила колін перед своїм Творцем, тоді як любов до Бога та повне посвячення Йому свого життя дозволили Джонатану Едвардсу навічно вписати своє ім'я не лише в історію християнства, але й в історію своєї країни.

Ведучий 1. Ще день, та вечір не за горою,
Не знаєш, скільки їх проживеш.
Життєве поле перед тобою,
Що ти посієш — те й пожнеш.

Сховатися ніяк не можна,
І сам від себе не втечеш,
Бо перед Богом людина кожна,
Що ти посієш — те й пожнеш.

Проси у Бога благословення,
Добірних зерен сам не знайдеш.
Не випробовуй Його терпіння,
Знай, що посієш — те й пожнеш.

Ведучий 1. Основні цінності дитина закладаються в сім'ї. Там формуються її ідеали, звички, ставлення до життя. Отож, відповідальність за долю дитини та її майбутнє Бог поклав на батьків.

Розмова із залом «Відгадай, чия це дитина»

Запрошують на сцену спочатку маленьких дітей, а потім їхніх батьків.

Цю малесеньку зернинку
Посадив давно Творець.
Поливав, ростив дитинку,
Показав її вінець.
Образ дав їй і подобу...
Як чию? Авжеж Свою!
І сказав: «Найвища проба!
Йди, маля, в свою сім'ю».
Чом тоді цей носик, очі,
Вуха схожі на батьків?
Хм... І до праці я охочий,
Як дідусь мій з Петряків.
Мабуть, все передалося:
Вдача і характер цей...
Зрозумів! Усі ж дорослі
Схожі на своїх дітей!

Ірина Курченко

Ведучий 2. Ми не бачимо, як проростає зернинка чи насінина в ґрунті, як розвивається плід в утробі матері. Від нашого ока ці процеси чомусь сховані, але ми можемо завжди бачити плоди посіяного. Та в будь-якому випадку людина завжди шукає якісного насіння, бо хоче отримати на ниві життя щедрий урожай.

Інсценівка

Одній молодій жінці якось наснився казковий сон. Машина часу повернула її в дитинство. І ось вона, восьмирічна дівчинка, зайшла в один незвичайний магазин, за прилавком якого стояв Ангел.

— Добридень, добродію.

— І вам, шановна, добрий день.

— А що можна у вас купити? Адже на візитці вашого магазину написано: «Придбай усе, що завгодно!»

— Так, купити можна все, чого бажає ваша душа.

— Усе, усе?

— Без перебільшень. Абсолютно все.

— Тоді дайте мені, будь ласка, здоров'я, щастя, успіху й багато грошей, аби на все вистачило.

Ангел усміхнувся й пішов до іншого приміщення за замовленням. Коли він повернувся, то в руках тримав маленьку паперову коробочку.

— І це все?

— Так, це все. Хіба ви не знали, що в нашому магазині продається лише насіння? І те, що ви посієте, те й будете збирати.

Дівчинка задумалася. Потім витягла зі своєї сумочки олівчик і розмалювку, вирвала з неї клптик паперу й щось написала.

— А ви сьогодні бачитимете Бога? Можете передати Йому одне прохання?

— Чи можу я ознайомитися з його змістом?

— А ви нікому не розкажете, адже це секрет?

— У моєму мовчанні можете бути впевнені.

— Тоді, будь ласка: «Боже, прошу Тебе, допоможи мені правильно розпорядитися моїм життям. Збережи й зро-

сти це добірне насіння, яке батьки вже посадили в моєму серденьку та врятуй мою душу від інвалідності».

Ведучий 1. Які плоди може покласти дитина до свого кошика?

Нелицемерну любов; тепло своїх обіймів; щиру радість від отриманого подарунка від «зайчика»; абсолютну довіру до своїх батьків; прощення тоді, коли наші дії не завжди правильні стосовно дитини; щирість; усмішку, яку завжди дарує при зустрічі, і неважливо скільки хвилин, годин, днів чи місяців ти з нею не бачився, та багато іншого, чого вже не знайдеш у дорослого.

Чи знаємо ми, де та межа між дитинством та юністю?

Чи закінчується вплив батьків на дітей, які так швидко подорослішали?

Чи продовжується сім'я і в юності? Адже Григорій Сковорода сказав: «Як хто посіє в юності, так пожне в старості».

Старші учні

Учень 1. Життя людини, наче широкий лан. Але що на ньому виросте? Чи буде він укритий золотим колоссям жита, чи поросте будяками? Ким стане людина? Це залежить від того, що буде в неї закладено з дитинства. Яке зернятко, посіяне батьками, буде зростати в юності, такі плоди й отримає людина в зрілості.

Учень 2. Усі люди народжуються однаковими. У кожного з нас від народження закладаються почуття добра, поваги до інших, основи знань. Але не кожна людина, досягнувши юності, здатна й надалі розвивати в собі ці почуття й збагачувати свої знання. Одні наполегливо йдуть до своєї мети, використовуючи й примножуючи те, що закладалося в них у дитинстві. А інші, не бажаючи нічого робити, марно втрачають навіть те, що дали батьки.

Учень 3. Життя людини схоже на селянську працю: чи посіє селянин навесні жито і буде взимку їсти хліб, чи не зробить нічого, і тоді його поле поросте бур'янами й не буде чого зібрати восени. Так і кожен із нас: якщо в юності ми робимо добрі справи, то в старості до нас приходять мудрість і повага, якщо ж проявляємо егоїзм і неповагу до інших, то в старості на нас чекають самотність і забуття.

«Записник сучасного учня», tvir.at.ua

Слово Боже нас попереджає: **«Тішся, юначе, своїм молодечством, а серце твоє нехай буде веселе за днів молодощів твоїх! І ходи ти дорогами серця свого й видінням очей своїх, але знай, що за все це впровадить тебе Бог до суду!» (Екл. 11:9).**

Найкраще рішення — довіритися велінню Духа Святого.

Ведучий 1. Який плід Дух Святий може покласти до вашого сердечного кошика?

Твоє серце — ніби дивний сад.

Мешкає, працює в нім Дух Божий.

Сім чеснот плекає благодать,

Щоб на небеса твій сад був схожий.

«Плід же Духа — любов, радість, мир, довготерпіння, ласкавість, доброта, віра, лагідність, стриманість» (Гал. 5:22).

Слова розмістити на виноградному гроні. Діти по черзі відкривають слова.

Учитель (звертаючись до батьків). Одна дівчинка запитала у Бога: «Куди зникає час? У сивину?» (М. Димов, «Діти пишуть Богу»). Час швидкоплинний. Здається, нещодавно ти був дитиною, а сьогодні вже сивина побілила скроні. І як важливо дбати нам, дорослим, про свій життєвий кошик, які плоди ми туди кладемо щодня, адже свого часу саме з ним ми станемо перед Творцем.

Що ти породжуєш, людино?
В словах, учинках погодинно
Несеш ти людям благодать,
Чи сієш навколо розбрат?
Бо те, що сієш, те й збереш,
Закон Творця не обійдеш.
Плоди добірні у засіку
Складе Всевишній в кінці віку,
А все гнилячча й пустоцвіт
Згорить, як той безбожний світ.

Ірина Курченко

«І почув я голос із неба, що до мене казав: «Напиши: Блаженні ті мертві, хто з цього часу вмирає в Господі! Так, каже Дух, вони від праць своїх заспокояться, бо їхні діла йдуть за ними слідом» (Об. 14:13).

Бог дарував тобі очі — дякуй Йому і будь світлом для світу!

Бог дарував тобі вуха — слухай, що каже Господь, і дій!

Бог дарував тобі усмішку — неси її іншим!

Бог дарував тобі руки — тримайся за Нього сам і підтримуй слабких!

Бог дарував тобі ноги — іди туди, де тебе потребують!

Бог дарував тобі життя й гаряче серце — віддай його ближньому!

Спів «Я дякую Тобі»

Я прославити хочу Тебе, мій Господь,
Як колись прославляли герої.
Як хвалив Тебе Йов, коли гинула плоть,
Щоб, як він, не зломитись від болю.

Я б хотіла хвалити величне Ім'я,

Як пророк Авакум на руїнах,

Коли замість врожаю — на полі стерня,

Як зненацька отара вся гине.

Я б хотіла співати Тобі, як Давид,

Пісню плачу і пісню хваління:

Ось на струнах рука його тихо тремтить

І душа відчуває прозоріння.

Я прославити хочу, як в муках Степан,

Як Петро та Хома, як Марія,

Як знеможений старець — святий Іоанн, —

Що Тебе прославляв як Месію.

Незалежно зовсім від обставин земних

Твої діти Тебе прославляли,

Імена їхні Ти на долонях святих

Написав в Царстві вічної слави.

Твою славу Творця не затьмарить ніщо,

І ніхто не зрівняється з Богом.

Поклоняюсь Тобі, Ти — Владика всього,

Часу доброго й часу лихого.

Спів «Твоя мудрість...»

Молитва подяки

Ведучий 2. Бажаємо, **«щоб усім ви збагачувались на всіляку щирість, яка через нас чинить Богові дяку» (2 Кор. 9:11).** Адже ми носимо в собі образ і подобу Творця, а Він — Бог неймовірно великої щедрості. Тому будьмо щедрі на всяке добре діло, усмішку, взаємоповагу, терпіння, милосердя, допомогу, віру, якою завжди можете поділитися з тим, хто цього потребує. Пам'ятаймо: роздаючи щирість, ми викликаємо в людях бажання складати подяку Богові.

Спів «Подяка»

Христос, утілений у мистецтві

Багато хто надихав митців на величні твори. Одні їх називали «музами», інші, як не дивно, — «демонами». Проте всі митці в один голос стверджували, що для народження великих мистецьких творів їм був необхідний чийсь непересічний образ, який би міг уразити уяву. Міг би потрясти, змусити замислитись над чимось великим і справді вражаючим.

Та, без перебільшення, постать Ісуса Христа якнайбільше вражала всіх поетів, композиторів, художників та інших діячів культури. Його вчення, Його життя й учинки бентежили людей, змушували їх аналізувати власне життя і, урешті, виплескувати свої роздуми в грандіозних мистецьких творах. Бо у світі немає нікого іншого, з кого ми могли б брати приклад для нашого життя. Адже саме Він змінював серця людей, цілі народи, на Його вченні будувались епохи і з дня Його народження ми відраховуємо лік нашої епосі.

Тому зробимо короткий огляд деяких видів мистецтва, у яких був зображений чи оспіваний Ісус Христос. І порозважаємо над тим, як Його постать впливала на митців і їхню творчість.

Живопис

Образ Христа — один із найпопулярніших у полотнах художників усіх часів і народів. І не важливо, у якому стилі працював художник — він звертався або до образу самого Спасителя, або, принаймні, до Його слів.

Від фресок у соборі святої Софії Константинопольської до художників Ренесансу, від схематичних зображень на стінах римських катакомб до реалістичних зображень наших сучасників — цей образ хвилював, надихав і не давав спокою. Його емоції, переживання, рішення й учинки із затаєю наполегливістю втілювало багато художників світу. Від невідомо ким написаного Спаса Пантократора до «Над безмежним Спокоєм» С. Далі — усі хотіли втілити на

полотні Бога, що прийняв людське тіло, Його вчинки і слова.

Чого варті лише полотна Босха, Леонардо да Вінчі, Рембрандта, Караваджо, Крамського, Ге, Іванова, Далі, Шагала та багатьох інших художників, які наслідують утілити на полотні Того, Кого можна бачити лише серцем. Їхні образи різко відрізняються один від одного. Проте, неначе калейдоскоп, складають єдину картину Всесвітнього Христа. Адже Ісус Христос прийшов, щоб спасти загинуле, тому актуальний і впізнаний у будь-якій культурі. І як би не зображали Христа, усі митці об'єднувала одна мета — показати Того, Хто прийняв людське тіло, із його проблемами й недосконалістю, із його болями й кінечністю, — лише заради одного: у цій тілі дати людям можли-

вість уже тут, на землі, примирившись із Богом, отримати нове життя і відчуття подих неба.

Музика

Про безліч творів, які так чи інакше оспівують особу й життя Христа, марно й казати. Багато хто ще зі шкільної програми пам'ятають, що Й. С. Бах, фундатор сучасної музики, був церковним органістом.

Звісно, на таке люди відповідають, що тоді був такий час. Але хіба можна пояснити все лише кон'юктурою? Адже творчі люди втілюють насамперед те, що, на їхню думку, є найголовнішим для людини. Тим більше музиканти, які грають не так на музичних інструментах, як на тонких струнах людської душі.

Більшість відомих сучасникам композиторів не просто зверталася до євангельських історій у своїй творчості, а й вірила в Ісуса Христа як єдиного Спасителя. Букстегуде, Вівальді, Гендель, Мендельсон-Бартольдї, Брамс, Бортнянський, Березовський, Ведель, Балакирев, Римський-Корсаков, Чайковський, Рахманінов. Усі вони не просто вірили в Господа, а й проголошували Його істини у своїх творах. Проте це лише куций перелік усіх тих, хто своєю творчістю хотів прославити Бога й донести вічні євангельські істини до слухачів.

Не слід оминати й сучасність. Адже вся сучасна популярна музика побудована на ритмах духовних пісень чорношкірого населення Сполучених Штатів Америки. Усі ці джазові ритми, а згодом і сучасні види мистецтва (навіть рок-опери!) увібрали в себе мелодику й гармонію тих простих пісень, які співали раби, сподіваючись Царства Божого від Ісуса Христа.

Отже, музичне мистецтво просякане бажанням відкрити образ Христа й донести до слухачів глибину Його вчення й універсальність Божих істин.

Архітектура

Те, що сучасна архітектура, як вид мистецтва, бере свій початок у спорудженні культових споруд, уже не новина. І те, що зодчі в камені теж хотіли донести вчення Христа — відомо всім. Проте в час уніфікації й сірості чомусь про цей вид мистецтва ми найчастіше забуваємо. Але й там є прекрасні зразки застиглому у камені Євангелія.

Софія Константинопольська, Нотрдам де Парі, Кельнський собор, архітектурні ансамблі Вестмінстера, Оксфорда, Кебріджа, площа святого Петра у Римі, Сікстинська капела, собор святого Марка у Венеції, відомі собори Севільї, Бургоса й Толедо в стилі «мудехар» (сплав готики й арабського стилю), Ченстохова в Польщі та Собор святого Віта (Прага) — ось неповний перелік того, у що втілювалось бажання архітекторів показати велич Божу в спорудах.

В Україні ми можемо пишатися чудовими зразками архітектурного мистецтва: Софія Київська (та й узагалі більшість київських храмів), Десятинна церква, Почаївська Лавра, собори Львова, Манявський скит, дерев'яні церкви Покуття й Галичини, храми в стилі козацького бароко Центральної України — свідчення великого бажання людей втілити ідеї Небесного Царства в тому, до чого Бог їм дав дар.

Звісно, усе це культові споруди. І, як скажуть, їх призначення було таким, щоби вказувати людям на Бога. Але хочу запитати: а чи можемо ми Бога вмістити лишень у якусь споруду? Чи може якась невелика матеріальна часточка у всесвіті вмістити всюдиприсутнього Бога? А можливо, сірість наших

осель і споруд — це результат того, що ми не хочемо впустити в них Бога й не хочемо, щоби Він змінив наше уявлення про світ?

Вірю, що якби сьогодні люди спрямували свої таланти на відкриття у своїх творіннях Божої величі, то ми з вами жили б у цілковито іншому світі.

Література

Література має право пишатися тим, що в ній, як одному із видів мистецтва, якнайдавніше був відображений образ Христа та Його вчення. Власне, сама література оперує словом, як засобом донесення своїх образів до читача. А якщо згадати, що Господь усе створив Словом, а Ісус Христос є істинним і вічним Божим Словом, яке було принесене в наш матеріальний світ, то література має якнайкращі можливості відкрити особистість Спасителя.

Самі Євангелії по суті своїй є біографічними повістями, що описують життя Христа. Пізніше, після едикту імператора Костянтина (313 р. після Р. Х.), який надавав християнству статус офіційної релігії, з'явився цілий напрям християнської літератури. Проте ми не говоритимемо про ті далекі часи. Поговоримо про щось ближче й знайоміше.

Почнемо із творів, що так чи інакше лягли в основу сучасної культури. У Німеччині — це праці церковного реформатора Мартіна Лютера, який писав простою німецькою мовою. До речі, на основі цих праць і виникла сучасна німецька література. Можна згадати про англійського поета Мільтона і його поему «Втрачений Рай», що дала величезний поштовх англійській літературі.

Напевне слід назвати нашого співвітчизника Г. С. Сковороду, який усі свої твори написав тогочасною розмовною мовою і його творчість стала підвалиною української філософської думки. Його сонети та вірші, філософські твори й оповіді зачаровували читачів і досі.

Джонатан Свіфт, Даніель Дефо, Лоренц Штерн, Льюїс Керрол, Чарльз Діккенс, Франсуа Моріак, Гаріет Бічер-Стоу, Жорж Бернанос, Гілберт Честертон, Клайв Льюїс, Генріх Сенкевич, Федір Достоєвський, Лев Толстой, Микола Лесков, Борис Пастернак — це невеликий перелік письменників, які у своїй творчості не цурались роздумів про Божі істини, а бажали показати важливість їх втілення в житті кожної людини.

Хочу навести приклад: Чингіз Айтматов у відомому творі «Плаха», описуючи переживання молодого чоловіка, що бажав заробити легкі гроші, переплітає свою оповідь із біблійною історією. І саме з тією її частиною, де йде діалог між Понтієм Пілатом і Христом. На основі такого художнього сюжету автор показав нашу відповідальність за той вибір, який ми робимо в житті.

Не наважусь стверджувати, що відомий радянський письменник вірив у Бога, але його твір яскраво ілюструє те, що навіть ті митці, які не вірили в Божественність Христа, могли знайти в Його житті важливі істини та приклади справжніх непорушних Божих законів. І саме цим їх приваблював Христос.

Кінематограф

Кінематограф — наймолодший і найдинамічніший вид мистецтва. Від часу свого заснування, тих, хто втілював свої таланти в рухомих картинках братів Люм'є, приваблювали біблійні історії і можливість їх утілити на екрані. Найпершим фільмом про життя Христа була низка короткометражних фільмів, знятих 1898 р. у Франції першою жінкою-режисером Еліс Гай. А першим повнометражним фільмом, знятим на основі євангельської історії, стала картина Фердинанда Зека «Життя і страсті Ісуса Христа» (1903 р.).

Опісля до історії Христа звертались безліч разів, до біблійних історій кінематографісти звертаються й сьогодні (нещодавно вийшла картина «Ной», що розповідає про старозавітні часи). І хоча іноді автори переробляють біблійну оповідь так, що її тяжко впізнати (а то й узагалі інтерпретують її на крामольний кшталт, як у стрічці Мартіна Скорцеце «Остання спокуса Христа», чи у тій же стрічці «Ной»), проте подібні твори все одно привертають до себе велику увагу людей, адже люди попри пропаганду всіх принад земного життя все одно відчують у собі призначення не просто так прожити життя й відійти невідомо куди. Ми розуміємо, що сенс нашого життя не просто в нащадках, які житимуть після нас, а набагато вищий. Настільки вищий, що ми не в змозі схопитися за нього й тому хапаємося за все, що може на нього вказати. А кінематограф, як синкретичний вид мистецтва, що якнайповніше відкриває життя, є першим, хто, як ми думаємо, може допомогти нам пізнати ці істини.

Цим маніпулюють і на цьому наживаються. Проте, втілюючи образ Христа у своїх фільмах, осмислюючи Його по своєму, автори лише підтверджують наші пошуки. Адже й самі вони шукають сенс у житті і їх вабить загадковий для них Христос.

Христос завжди приваблює цілісністю Своєї натури, Своїм наповненням і змістовним життям і Своєю впевненістю в існуванні того, чого ми зараз не бачимо. Це приваблює та змушує всіх митців у всіх жанрах раз-по-раз звертатись до вічних біблійних образів. Бо в цьому світі немає іншого, з кого ми могли б брати приклад. Немає іншого, в кого ми навчилися б справжніх істин. Немає іншого, хто міг би дати спокій нашому серцю й зробити нашу натуру цілісною.

Олег Блощук

Незабутній

батьківський урок

Коли йдеться про жертовність і посвячення, один життєвий приклад важить більше, ніж тисячі красномовних промов на цю тему. Саме такий приклад пощастило отримати восьмирічному Стіві від свого батька.

Художній фільм «Останній список», або, як варіант перекладу, «На кінці спису», — це не казка про чудових людей та їхні вчинки. Фільм знятий 2006 р. кінокомпанією Jungle Films LLC (США) на основі реальної життєвої історії, повіданої очевидцями. Режисер — Джим Хенон. У головних ролях: Луї Леонардо, Чад Аллен та інші.

Події розгортаються в Південній Америці. 1956 р. декілька місіонерів відправляються в джунглі Еквадору, щоб донести дикому та войовничому племені ваодані («аука») Добру Звістку про Боже спасіння через Ісуса Христа. Серед них і тато Стіві, Нейт Сяйнт, який уже не один рік шукає місцезнаходження племені, палко бажаючи розповісти їм про Божу любов. І ось нарешті він знаходить це місце й має намір прибути туди разом із своїми чотирма друзями.

Стіві — не сторонній спостерігач у цій історії. Відчуваючи настрій батька, він не може залишатися байдужим. Захоплений його ідеєю, хлопчик, утім, розуміє, яка небезпека може спіткати тата, якщо він зустрінеється із ваодані. Стіві любить тата і знає, що тато любить його, але Стіві знає ще й те, що найбільше тато любить Бога і не боїться за своє життя.

Перед вирішальним польотом Нейт прощається із сином і запитує його: «Чи знаєш ти, яка відстань від нас до Сонця?» «93 мільйони миль», — говорить Стіві, і чує у відповідь: «А чи знаєш ти, що це лише краплинка того, як тато тебе любить?» Це була їхня остання розмова.

Через кілька днів, дізнавшись про загибель батька і всієї команди від списів дикого племені, Стіві переживає потрясіння. Він страждає, а потім ніби стає зачерствілим і озлобленим, і, здається, таким і залишиться. Можливо, хлопчик на все життя проймається ненавистю до вбивць його батька?..

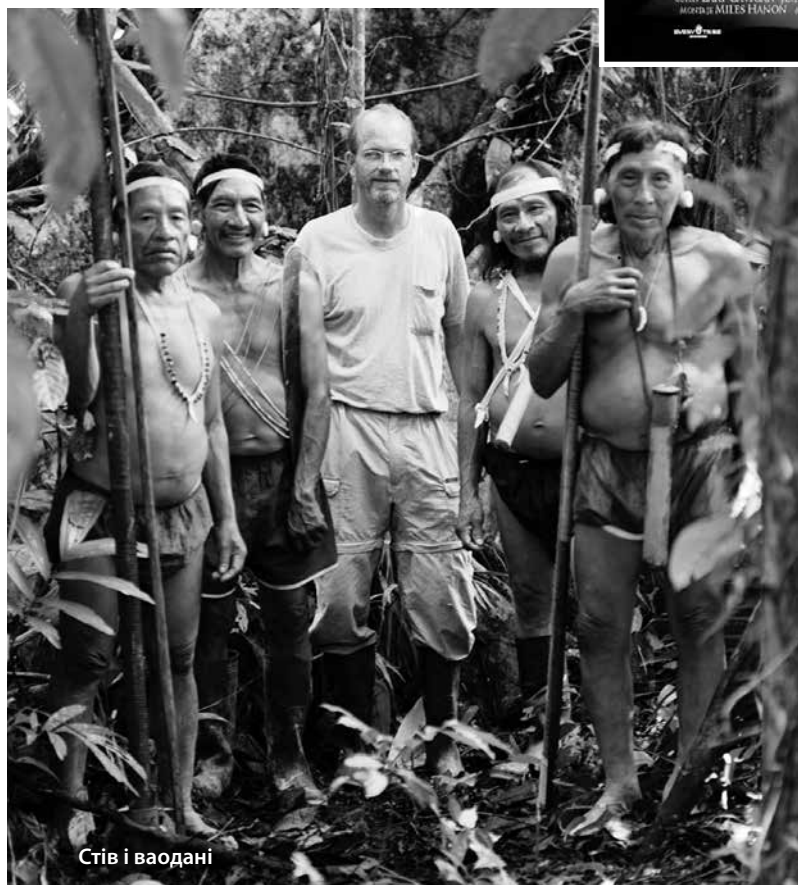
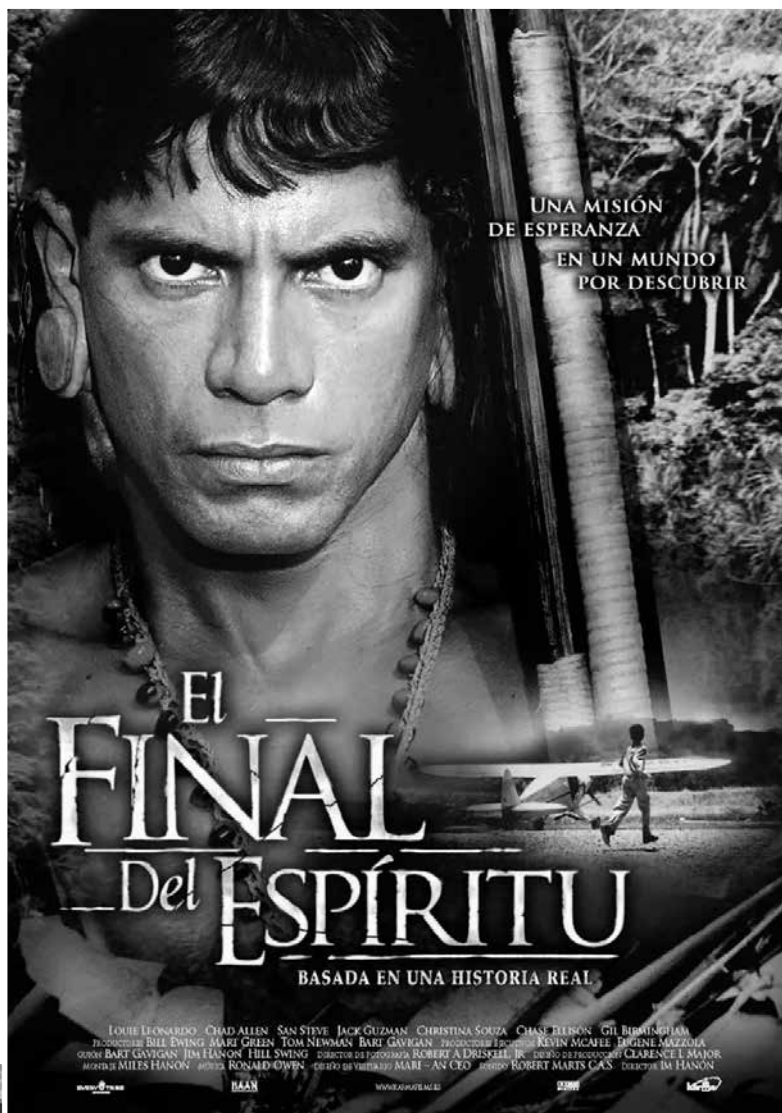
Через деякий час дружини (які тепер стали вдовами) із дітьми відправляються в те саме плем'я, щоб жити з ними, лікувати, допомагати та розповідати про Христа. Їх ніхто не зачіпає, хоча попервах ставляться підозріло. Стіві знайомиться з представниками племені, а

Roger Youderian Pete Fleming Jim Elliot Nate Saint Ed McCully

також із тим самим воїном, Мінкаяні, від спису якого загинув батько. Звичайно, Стіві не знає цього, але воїн впізнає у хлопчику сина «білого незнайомця», та не відкриває таємницю доти, доки Стіві не став дорослим. У племені ваодані старший син має право відомстити за смерть батька, і, знаючи це, Мінкаяні простягає йому свого списа, тим самим показуючи, що готовий прийняти смерть. Хоча серце Стіві розбите вдруجه від почуття новини, він виявляє ту саму неземну незбагненну любов, яку пізнав від Бога і прикладом якої був для нього його батько. «Я забрав життя у твого батька, — каже Мінкаяні. — Ти маєш право зробити це тепер зі мною». «Ні, — відповідає Стіві, — ти не забирал. Він віддав своє життя добровільно».

Коли Стіві став дорослим, його часто запитували, як він зміг пробачити вбивці свого батька. Його відповідь примушує замислитися: «Як учите англійську мову? — запитує він у американців. — Ви чуєте її щодня, змалечку, і вона є для вас рідною та знайомою, тому це природно, що ви знаєте її. Так і з прощенням — я з дитинства бачив приклад моєї мами і тих жінок, що залишилися з дітьми без батьків, приклад прощення і любові до ворогів. Вони з сумом прийняли смерть чоловіків, і це справді була трагедія для них, але я ніколи не чув від них нарікань на Бога чи слів про те, що ця жертва була занадто великою. Вони знали, що їхні чоловіки, маючи зброю на момент зустрічі з ваодані, ніколи не вистрелять у них, бажаючи краще бути вбитими, ніж убити. Ми всі знали це, і мій тато не один раз говорив мені

це. Оскільки тато був готовий померти за цей народ, а мама постійно готова була молитися за них, а моя тітка Рейчел, ризикуючи життям, могла піти й оселитися серед них, — я зрозумів, що ваодані є цінними й дорогими, і тому, коли я прийшов до них, я теж полюбив їх».¹

Відданість високій меті — як часто бачать це діти в житті своїх батьків? Можливо, вони бачать відданість роботі, грошам, земним турботам, чуючи виправдання «це все заради вас»? Можливо, вони бачать лише «теоретичну» вірність ідеям і переконанням, так і не отримавши шанс спостерігати за практичним утіленням цих ідей?

Так, Стіві зазнав величезної втрати, але водночас, він отримав незрівнянно більше надбання. Це надбання — живий взірець того, що означає йти за Христом.

Ольга Новикова

¹ <http://realtruthmatters.com>

Їжа-убивця, або Як харчуватися правильно?

Можливо, ви здивувалися, прочитавши в педагогічному часописі такий заголовок. Але погодьтеся, що навчити дітей правильно харчуватися не менш важливо, ніж навчити правильно читати, писати й рахувати. Далеко не всім знадобляться знання електродинаміки чи процесу електролізу, а от процеси, які відбуваються безпосередньо в нашому організмі, хвилюють кожного, особливо, якщо вони дають збій.

Мета цієї статті — допомогти кожній людині покращити одну з найбільших своїх цінностей — здоров'я. Тут ви одержите покрокову інструкцію для того, щоб зберегти й примножити ресурс, подарований вам Богом від народження. І чим швидше ви навчитесь застосовувати ці поради, тим кращим стане ваше здоров'я, і тим успішнішими ви будете в усіх інших сферах життя.

Почнемо з самого початку

Наше життя. Для чого воно нам дане? Яка його мета й сенс?

Більшість із вас погодиться зі мною, що випадково в цей світ ніхто не народжується. Кожне життя має своє призначення від нашого Творця. Але дуже часто люди не мають балансу в розрізі дух-душа-тіло й розуміння аспектів цих граней.

Здорове тіло — це не лише молодість і краса. Це й висока продуктивність у роботі й служінні, і здатність до швидкого навчання, і насиченість життя радісними моментами, і навіть хороша спадковість для ваших майбутніх дітей.

Звичайно, Господь може проявити Свою силу й у людській немочі, та коли Він дає нам від народження здорове тіло, його потрібно берегти, а не руйнувати.

Здоровий спосіб життя зараз стає навіть модним, і це теж добре. Тому я впевнена, що моя стаття стане відповіддю на багато ваших питань.

Надзвичайно важливий ресурс

По-перше, хочу нагадати, друзі, що наше тіло — це надзвичайно важливий ресурс. Яке наше здоров'я, така і якість нашого життя — і стосунків, і діяльності, і досягнень. Багато хто працює на робочих місцях до

знемоги, знищуючи своє здоров'я. Але пам'ятайте, що фінансово забезпечену людину без здоров'я не можна назвати успішною.

Тому кожний із нас повинен знати закони фізичного тіла й дотримуватися їх. У цьому немає нічого складного — потрібно лише дізнатися, які у фізичного тіла є потреби й задовольнити їх. Тоді ваш організм багато років буде говорити вам «спасибі», тому що є достатньо зовнішніх факторів, які атакують його. У наш прискорений час це всім знайомі побутові стреси, сидячий спосіб життя, шкідливі звички, відсутність культури харчування тощо. І все разом узятє й породжує нашу бідну вимираючу націю. Без зміни свого способу життя та своїх звичок ми тільки закріплюємо за собою такий статус, тому що в цьому ми повинні допомогти собі самі. Ніяка зміна влади не здатна вирішити такої проблеми. І надприродного втручання зазвичай також не буває в тих ситуаціях, коли людині потрібно здолати свою інертність і докласти деяких зусиль.

Потреби фізичного тіла

Життєво необхідно виробити прості, але дуже важливі звички — пити воду в потрібній кількості, харчуватися здоровою їжею, дотримувати режиму дня й займатися спортом.

Вода

Можливо ви здивуєтеся, але головні болі найчастіше з'являються від недостаті води в організмі. Тільки не треба плутати чисту воду й різноманітні рідини. Це різні поняття.

Проблеми з кістками й суглобами — теж наслідки недостаті рідини в організмі, тому як тільки ви наведете лад хоча б у цій одній сфері, уже багато проблем зі здоров'ям вирішаться без аптеки й лікаря.

Але врахуйте, що кількість води для кожної людини різна — від 1,5 літра до 3,5 літра й більше. Це залежить від ваги й способу життя. Також зауважу, що воду потрібно пити за півгодини до й через 2 години після прийому їжі. Інакше — ви розбавляєте шлунковий сік і не може нормально засвоїтися ні вода, ні їжа.

Спорт

Багато людей чомусь асоціюють спорт зі здоров'ям. Частково в цьому є здоровий глузд, але знак дорівнює між цими двома поняттями ставити не можна. Ви повинні розуміти, що неправильно підібраний спорт для вас — це не лише марні зусилля в досягненні результату, наприклад, для схуднення, але й може бути небезпечним, якщо ви не знаєте, які вправи вам заборонені за станом здоров'я, бо можуть призвести до травм.

**«І сказав Бог: Оце дав Я
вам усю ярину, що розсіває
насіння, що на всій землі,
і кожне дерево, що на
ньому плід деревний, що
воно розсіває насіння, —
нехай буде на їжу це вам!»
(Бут. 1:29)**

Саме з цієї причини я рекомендую не займатися будь-яким спортом, не проконсультувавшись із фахівцем. Тому що це відгукнеться або викинутими на вітер грошима й часом, або, що набагато гірше, проблемами зі здоров'ям. Друге надовго може відбити у вас бажання до всіх інших сфер життя.

Здорова їжа

По-третє, здорова їжа — це не значить «дорого». Це, швидше, питання корисності їжі, тому що головна її функція — оновлювати організм і допомагати йому міцніти й здоровіти.

Сучасна харчова промисловість давно відійшла від поняття «корисної їжі». Сьогодні це просто багатомільйонний бізнес, якого не хвилює здоров'я націй, а лише фінансова вигода. Ця галузь породила постійні черги в аптеках і лікарнях — також багатомільйонний бізнес.

Навіщо ви дозволяєте труїти вас і ваші сім'ї?

Навіщо ви приносите в жертву олігархам найдорожче, що у вас є?

Відповідь проста — ви просто не обізнані з цією проблемою. Але це сьогоднішня реальність. І це крик моєї душі, тому що моє серце болить за цих людей, яких обманює нинішня система.

Чи відомо вам, що в супермаркетах, де ви купуєте їжу, практично не залишилося того, що приносить користь? Абсолютно все нашпиговано трансжирами, барвниками, підсолоджувачами й нескінченною кількістю дешевих вуглеводів, від яких людей «розносить» до невпізнанності.

Як ви думаєте, звідки з'явилося поняття «дитяче ожиріння»? Завдяки турботливим мамам, які не знають сьогоднішньої реальності.

А далі ви самі прекрасно знаєте, що досить занедужати один раз — і пішла низка супутніх хвороб.

Ваше незнання вбиває вас. Повільно, але впевнено. Ви дивитесь гарну рекламу, але не знаєте, що поняттями «корисний», «фітнес», «для схуднення», «лайт» просто маніпулюють, щоб ви зробили якнайбільше покупок.

Нікого не цікавить ваше здоров'я. Тому що світові, який не знає Бога, байдуже до вас. І лише власний егоїзм керує їхніми вчинками.

Схаменіться! Творець створив вас для радісного служіння, а не для животіння. Попіклуйтеся про себе, про свій організм, так дивовижно втканий Богом з утробі вашої матері.

За оцінками фахівців, здоров'я людей залежить на 50–55 % саме від способу життя, на 20 % — від навколишнього середовища, на 18–20 % — від генетичної схильності, і лише на 8–10 % — від медицини.

За статистикою пошукової служби Google 2 млн. людей з усього світу щодня запитують «як схуднути». Чому? Тому що вчасно не звернули уваги на проблему зайвої ваги або не почали вирішувати її вчасно й правильно.

Культура здорового харчування передбачає підпорядкування певним правилам. Звичайно, вона повинна базуватися на знаннях про властивості тих чи інших продуктів, про їхній вплив на наш організм, про їхнє сполучення між собою. Маючи такі знання, ви навчитеся розпізнавати погані й хороші продукти, зможете правильно їх готувати, максимально використовуючи всі корисні речовини, що містяться в них.

Культуру здорового харчування, як і хороші манери, слід виховувати змалку.

Деякі принципи здорового харчування

Одна з основ культури здорового харчування — це **баланс енергії**. Це значить, що її кількість, що надходить в організм разом із їжею, повинна відповідати кількості енергії, яку людина витрачає протягом дня. Якщо їжа, яку ми споживаємо, низькокалорійна, наша працездатність помітно знижується. Якщо ми їмо багато калорійної їжі, при цьому не навантажуючи свій організм фізичною активністю, одержувана енергія буде перетворюватися в нашому організмі в зайві кілограми.

«Усе мені можна, та не все на пожиток. Усе мені можна, але мною ніщо володіти не повинно»
(1 Кор. 6:12)

Також хочу звернути вашу увагу на **якість їжі**, яку ви вживаєте. Нині потрібно бути компетентним у цьому питанні хоча б на початковому рівні. А, отже, розрізняти їжу, яка приносить користь, і ту, яка засмічує наше тіло й всі його системи. На щастя, наш організм чудово влаштований Творцем — він здатний самоочищатися й оздоровлюватися, якщо ми йому не заважаємо. Тому, якщо ви піклуєтесь про своє здоров'я, то постарайтесь вживати більше їжі рослинного походження, нехай вона буде в сирому вигляді або пройде мінімум термо-

обробки. Також навчіться відрізняти їжу від харчового сміття.

І, звичайно, **дотримання режиму харчування**. Це й кількість прийомів їжі протягом дня й тривалість проміжків між ними. Багато хто з вас харчується в кращому разі 2,5 рази на добу, а деякі «чемпіони» навіть і 1 раз. Увага! Це і є причиною багатьох захворювань і збоїв різних систем. Проблема зайвої ваги теж починається з відсутності цієї правильної звички.

Культура здорового харчування — це, насамперед, персональна дисципліна. Організуйте свій раціон з розумом, і ви виявите, що в інших сферах вашого життя теж стане більше ладу.

«Хіба ви не знаєте, що ваше тіло — то храм Духа Святого, що живе Він у вас, якого від Бога ви маєте, і ви не свої? Бо дорого куплені ви. Отож прославляйте Бога в тілі своєму та в дусі своєму, що Божі вони!» (1 Кор. 6:19-20)

Сьогодні я, як фахівець у питанні схуднення, спорту й правильного харчування, допомагаю людям у будь-якій точці планети, є особистим тренером жителів України, Росії, Білорусі, США. Багато хто з них уже залишив свої подяки й історії успіху в моїй групі СХУДНИ НАЗАВЖДИ ПРАВИЛЬНО.

Моя авторська система харчування підходить для людей будь-якого віку та статі, а також урахує індивідуальні потреби й особливості здоров'я кожної людини.

Також я є фітнес-моделлю, учасницею Чемпіонату України з бодібілдінгу й фітнесу (листопад 2013), готуюся виступати на Чемпіонаті світу (листопад 2014).

На формування й реалізацію політики України впливаю завдяки тому, що стала радником Міністерства молоді та спорту України (Київ).

Будьте здорові! 🙏

Тетяна Мідник

<http://vk.com/pohudeinavsegda>
<http://www.facebook.com/tatyana.mednik>
<http://www.odnoklassniki.ru/profile/563399554003>

Мудре рішення

Тепле весняне сонечко ласкаво тулить свої промінчики до моєї щоки і нагадує, що скоро-скоро прийде літечко. Я дуже його чекаю, бо татусь пообіцяв, що ми поїдемо на відпочинок до моря. Тато і мама довго радились про це між собою, потім ще говорили з бабусяю і прийняли якесь мудре рішення. Що значить: «мудре рішення» — я не дуже розумію. Мама невдовзі почала ходити на роботу. А татусь прохав мене зробити дві важливі речі: добре вчитися і старанно допомагати бабусі. Це було зовсім неважко. З навчанням у мене все добре, бабусі я допомагаю, хоча мені дуже не подобається мити посуд у гарячій воді...

Але вчора сталася така прикра подія, що я тепер взагалі не знаю, як все далі буде. Переживаю, що до моря з батьками я не поїду... Тому тихенько сиджу біля сараю, в якому жалібно нявчить наша киця Нуся. Від цього нявчання мені ще більше хочеться плакати. Двері в сарай за-

чинені, бо тато сказав, що кицю покарано і вона буде там сидіти, аж поки не навчиться ловити мишей. Я думаю про те, що може б і мене він замкнув разом із Нусею в сарай, якби дізнався про те, що сталося насправді...

...Рік тому тато подарував мамі на день народження мале кошенятко. Воно було біле і пухнасте, лише лапки чорненькі, так ніби на них взуті чорні капці. За рік кошеня піросло і стало гарною розумною кицею, яку всі любили. Але Нуся ще й далі продовжувала гратися зі мною в «бантика». Через цю гру я й наробила шкоди. Бабуся вже не один раз просила мене гратися з кицею у дворі, але мені найбільше подобалось бігати з бантиком, прив'язаним до стрічки, навколо круглого столу. Учора вранці мама, чекаючи гостей на свій день народження, застелила цей стіл новою скатертиною і поставила посеред столу чудову вазу з квітами. Пахощі наповнили кімнату й було дуже весело ганяти з Нуською навколо столу, ніби на каруселі! Настрій у мене був чудовий, бо мамі сподобався мій подарунок: вишита хустинка. Не знаю

як, але я ненароком зачепила край скатертини. Нуся якраз упіймала мій бантик. Я смикнула за стрічку, намагаючись забрати бантик у киці, і побігла навколо столу. В цю мить скатертина зсунулась додолу й ваза розбилась... Я прожогом вилетіла з кімнати, міцно тримаючи в руці стрічку з бантиком. А Нуся, захоплена грою, продовжила гратися з мокрою скатертиною і скалками від вази. Прибігла бабуся і з лементом вигнала кицю з кімнати. Вона довго, охаючи й щось приговорюючи, вибирувала скалки від вази, а мені категорично заборонила заходити до кімнати: «Бо ноги поріжеш!»

Стрічку з бантиком я потайки викинула у сміття, бо дуже боялась, що хтось здогадається про мою причетність до цієї шкоди. Коли батьки повернулись з міста, бабуся з обуренням розказала, яку шкоду зробило «оте дике створіння». Мама дуже засмутилась, але треба було готуватись до приходу гостей, і вона пішла поратись на кухню. Тато зачинив Нусю у сарай, а мене попросив допомогти мамі. Я мовчки робила все, що вона мені загадувала, але про те, що насправді сталося, боялась

Малюнок
Наталії
Рябушко

і словом обмовитись. Я думала, що ніхто мене ні в чому не підозрює, бо вся провина впала на Нусю.

Учора ввечері я навіть раділа, що все так владналося, а от сьогодні вже півдня не можу собі місця знайти. Йду до бабусі. Вона пече великі млинці, які потім перемащує густим яблучним повидлом. Я зачудовано дивлюся, як вона просто руками перевертає гарячий млинець на другий бік.

— А в руки не пече?— запитую я.

— Ні! — привітно усміхається бабуса. — Хочеш спробувати?

— Хочу, але боюся...

— Ну то давай спробуємо разом!

Спочатку в мене нічого не виходить, бо млинець пече мої пальчики.

— Я ніколи не зможу...— жалібно скиглю я.

— Зможеш! — підбадьорює бабуса. — Пробуємо ще раз!

І от десь за третьою спробою млинець стає слухняним і перевертається!

— Молодець! — радіє бабуса.

Від похвали мені стає тепло, але водночас і ніяково, бо я знову згадую вчорашню подію.

— Бабусю, — я притуляюсь до її руки, яка пахне молоком і хлібом, — а можна понести Нусі молочка?

— Ні, сонечко. — суворо відповідає вона. — Ми й так нашу кицю розбалували. А вона вже не кошеня. Нехай повчиться сама собі їжу добувати. Коти мають мишей ловити!

— Добре... — сумно зітхаю я і вмошуюся на лавці. — А можна я ще щось запитаю?

Бабуса у відповідь ствердно киває головою, вправно наливаючи тісто на гарячу пательню.

— А що ви робите, коли не знаєте, як правильно вчинити?

Бабуса на хвилинку замислюється і дуже серйозно каже:

— Прошу в Бога мудрості, і Він допомагає мені прийняти мудре рішення.

— Ой, бабусю, ви так складно говорите! Я ніяк не можу зрозуміти, що воно ото таке: мудре рішення...

— Тоді спробую пояснити простіше, — вона сідає поруч, ласкаво обіймає мене й навіть забуває про свої млинці...

— У молитві я розповідаю Богу про все, що мене турбує, бентежить, хвилює... Я прошу в Нього допомоги, щоб приймати добрі та правильні рішення. Мудре рішення — це вчинити не так, як ми самі того хочемо, а послухатись Божої поради, — задумливо каже бабуса.

— Як вам добре, що ви Бога чуєте. А я Його і не бачу, і не чую... — розчаровано піднімаюся, пориваючись йти. Бабуса дає мені кілька млинців.

— А ти все ж таки спробуй поговорити з Ним! — навздогін гукає мені вона.

Я знов йду до сараю і прислухаюся. Киця не нявчить. Напевне, заснула. Заспокоївшись, я пробираюсь до своєї схованки за кущами смородини. Хоча зараз тут не дуже й заховаєшся, бо на кущах листочки ще маленькі та тендітні. Я сідаю на дошки й дістаю бабусині млинці. «Смакота!» Згадується порада бабусі про розмову з Богом. Хоча мої тато, мама, як і бабуса, вірять у Живого Бога та частенько розказують мені про Нього, я сама ще ні разу по-справжньому не молилась до Нього. Так, я повторювала слова молитви за дорослими, але сама...

Я хочу спробувати, але боюся... Це як отой млинець, якого треба перевернути на інший бік.. Але ж млинець я перевернула!

І я починаю свою першу розмову з Богом. Я дуже хвилююся, бо хочу все сказати правильно й розумно, тому починаю здалеку, розказуючи Богу, що мої рідні вірять у Нього, а я теж хочу навчитися вірити й молитися, і чути Його, хоч Він невидимий і нечутний... І чим далі я розказую, тим простіше знаходяться слова, і я кажу навіть про те, про що ніби й не збиралася говорити... У про те, що дуже люблю моїх маму, тата і бабусю, але частенько не слухаюсь. І про те, що сварюся у школі з подружками, але дуже хочу бути доброю і мудрою. І про вчорашній випадок з розбитою вазою... Про те, що я дуже сильно хочу побачити море, але боюся, що після такої шкоди нікуди не поїду... Сльози градом котяться з моїх очей і я втираюсь подолом плаття. Враз я відчуваю, що рішення є! Воно дуже просте: піти й розказати все, як було насправді. Я сама дуже не хочу цього робити, але розумію, що Бога треба слухатись. Навіть якщо треба буде сидіти в сараї з Нусею... Навіть якщо я ніколи не поїду до моря... «Господи, будь ласка, допоможи мені», — тихенько шепочу я і рішуче вилізаю зі своєї схованки.

— Надійко, привіт! Ти що там робиш? — тато йде стежиною через город, повертаючись із роботи. Він підходить ближче і з тривогою зазирає в мої заплакані очі.

— Донечко, що сталося?!

— Татусю, все добре, — крізь сльози всміхаюсь я. — Я шукала в Бога мудре рішення!

— І що???— здивовано запитує тато, беручи мене на руки.

Я притуляюся до нього, ще раз подумки прошу в Бога допомоги й починаю розповідати татові про все... Дивно, але татусь не свариться, а лише проникливо дивиться мені в очі.

Потім ми заходимо в будинок і мені знову доводиться говорити для мам та бабусі про те, що то я сама, а не Нуся, стягнула скатертину й розбила вазу. Мені дуже соромно, але я відчуваю Божу допомогу. Тато стоїть поряд, тримаючи мене за руку, і всміхається.

— Мудре рішення: говорити правду, — схвально киває бабуса.

— Я здогадалась, що це ти гралася з Нусею, — каже тихенько мама. — Але чекала, що ти зізнаєшся в усьому сама.

Вона цілує мене в заплакані щічки. Не піднімаючи голови я кажу:

— Я можу і в сараї з Нусею посидіти, тільки пробачте мені. Бо я дуже хочу поїхати з вами до моря...

Тато, мама та бабуса дружно сміються. А потім тато дуже серйозно говорить:

— Донечко, ми любимо тебе і турбуємось про тебе. Ми радіємо, що ти в усьому зізналася. Тому в сараї тобі сидіти не треба. До моря ми обов'язково поїдемо, бо бажаємо, щоб ти добре відпочила й була здоровою. Будь ласка, учись завжди говорити правду...

Ураз я згадую:

— Ой, наша Нуся! Можна випустити її з сараю?

Ми всі дружно йдемо випускати полонянку. Відчиняємо двері й бачимо нашу кицю, яка гордовито тримає в зубах спійману мишку!

Батькам та дітям до роздумів:

«Блаженна людина, що мудрість знайшла, і людина, що розум одержала, бо ліпше надбання її від надбання срібла, і від щирого золота ліпший прибуток її...» (Пр. 3:13-14). 🐱

Галина
Левицька

Тетяна Зінко народилася 1987 р. у місті Коломия Івано-Франківської обл. Закінчила Києво-Могилянську академію. За фахом — філолог (українська мова та література). За віросповіданням — греко-католичка. Працює в Коломийському НВК № 9 «Школа-природничо-математичний ліцей».

Вірші почала писати порівняно недавно: в кінці 2011 р., але вже має кілька опублікованих збірок для дітей: «10 Божих заповідей у віршах», «Я люблю свою родину», «7 Святих Таїнств» тощо.

Любить читати, студіює іноземні мови, займається рукоділлям, виховує сина.

Молитва учнів

Навчальний вже рік розпочався у школі,
Зустріли ми знову всіх друзів своїх.
І різних предметів ми маєм доволі:
Цікавих, звичайно, хоча й не легких.

Країною Знань будем ми мандрувати
І кожного дня дізнаватись нове.
Та всі ці знання є нічого не варті,
Якщо у серденьку Ісус не живе.

Тому ми завзято молитися будем
До Тебе, Спасителю наш дорогий,
Щоб вирости мудрі і чесні з нас люди,
Щоб нас не здолали гріхи-вороги.

Усіх бережи нас, Ісусе наш рідний,
Усім поможи свою стежку знайти.
І сили нам дай в непростому цім світі
До Тебе зуміти любов зберегти.

Засторога

«Є шість речей, що Господеві огидні,
ба й сім, що для душі його осоружні:
горді очі, язик брехливий, руки, що кров безвинну
проливають, серце, що кує лихі задуми,
ноги, що біжать до зла швидко,
фальшивий свідок, що дихає брехнею,
та той, що між братами сіє чвари»
Пр. 6:16-19.

Є сім речей, що Господу огидні.
Це горді очі і язик жорстокий,
Накликати на тебе можуть злидні,
Які штовхнуть тебе на дно глибоке.

Це серце, що лихе й завжди підступне,
Це руки ті, що коять лиш погане.
А ноги, що біжать до зла, — наступне,
Що робить Богові болючі рани.

Брехливі свідки й ті, хто чвари сіє.
Усе, що є лукаве й неправдиве,
На людські душі так погано діє,
Що робить їх сумних і нещасливих.

Шануймо батьків

«Слухай, мій сину, настанови батька
твого; не відкидай поучування матері твоєї»
Пр. 1:8.

Батьків своїх не ображаймо,
Ім злі слова не говорім,
Батьків шануймо й поважаймо,
Всім серцем, щиро їх любім!

І кожен хай шанує маму,
Бо мати — рідна і свята.
А скільки сили в собі має
За нас її молитва та!

Шануймо, дітки, свого тата,
Бо він би все для нас віддав.
Господь нам буде помагати:
Його про це татусь прохав!

Тож поважаймо тата й маму!
Це, друзі, істина стара.
Вони нас люблять до нестями
І нам бажають лиш добра.

Пильнуй свої уста

«В багатомовності гріха не бракуватиме;
хто стримує язик, той розумний»
Пр. 10:19.

Хто стереже свої уста,
Свою той душу вберігає.
Яка ж це істина проста!
Він потім тяжко не страждає.

Язик — це лютий ворог, так!
Він лиха може наробити.
Когось образити мастак,
І оббрехати, і зганьбити.

І тайну видати чужу,
І за спиною насміхатись,
І перейти якусь межу...
У язика все може статись.

Тож стережи уста свої,
Перш ніж хотів би щось сказати!
Не доведеться хай тобі
Про щось потому жалкувати.

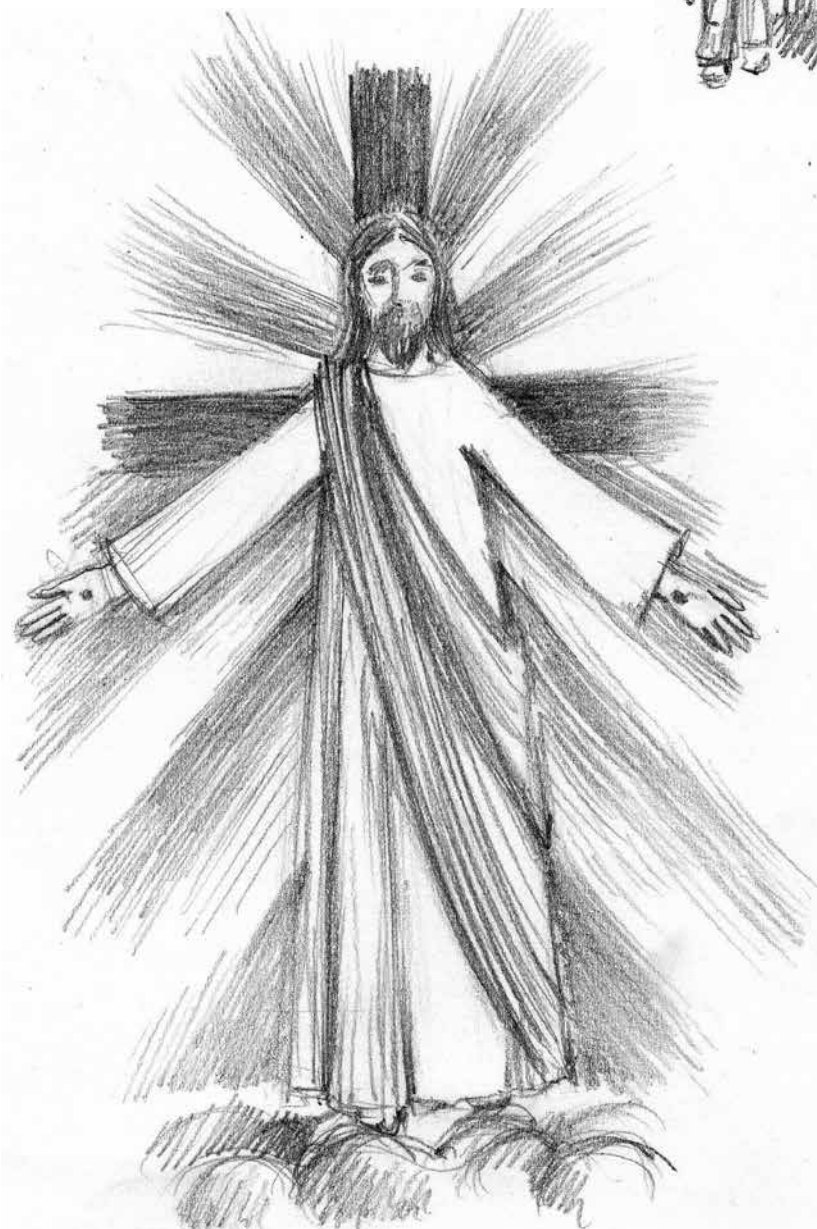
Добра старість

«Старих окраса —
їхній сивий волос»
Пр. 20:29

Волосся сиве — старості окраса.
Добро і зло вже спізнано сповна.
Бо ж досвід здобувається не зразу,
Для цього днина пройде не одна.

Стара людина — мудрістю багата,
Пораду цінну може дати синам.
Не можна старість батька зневажати,
Вона хай буде гідна, не сумна!

Шануймо старість, діти і онуки,
Бо теж колись ми станемо старі.
Образ не треба, гніву і розлуки,
Живіть із Богом в мирі та добрі!

Господь так сильно полюбив наш світ

Господь так сильно полюбив наш світ,
Що нам віддав Ісуса — Свого Сина.
Хоч люд грішить вже стільки сотень літ,
Не хоче Бог, щоб хоч один загинув.

Він захотів усіх людей спасти,
Він дав нам шанс на краще все змінити.
А як же любить нас Господь Святий!
Не можемо собі ми уявити.

Він любить всіх без винятку людей,
Які би вчинки злі ті не робили.
Лиш Бог до щастя людство приведе
І хоче, щоб воно жило у мирі.

Приймім любов від нашого Творця,
Спізнаймо ласку всю Його й турботу.
Вгору до Нього піднесім серця
Й подякуймо за всі Його щедроти.

Малюнки Наталії Рябушко

Друге життя РЕЧЕЙ

Ще декілька років тому цифрову інформацію зберігали переважно на оптичних дисках. Час іде, з'являються нові технології, і дисками зараз уже мало хто користується. А що робити з тими, що вже використані або зіпсовані? Пропоную виготовити органайзери з використаних дисків.

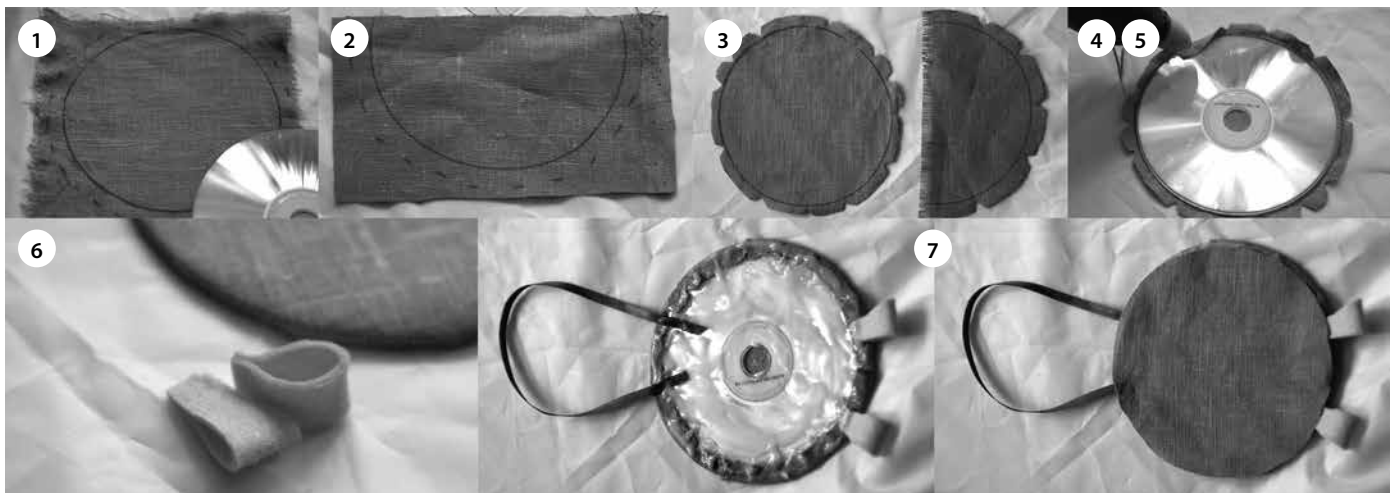
Інструменти і матеріали: ножиці, олівець, маркер, використані оптичні диски, клаптики тканини (краще льон, бавовняна, але підійде будь-яка), клей силіконовий (гарячий з подачею з пістолета або холодний типу «Титан»), клей ПВА, папір кольоровий щільністю не менше 120 г/м², стрічки атласні, прикраси (намистинки, блискітки, контурна фарба для тканини тощо).

Добре, коли скрізь порядок! І для тих, хто займається творчістю, теж. Якщо річ має «своє» місце, її легко знайти. Пропоную кілька варіантів органайзерів.

Сова з дисків¹

1. Спочатку потрібно підготувати тканину, попросувати її. Обводимо контур диска на тканині маркером. Робимо припуски на підгортання — відступаємо від контура 1,5-2 см і проводимо ще одну лінію, по цій лінії й будемо вирізати нашу деталь.
2. Готуємо наступну деталь — кишеньку. Можна виготовити шаблон половинки круга, а можна вирізати такий самий круг і поділити його навпіл. Тоді друга частинка знадобиться в іншому виробі.
3. Для того щоб деталі не заминались при наклеюванні на диск, надрізаємо припуски через кожні 3-4 см, не доходячи до лінії на кілька міліметрів.
4. Приклеюємо тканину на диск за допомогою силіконового клею, загортаючи її на зворотний бік.
5. Приклеюємо кишеньку так само, як і першу деталь. Звертаємо увагу на напрямок ниток обох деталей!
6. Вирізаємо два прямокутники з цупкої тканини розміром 1,5х6 см (у зразку використано повсть). Складаємо смужки вдвоє та приклеюємо зі зворотного. Це будуть лапки нашої сови.
7. Приклеюємо стрічку для вішачка й закриваємо зворотний бік тканиною або папером, використовуючи клей ПВА. Тут головне — знати міру. Якщо клею буде забагато, то він повиступає назовні негарними плямами.
8. Вирізаємо та приклеюємо трикутники для вух, круги — для очей, ще один трикутник для дзьоба. Ну і, звісно, крила!
9. Ось така в нас мудра вийшла сова. Чому мудра? Тому що в лапах вона може тримати олівець, а ще до них можна мотузочками прив'язати невеликий блокнот, де занотовувати мудрі поради! У кишеню теж можна щось покласти. Якщо замість стрічки-вішачка прикріпити магніт, то сова зможе «жити», наприклад, на холодильнику.

¹ Ідея запозичена з сайту <http://www.mastera-rukodeliya.ru/iz-fetra/aksessuary/3321-organayzer-cd-disk.html>

Органайзер для рукодільниць

1. Готуємо основу для виробу, як описано в п. 1-5. Закриваємо всі зрізи тканиною, попередньо приклеївши стрічку для вішачка.
2. З атласної стрічки шириною приблизно 2 см нарізаємо 7 смужок по 10 см. Це будуть пелюстки квітки. З тканини вирізаємо круг діаметром 8-10 см, зшиваємо так, щоб отримати кульку. Вона буде серединкою квітки.
3. Приклеюємо пелюстки квітки на кишеню, попередньо поклавши в неї клаптик паперу. Це потрібно для того, щоб клей не потрапив куди не слід.
4. Приклеюємо серединку квітки. Ось ми й отримали подушечку для голок із кишенею для ножиць! Прикрашаємо виріб намистинками та паєтками.

Годинник

1. Готуємо основу для годинника, як описано в п.1-5.
2. Для стрілок нам знадобиться дріт. Краще брати текстильні дротики (синель). Згинаємо його у вигляді шпильки і проколюємо тканину в центрі круга цією «шпилькою», так щоб на лицьовому боці утворились «вусики». На дріт «надаємо» кружечок із картону й приклеюємо його до основи. Так ми закріпимо стрілки на основі годинника.
3. А далі все просто — закриваємо тканиною або картоном виворіт і приклеюємо цифри на годинник.

Нехай цей годинник нагадує нам про те, що кожна хвилинка — цінність, і маємо їх використовувати мудро!

Ідеї

- У попередніх виробках ми повністю закривали тканиною диск-основу. Однак диск має гарну блискучу поверхню, і її не обов'язково ховати. Кишеню можна зробити на блискучому боці диска, а зрізи — на зворотному. Решта дій, як описувалось вище.
- Мозаїка з дисків. На диск наклеюють вирізки з журналів і після висихання нарізають на квадрати, якими

можна декорувати різні вироби (наприклад, підставку для олівців або вазочку).

- Диски можна використовувати при вивченні теми «Створення світу» з наймолодшими дітьми. Для цього на кожен диск потрібно нанести або наклеїти малюнок, який відповідає дню творіння. Цифра може бути з тієї ж сторони, або на звороті.

Ще в стародавні часи Бог сказав людям: «...пануйте над морськими рибами, і над птаством небесним, і над кожним плазуючим живим на землі!» (Бут. 1:28). Наш Творець хоче, щоб ми жили в гармонії з природою. Але гріх зробив свою чорну справу. Сьогодні проблем, пов'язаних з незадовільним станом довкілля, стає чимраз більше. І одна з цих проблем — сміття. Людина залишає після себе на Землі величезний слід із відходів.

Чи знаєте ви, що в Тихому океані є цілий смітєвий острів?

Забруднення почалося з того часу, як винайшли пластик. З одного боку, незамінна річ, яка неймовірно полегшила життя людей. Але що робити з використанням пластику? Щодня з усіх материків в океан скидають приблизно 2,5 мільйона шматочків пластику та іншого сміття. Завдяки океанським течіям воно збивається у величезні острови. Один такий острів, за розміром більший від американського штату Техас, плаває між Каліфорнією, Гавайями й Аляскою.

Повільно розкладаючись, пластик завдає великої шкоди навколишньому середовищу. Птахи, риби та інші мешканці океану страждають найбільше. У шлунках мерт-

вих морських птахів знаходять шприци, запальнички, зубні щітки — усі ці предмети птахи заковтують як їжу².

В Україні поки що немає таких островів, але проблема сміття існує вже давно. Як цьому запобігти? Кожен із нас може внести свою частку в справу охорони природи — менше користуватися виробами з пластику, особливо одноразового використання, і намагатися знаходити застосування речам, які вже не можна використовувати за прямим призначенням.

Бог дбає про найменше Своє створіння, яке живе на землі поруч із нами, і хоче, щоб ми цінували те, що Він нам дав. Тому пам'ятаймо слова апостола Павла: «...Господня земля, і все, що на ній!» (1 Кор. 10:26).

Матеріал підготувала
Сніжана Дужук

² За матеріалами сайту <http://cikavosti.com/ostriv-smittya-v-tihomu-okeani/>

Друге життя РЕЧЕЙ

Передплатити часопис «Слово вчителю» можна в будь-якому поштовому відділенні України.
Адреса редакції: а/с 116, м. Рівне, 33028, тел.: 0362-63-79-76; slovo@hopetopeople.org

Передплатний індекс — 99864